

300. 300

พ. 365 บ

ย. 3.

แบบการเรียนของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปริญญาโท

ของ

ทัศนีย์ ศิริวัฒน์

21 ต.ค. 2532

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2532

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

171614

แบบการเรียนของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ
ของ
ทัศนีย์ ศิริวัฒน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2532

ความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงซึ่งกำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 382 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ได้พัฒนามาจากแบบสอบถามแบบการเรียน 6 แบบ ของกรราชาและไรซ์แมน (Student Learning Styles Questionnaire) ได้แก่ แบบอิสระ แบบฟังพา แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ แบบมีส่วนร่วม และแบบแข่งขัน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและสมบูรณ์ร้อยละ 95.50 ของแบบสอบถามทั้งหมด การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส - เอกซ์ (Statistical Package for Social Sciences Version X) ในการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test และวิธีนิวแมนน์ - คูลส์ (Newman - Keuls) ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ ชอบปานกลาง ได้แก่ แบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง แบบฟังพา และแบบแข่งขันตามลำดับ
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ชอบแบบการเรียนแบบแข่งขันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มาเรียนเป็นประจำชอบแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงแตกต่างจากนักศึกษาที่มาเรียนเป็นบางครั้งและนักศึกษาที่ไม่เคยมาเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ชอบแบบการเรียนแต่ละแบบไม่แตกต่างกัน

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของคณะรัฐศาสตร์สอดคล้องกับความชอบของนักศึกษา อาจารย์ควรนำวิธีสอนแบบอภิปราย แบบสัมมนา มาดำเนินการสอนสลับกับการสอนแบบบรรยาย อาจารย์ควรมอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ควรจัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณภาพตามหลักวิชา รวมทั้งจัดให้มีโครงการเตรียมสอบแบบเข้มเพื่อที่จะให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จในการเรียน

LEARNING STYLES OF POLITICAL SCIENCE STUDENTS
RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
THUDSANEE SIRIVAT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
September 1989

The purposes of this research were to investigate and compare the perceptions of the political science students of Ramkhamhaeng University on learning styles. Three hundred and eighty - two samples were simply randomized in the first semester of academic year 1988. The questionnaire on the learning styles of the Grasha and Reichman Model was modified as the instrument for the study. It comprised of six learning styles : independent, dependent, avoidance, collaborative, participant and competitive. Ninety - six percent of rating scale questionnaires were returned. Arithmetic Mean, t-test, F-test and Newman-Keuls were used for data analyses.

The major findings were as follows :

1. The political science students preferred participant and collaborative learning styles were at high level while independent, avoidance, dependent and competitive were at moderate level.

2. The students with different class standing showed their preferences only to the competitive learning style with significant difference at the .05 level.

3. Three groups of students who always, sometime and did not attend class showed their preferences only to the avoidance learning style with significant difference at the .05 level.

4. Students who differed in academic achievement showed insignificant difference on six learning styles.

It is recommended that discussion, seminar and lecture should be appropriately combined in instruction. Additional individual study, qualified academic advisory services and intensive tutorial program leading to students' learning success should be encouraged.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้
แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ลิณสิริ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมารพงษ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ลิณสิริ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมารพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...29...เดือน.....กันยายน.....พ.ศ...2532...

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร สิ้นสิริ ประธานกรรมการ อาจารย์ ดร. สุพร ตั้งสมรพงษ์ และอาจารย์ ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์ ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนสำเนาภาษาให้ถูกต้อง

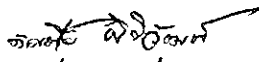
ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร สิ้นสิริ รองศาสตราจารย์ ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่ อาจารย์ ดร. สมสุข ธีระนิจิตร รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร. บรรพต วีระสัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. รุจิร ภูสาระ อาจารย์บุญเสริม แพนเพชร ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถามในเชิงนิมานและนิเสธ และอาจารย์เบญจมาล จินาพันธุ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สุวิมล อังควนิช ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการส่งเสริมการวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ได้อนุมัติเงินงบประมาณอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในงานวิจัยนี้

ทัศนีย์ คิริวัฒน์

กันยายน 2532

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	1
บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา	12
ลักษณะหลักสูตร	13
ลักษณะคณาจารย์ผู้สอนและรูปแบบการสอน	15
ลักษณะนักศึกษา	18
ลักษณะการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอน	23
แนวความคิดเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้	25
ความหมายของแบบการเรียนรู้	25
แบบการเรียนรู้ของนักศึกษา	26
สมมติฐานของการวิจัย	32
3	33
วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การจัดกระทำข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	67
ความมุ่งหมายของการวิจัย	67
วิธีดำเนินการวิจัย	67
การวิเคราะห์ข้อมูล	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
อภิปรายผล	70
ข้อเสนอแนะ	78
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	79
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	89
ภาคผนวก ก หนังสือแน	90
ภาคผนวก ข แบบสอบถามแบบการเรียนของนักศึกษา	92
ภาคผนวก ค ตารางค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	104
ภาคผนวก ง ตารางค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะ ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนแต่ละแบบเป็นรายข้อ	107
บทคัดย่อ	165
ประวัติย่อของผู้วิจัย	169

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี	34
2 ลำดับข้อของแบบสอบถามแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ	36
3 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป ได้รับคืนและสมบูรณ์ จำแนกตามชั้นปี พฤติกรรมมารยาทเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	37
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ โดยส่วนรวมที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ	46
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรชั้นปี	47
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมมารยาทเรียน	49
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	51
8 เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรชั้นปี	53
9 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนรู้ แบบแข่งขันเป็นรายคู่ จำแนกตามตัวแปรชั้นปี	55
10 เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมมารยาทเรียน	56
11 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนรู้ แบบหลักเลียงเป็นรายคู่ จำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมมารยาทเรียน	58
12 เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	59

13	สรุปความคิดเห็นของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมต่อวิธีสอนของอาจารย์ พร้อมเหตุผลประกอบ	60
14	สรุปความคิดเห็นของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ จำแนกตามชั้นปีต่อวิธีสอนของอาจารย์ พร้อมเหตุผลประกอบ	63
15	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบอิสระ	108
16	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา	109
17	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบหลักเลี้ยง	110
18	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	111
19	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	113
20	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน	114
21	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบอิสระ จำแนกตามตัวแปรชั้นปี	115
22	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบหลักเลี้ยง จำแนกตามตัวแปรชั้นปี	118
23	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำแนกตามตัวแปรชั้นปี	120
24	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา จำแนกตามตัวแปรชั้นปี	123

[illegible]

- 37 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 160
- 38 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 163

ภูมิหลัง

คุณภาพการศึกษาประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน หลักสูตร ตำรา และวัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน งบประมาณ อาคารสถานที่ ฐานะความเป็นอยู่ของผู้เรียน ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง แต่ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา คือผู้สอนหรืออาจารย์ (กุลวดี เรืองเดช. 2518 : 3) โดยเฉพาะอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ทรงภูมิวิทยาที่มาร่วมทำงานในองค์การทางวิชาการ มีภารกิจหลายประการคือ การสอน การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา การวิจัย การเขียนตำราหรือบทความ การปฏิบัติงานด้านบริหาร ด้านธุรการ การให้บริการวิชาการแก่ชุมชน และการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม สำหรับภารกิจการสอนเป็นงานที่อาจารย์ให้ความสำคัญและปฏิบัติมากที่สุด (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2524 : 20) เพราะด้วยการสอนที่ดีของอาจารย์ จะทำให้การศึกษาดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพ (นันทนา กบิลกาญจน์. 2521 : 1) อีกทั้งอาจทำให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความคิดและจริยธรรม ตลอดจนเจตคติต่าง ๆ ที่มีต่อการเรียนสูงตามไปด้วย (สำเริง บุญเรืองรัตน์. 2529 : 33) การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูงย่อมจะสามารถสร้างศักยภาพของผู้จบการศึกษาให้สูงตามไปด้วย เพราะฉะนั้น ภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนจึงต้องดำเนินอยู่ตลอดเวลา (สายหยุด จำปาทอง. 2531 : 1)

การเรียนการสอนทุกระดับมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่ 3 ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน การสอนแต่ละครั้งย่อมแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ การเสาะแสวงหาความรู้หรือเทคนิคการสอนที่ผู้สอนเลือกมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2527 : 84) เนื่องจากไม่มีแบบของการเรียนการสอนใดที่สมบูรณ์แบบที่สุดหรือ บทพระองค์สุด ในการเรียนการสอนจึงต้องพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ความคู่กับปัจจัย 4 ประการ คือ กาละ เทศะ บุคคลและเหตุการณ์ (วิจิตร สินศิริ. 2523 : 23) ทั้งนี้ผู้สอนจะดำเนินการสอนได้ดีและมีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อได้รู้จักและเข้าใจลักษณะธรรมชาติของผู้เรียนเป็นอย่างดี (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2524 : 37) นักจิตวิทยาพบว่าผู้เรียนมีความแตกต่างกันมากทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม เชาวน์ปัญญา และ

ความถนัด (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2528 : 45 - 46) นอกจากนี้ผู้เรียนจะเรียนได้ดีเพียงใดนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถหรือเชาวน์ปัญญาอย่างเดียว องค์ประกอบอื่นที่อาจมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ เช่น วุฒิภาวะ แรงจูงใจ ทักษะทางการเรียน ทักษะการคิดของผู้เรียนที่มีต่อคุณค่าทางการศึกษา ต่อวิธีสอนของอาจารย์ ต่อวิชาที่เรียน และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน (Mehrens and Lehmann. 1973 : 402, Bowman. 1965 : 8) ผู้สอนจึงควรยอมรับและทำความเข้าใจลักษณะดังกล่าวของผู้เรียนแต่ละคนว่าผู้เรียนเรียนได้ดีในสภาพที่แตกต่างกันและมีแบบการเรียนแตกต่างกันไป ไม่มีวิธีสอนวิธีใดที่ดีที่สุดซึ่งสามารถใช้ได้เหมาะสมกับผู้เรียนทุกคน ดังนั้นการศึกษาคำชอบหรือความต้องการของผู้เรียนหรือการวิเคราะห์แบบการเรียนที่ผู้เรียนชอบจึงเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้สอนในการวางแผนจัดสภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน อันจะเป็นผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การพิจารณาเลือก วิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดเป็นภาระที่สำคัญของผู้สอน (อัจฉรา ธรรมภาณ. 2530 : 31 - 33) ผู้เรียนส่วนมากต้องการผู้สอนที่มีความรู้ในสิ่งที่จะสอนเป็นอย่างดีทั้งด้านกว้างและด้านลึก สามารถนำความรู้มาถ่ายทอดได้ รักวิชาที่สอนและรักการสอน มีความรู้ลึกอยากสอน พยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน มีความเข้าใจเห็นอกเห็นใจผู้เรียน มีความเป็นห่วงผู้เรียน ยอมรับผู้เรียน ไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยวาจาและท่าทางต่อผู้เรียน ปฏิบัติต่อผู้เรียนให้มีความรู้สึกใกล้ชิด (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2527 : 147) การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาได้มีแนวโน้มที่จะเน้นการพัฒนาตัวบุคคลให้มีศักยภาพสูงสุด สร้างคนให้มีบุคลิกภาพและเป็นคนที่มีสังคมต้องการ (วิจิตร สิ้นศิริ. 2523 : 23)

สังคมอุดมศึกษาของไทยในช่วงปี พ.ศ.2531 - 2532 มีปัญหาย่อยหลายประการที่สำคัญมาก คือ ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจลักษณะสภาพความสนใจ หรือ ปัญหาของผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง ขาดประสบการณ์ที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีสอนอันส่งผลให้การเรียนการสอนมีอุปสรรค มีช่องว่างระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมากเกินไป ผู้สอนมักคำนึงถึงเนื้อหาที่จะสอนมากกว่าผู้เรียน (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 13 - 15) สาเหตุที่ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควรอาจเป็นเพราะอาจารย์ผู้สอนไม่เตรียมการสอนและสอนโดยขาดเป้าหมาย นักศึกษาในห้องเรียนมีมากเกินไป ผู้สอนไม่มีประสบการณ์ที่เหมาะสม มีชั่วโมงสอนมากเกินไป (ประสาน ไตรรัตน์วรกุล. 2517 : 32) ผู้เรียนเอง

๒๕๓๑

ก็มีปัญหาส่วนตัว ได้แก่ การอยู่ห่างบ้าน พ่อแม่ พี่น้อง หรือห่างเพื่อนทำให้คิดถึงบ้าน ไม่มีสมาธิในการเรียน ผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดนิสัยการเรียนรู้ ขาดวิธีเรียนที่เหมาะสม ไม่มีนิสัยในการอ่าน ฟัง คิด จดบันทึก ที่ถูกหลักการเพราะได้รับการฝึกฝนมาน้อย ไม่เกิดเป็นนิสัย (ประพันธ์ ภักษา. 2526 : 51 - 52)

มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัยแบบตลาดวิชา มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผู้ศึกษาสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามที่มหาวิทยาลัยจัดให้ก็ได้ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2530 : 45) มหาวิทยาลัยรับสมัครนักศึกษาเข้าเรียนในระดับปริญญาตรีโดยไม่มีการสอบคัดเลือกและไม่จำกัดจำนวน ใน 7 คณะวิชา คือ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และ คณะเศรษฐศาสตร์ ระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยเป็นแบบทวิภาคโดยแบ่งเวลาศึกษาในปีการศึกษาหนึ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติและภาคฤดูร้อน นับแต่ปีการศึกษา 2530 เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยได้กำหนดให้มีภาคฤดูร้อน 1 และภาคฤดูร้อน 2 เพิ่มขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาได้เร็วยิ่งขึ้น นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปกติได้ภาคละไม่เกิน 24 หน่วยกิต ภาคฤดูร้อนให้ลงทะเบียนเรียนได้ภาคละไม่เกิน 12 หน่วยกิต มหาวิทยาลัยจัดอำนวยความสะดวกสหวิทยาการ คือ คณะหรือภาควิชาใดมีหน้าที่เกี่ยวกับสาขาวิชาใด ก็จะอำนวยความสะดวกและวิจัยในสาขาวิชานั้น ๆ แก่นักศึกษาทุกคนทั่วทั้งมหาวิทยาลัย ทั้งนี้คณะหรือภาควิชาต่าง ๆ จะไม่เปิดสอนกระบวนวิชาซ้ำกัน (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2531 : A23) การจัดการเรียนการสอนมีทั้งบรรยายในชั้นเรียน และใช้สื่อการสอนทางไกล ได้แก่ บรรยายทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ทางวิทยุกระจายเสียง และการบริการวิชาการที่ศูนย์บริการวิชาการส่วนภูมิภาค สำหรับการบรรยายในชั้นเรียนทั้งที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่หัวหมากและที่วิทยาเขตบางนาซึ่งมีชื่อไม่เป็นทางการว่า "วิทยาเขตปทุมวันสวัสดิ์ - สุวรรณภาศรี" มีการใช้โทรทัศน์วงจรปิดประกอบการสอนในวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนเป็นจำนวนมาก เช่น วิชาพื้นฐานทั่วไป นักศึกษาที่มาเรียนมี 2 ประเภท คือ นักศึกษาที่มีงานทำกับนักศึกษาที่ยังไม่มีงานทำ ส่วนพฤติกรรมการมาเรียนมีทั้งมาเรียนประจำที่มหาวิทยาลัย มาเรียนเป็นบางครั้งและไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัยเลย นักศึกษาจะมามหาวิทยาลัยเมื่อมีการลงทะเบียนเรียน และ/หรือมีการสอบสื่อการเรียนที่ใช้คือตำรา แลบบันทึกเสียงสรุปคำบรรยาย สรุปย่อวิชาต่าง ๆ ของชมรมทางวิชาการ

๒๕๓๑

สรุปข้อสอบวิชาต่าง ๆ ของภาคเรียนก่อน ๆ พร้อมคำเฉลย สำหรับการเรียนในชั้นเรียนไม่มี การตรวจสอบเวลาเรียน นักศึกษาจะเข้าชั้นเรียนหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น การเรียนให้ประสบผลสำเร็จ นักศึกษาต้องมีวินัยในตนเอง พึ่งตนเองสูง มีความรับผิดชอบ มีความขยันหมั่นเพียร แม้ว่ามีระบบ อาจารย์ที่ปรึกษา แต่อาจารย์ก็ไม่สามารถตักเตือน ควบคุม ดูแลความประพฤติของนักศึกษาได้ทั่วถึง เพราะปริมาณนักศึกษามีมาก ในปีการศึกษา 2530 มหาวิทยาลัยมีนักศึกษาประมาณ 342,796 คน และจากการสำรวจจำนวนนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2532 มีประมาณ 38,772 คน ในขณะที่มีจำนวนอาจารย์เพียง 50 คน (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2532 : 1) การที่มหาวิทยาลัยมีปริมาณนักศึกษาเป็นจำนวนมาก ทำให้มหาวิทยาลัยต้องประสบปัญหาในด้าน การเรียนการสอน สถานที่เรียนไม่เพียงพอและปัญหาบริการอื่น ๆ เป็นจำนวนมากด้วย (เฉลิมเผ่า อจละนันท์. 2529 : 1) แต่อย่างไรก็ตามก่อนสอบทุกภาคการศึกษา ชมรมวิชาการ ของแต่ละสาขาวิชาได้ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาในการเตรียมตัวเข้าสอบเกือบทุกวิชาซึ่งเป็นการทบทวนบทเรียนให้นักศึกษาอีกครั้งหนึ่ง ถ้าสอบไม่ผ่านวิชาใดก็มีสิทธิสอบซ่อมหรือสอบแก้ตัวในวิชานั้น หากสอบซ่อมแล้วไม่ผ่านอีกต้องลงทะเบียนเรียนและสอบใหม่ บางวิชานักศึกษาเข้าสอบประมาณ 5 - 6 ครั้ง จึงสอบผ่าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาขาดวินัยในตนเอง ขาดความรับผิดชอบ ขาดทักษะในการเรียนที่ดี หรือ มีแบบการเรียนที่แตกต่างกัน นักศึกษาที่ไม่สามารถเรียนสำเร็จ ภายในเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด 8 ปีการศึกษา จะต้องสมัครเรียนใหม่โดยใช้สิทธิเทียบโอน หน่วยกิต แม้ว่าได้สมัครเรียนใหม่แล้วปรากฏว่ายังมีนักศึกษาเป็นจำนวนมากที่เรียนไม่สำเร็จ ปัญหาดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษา นอกจากนี้ศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ยังมีปัญหาด้านการเรียนคือนักศึกษาส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 เรียนไม่เก่งในบางวิชา ร้อยละ 82 - 88 เขียนบรรยายไม่เก่ง อ่านหนังสือช้า มีความรู้พื้นฐานต่ำในบางวิชา ไม่ได้ใช้เวลาศึกษา หาความรู้อย่างเพียงพอ ไม่มีแผนการเรียนที่ดีและกังวลใจเรื่องการสอบ ร้อยละ 77 - 79 ขาดสมาธิในการเรียน ความจำไม่ดี ร้อยละ 50 - 56 มีความลำบากในการรายงานหรือพูดหน้าชั้น ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์อย่างเป็นกันเองและขาดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (วรรณา ปุณฺณโชติ และวัชร ทรัพย์มี. 2527 : 227)

สำหรับในคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีปัญหานำมาพิจารณาคือนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาเรียนเฉลี่ย 5.5 ปี และผลการเรียนปรากฏว่ากลุ่มนักเรียนร้อยละ 81 สอบได้คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 กลุ่มนักเรียนเพียงร้อยละ 1 มีผลการเรียนดีเยี่ยมหรือได้รับเกียรตินิยม โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.13 ขึ้นไป กลุ่มนักเรียนร้อยละ 3.30 มีผลการเรียนดีมากสอบได้ จี (G : Good) 15 - 25 ตัว และกลุ่มนักเรียนร้อยละ 14.70 มีผลการเรียนดีสอบได้ จี (G : Good) 8 - 14 ตัว หรือ คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 2.76 (พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์ และปิยนุช เงินคล้าย. 2529 : 13 - 14) จะเห็นได้ว่านักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาช้ากว่ากำหนดเวลาของหลักสูตร 4 ปี และมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ นอกจากนี้ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์บางคนไม่ตั้งใจเรียน ไม่รู้วิธีการที่ดีในการจดคำบรรยาย จับประเด็นสำคัญไม่เป็น ไม่ได้เตรียมศึกษาบทเรียนล่วงหน้า การซักถามเนื้อหาสาระและปัญหาที่นักศึกษาไม่เข้าใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับอาจารย์และโอกาสที่อาจารย์ให้ความสนใจต่อนักศึกษามีน้อย เพราะปริมาณนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มีมาก (เบญจมาล จินาพันธุ์ : สัมภาษณ์) ด้วยเหตุนี้ทำให้นักศึกษาเข้าสอบโดยไม่เข้าใจเนื้อหาสาระของบทเรียนอย่างแท้จริง อันส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้หรือสอบไม่ผ่าน

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและสภาพปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงดังกล่าวข้างต้น จึงมีความสนใจศึกษาทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนที่นักศึกษาชอบ/ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนของนักศึกษา และการสอนของอาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความถนัดในการเรียนของนักศึกษาซึ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ

1. ศึกษาทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียน
2. เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบเรียนตามตัวแปรขึ้นปี พฤติกรรมการมาเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ คือ

1. เป็นข้อมูลสำหรับฝ่ายวิชาการของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. เป็นประโยชน์แก่คณาจารย์นำไปจัดการเรียนการสอนวิชาในหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ให้เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจ ความถนัดและแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ของคณะรัฐศาสตร์ต่อไป
3. เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงในการพัฒนาการเรียนตามแบบการเรียนรู้ที่ตนเองชอบและตัดสินใจเลือกจนสามารถประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ตามเป้าหมาย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ดังนี้

- ✓ 1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงซึ่งกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 38,772 คน
- ✓ 2. ตัวแปร
 - ตัวแปรที่ศึกษาแบ่งเป็น
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 2.1.1 ชั้นปีของนักศึกษา แบ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4
 - 2.1.2 พฤติกรรมการมาเรียนของนักศึกษา แบ่งเป็น มาเรียนเป็นประจำ มาเรียนเป็นบางครั้ง และไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัย
 - 2.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่

มีต่อแบบการเรียนรู้ 6 แบบ คือ

- 2.2.1 แบบอิสระ (Independent)
- 2.2.2 แบบพึ่งพา (Dependent)
- 2.2.3 แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance)
- 2.2.4 แบบร่วมมือ (Collaborative)
- 2.2.5 แบบมีส่วนร่วม (Participant)
- 2.2.6 แบบแข่งขัน (Competitive)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบการเรียนรู้ หมายถึง ลักษณะและวิธีการเรียนที่นักศึกษาแต่ละคนชอบใช้ในการเรียนรู้ การคิดหรือการแก้ปัญหาในการเรียน รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ สิ่งแวดล้อมทางการเรียน และสัมพันธภาพกับเพื่อน ในวิจัยนี้หมายถึง ลักษณะและวิธีการเรียนที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงชอบใช้ในการเรียนวิชาต่าง ๆ ซึ่งนักศึกษาคิดว่าแบบการเรียนรู้แบบนั้นส่งผลให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียน ผู้วิจัยได้แบ่งตามแนวคิดของกราชและไรช์แมน (Kozma, Belle and Williams, 1979 : 86-87 citing Grasha and Reichman, 1975 : 89-93)

ออกได้เป็น 6 แบบ คือ

1.1 แบบอิสระ (Independent) หมายถึง ลักษณะและวิธีการเรียนของนักศึกษาที่มีความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถตัดสินใจได้ว่าเนื้อหาวิชาตอนใดสำคัญ ชอบคิดและชอบกระทำในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีความตั้งใจในการเรียน มักศึกษาเรื่องที่จะเรียนก่อนเข้าฟังคำบรรยายเสมอ และใช้เวลาส่วนมากในการศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วยตนเอง

1.2 แบบพึ่งพา (Dependent) หมายถึง ลักษณะและวิธีการเรียนของนักศึกษาที่คิดว่าอาจารย์เป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ รู้สึกว่าเนื้อหาวิชาในตำราและคำบรรยายถูกต้อง ชอบให้อาจารย์เน้นเนื้อหาตอนที่สำคัญ และชอบข้อสอบที่ออกตรงตามตำราหรือที่อาจารย์สอน ชอบการแนะแนวทางการเรียน ไม่ค่อยชอบการอภิปรายในชั้นเรียน นาน ๆ ครั้งที่จะศึกษาเนื้อหาวิชาที่อยู่นอกเหนือจากตำรา

1.3 แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) หมายถึง ลักษณะและวิธีการเรียนของนักศึกษาที่มีเป้าหมายในการเรียนเพื่อความสำเร็จในการศึกษา มิได้คำนึงถึงความรู้ที่จะได้รับ เอาใจใส่และสนใจในการเรียนน้อย รวมทั้งไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

1.4 แบบร่วมมือ (Collaborative) หมายถึง ลักษณะและวิธีการเรียนของนักศึกษาที่ชอบทำงานเป็นกลุ่ม ชอบการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันกับอาจารย์และเพื่อน ๆ ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนเสมอ ชอบการเรียนในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้มีการอภิปราย เพื่อให้มีความเข้าใจเรื่องที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น และชอบช่วยเหลือเพื่อนเกี่ยวกับการเรียน

1.5 แบบมีส่วนร่วม (Participant) หมายถึง ลักษณะและวิธีการเรียนของนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน มีความเอาใจใส่ในการเรียน มีความรับผิดชอบ ชอบเข้าชั้นเรียน ชอบนั่งใกล้อาจารย์ผู้สอน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด แต่จะมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่อยู่นอกเหนือจากเนื้อหาวิชาที่เรียนน้อย

1.6 แบบแข่งขัน (Competitive) หมายถึง ลักษณะและวิธีการเรียนของนักศึกษาที่ชอบแข่งขันกับเพื่อนเพื่อให้ได้คะแนนดีกว่าเพื่อน ๆ อันจะทำให้อาจารย์สนใจหรือชมเชย มักคิดว่าการเรียนเป็นเสมือนการแข่งขันซึ่งตนเองต้องเป็นผู้ชนะเสมอ นักศึกษาที่ชอบแบบการเรียนแบบนี้จะมีความขยันหมั่นเพียรเพื่อสอบให้ได้คะแนนดีกว่าคนอื่น ๆ

2. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไป ในวิจัยนี้หมายถึง ผู้ที่ศึกษาในคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2531

3. คณะวิชา หมายถึง องค์กรที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ กำหนดระเบียบของคณะด้วยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย กำหนดหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยและจัดการสอบไล่ ในวิจัยนี้หมายถึง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

4. มหาวิทยาลัย หมายถึง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีการกิจหลักในการสอนหรือถ่ายทอดวิทยาการขั้นสูง วิจัยค้นคว้าบุกเบิกวิทยาการ บริการทางวิชาการแก่ชุมชนและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในวิจัยนี้หมายถึง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

5. ชั้นปี หมายถึง ระดับการศึกษาของนักศึกษา ในวิจัยนี้ได้กำหนดโดยจำนวนหน่วยกิตสะสมที่นักศึกษาลบได้คือ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1 หมายถึง นักศึกษาที่ลบได้หน่วยกิตสะสมไม่เกิน 35 หน่วยกิต นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 2 หมายถึง นักศึกษาที่ลบได้หน่วยกิตสะสมระหว่าง 36 - 70 หน่วยกิต นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 3 หมายถึง นักศึกษาที่ลบได้หน่วยกิตสะสมระหว่าง 71 - 105 หน่วยกิต และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 4 หมายถึง นักศึกษาที่ลบได้หน่วยกิตสะสมตั้งแต่ 106 หน่วยกิตขึ้นไป (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2530 : 55)

6. พฤติกรรมการมาเรียนของนักศึกษา หมายถึง ลักษณะการมาเข้าชั้นเรียนและการมาฟังคำบรรยายในชั้นเรียนของนักศึกษา ในวิจัยนี้ แบ่งเป็น

6.1 นักศึกษามาเรียนเป็นประจำ หมายถึง นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มาฟังคำบรรยายในชั้นเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงหัวหมาก หรือที่วิทยาเขตบางนา ตั้งแต่ 13 ครั้งขึ้นไป ในจำนวนเวลาเรียนทั้งหมดที่มหาวิทยาลัยกำหนด 16 ครั้งของภาคการศึกษาปกติคือภาค 1 หรือภาค 2 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80 ของการมาเรียนในแต่ละภาค

6.2 นักศึกษามาเรียนเป็นบางครั้ง หมายถึง นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มาฟังคำบรรยายในชั้นเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงหัวหมาก หรือที่วิทยาเขตบางนา ต่ำกว่า 13 ครั้ง ในจำนวนเวลาเรียนทั้งหมดที่มหาวิทยาลัยกำหนด 16 ครั้งของภาคการศึกษาปกติคือภาค 1 หรือภาค 2 ซึ่งคิดเป็นร้อยละต่ำกว่า 80 ของการมาเรียนในแต่ละภาค

6.3 นักศึกษาไม่เคยมาเรียน หมายถึง นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ไม่เคยมาฟังคำบรรยายในชั้นเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงหัวหมาก หรือที่วิทยาเขตบางนาเลย

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลและความสำเร็จในการเรียนและการสอบ ในวิจัยนี้หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาแต่ละคนตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาค 2 ปีการศึกษา 2530 แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

7.1 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

7.2 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50

8. ทักษะ หมายถึง ความรู้สึก ความเห็นหรือความคิดเห็นของบุคคลที่เกิดจากความรู้สึกประทับใจหรือไม่ประทับใจ พอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นไปได้ในทางบวกหรือทางลบ สามารถวัดออกมาเป็นคะแนนจากการตอบแบบสอบถามและนำไปคำนวณทางสถิติแล้วแปลความหมายทักษะได้ ในวิจัยนี้หมายถึง ความรู้สึกความคิดเห็นของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียนแบบอิสระแบบฟังผา แบบหลักเลียง แบบร่วมมือ แบบมีส่วนร่วม และแบบแข่งขัน

9. การสอนของอาจารย์ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้เจริญงอกงามทั้งทางสติปัญญา อารมณ์ สังคมและสามารถปรับตนเองให้มีความสุขอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในวิจัยนี้ แบ่งเป็น

9.1 การสอนแบบบรรยาย หมายถึง การสอนที่อาจารย์ พูด บอก เล่า หรืออธิบายเนื้อหาหรือเรื่องราวต่าง ๆ ให้นักศึกษาฟังโดยที่อาจารย์เป็นฝ่ายเตรียมการศึกษาค้นคว้าเรื่องต่าง ๆ มาแล้ว นักศึกษาเป็นฝ่ายรับผลการศึกษานั้น ในวิจัยนี้หมายถึง การสอนที่อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้เตรียมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับบทเรียนที่จะสอนมาเป็นอย่างดีเพื่อนำมาอธิบายหรือบรรยายให้นักศึกษาฟัง

9.2 การสอนแบบบรรยายประกอบกับการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายพิเศษเป็นครั้งคราว หมายถึง การสอนวิธีหนึ่งที่อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาทำการบรรยายให้นักศึกษาฟังเป็นครั้งคราว เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ให้ลึกซึ้งมากขึ้น

9.3 การสอนแบบบรรยายประกอบการใช้โทรทัศน์วงจรปิด หมายถึง การสอนที่อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้โทรทัศน์วงจรปิดเป็นสื่อการสอนในวิชาที่มีนักศึกษาเรียนเป็นจำนวนมากควบคู่กับการบรรยาย ส่วนใหญ่จะเป็นวิชาบังคับพื้นฐาน

9.4 การสอนแบบอภิปราย หมายถึง การสอนที่อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิด พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง เพื่อที่จะหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหานั้น โดยพิจารณาจากหลักฐานเท่าที่หามาได้ ในวิจัยนี้หมายถึง การสอนที่อาจารย์คณะรัฐศาสตร์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการคิด การพูด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

กับอาจารย์และระหว่างนักศึกษาด้วยกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง เพื่อที่จะหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหานั้น โดยพิจารณาจากหลักฐานที่รวบรวมมาได้

9.5 การสอนแบบสัมมนา หมายถึง วิธีสอนวิธีหนึ่งที่อาจารย์มอบหมายให้นักศึกษาไปค้นคว้า วิจัย หรือ ศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้ง แล้วนำมาอภิปราย ถกเถียงปัญหาร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุป และเสนอแนะ โดยมีผู้นำกลุ่ม 1 คน หรือ มากกว่าก็ได้ ในวิจัยนี้หมายถึง การสอนที่อาจารย์คณะรัฐศาสตร์มอบหมายให้นักศึกษาไปค้นคว้า วิจัย หรือ ศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้ง แล้วนำมาอภิปราย ถกเถียงปัญหาร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปและเสนอแนะ โดยมีผู้นำกลุ่ม 1 คนหรือมากกว่าก็ได้

9.6 การสอนแบบการศึกษานอกสถานที่ หมายถึง การพานักศึกษาไปศึกษานอกอาณาเขตของชั้นเรียนตามปกติ เพื่อให้การศึกษาตามปกติในชั้นเรียนมีความหมายมีคุณค่าแก่ชีวิตและความสนใจของนักศึกษา ในวิจัยนี้หมายถึง การที่อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พานักศึกษาไปศึกษาหาความรู้นอกชั้นเรียนตามปกติ เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องที่เรียนไปแล้วในชั้นเรียน

9.7 การสอนหลาย ๆ แบบผสมผสานหรือการผสมผสานวิธีสอน หมายถึง การสอนที่อาจพิจารณาได้ใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกมองโดยอาศัยวิธีการสอนแบบใดแบบหนึ่งเป็นหลักแล้วหาวิธีสอนอื่น ๆ ผสมเข้าไป อีกลักษณะเป็นการผสมวิธีสอนเป็นรายชั่วโมง รายเดือนหรือรายภาคโดยมีวิธีการสอนบางอย่างเป็นวิธีการสอนหลัก ในวิจัยนี้หมายถึง การสอนที่อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงใช้วิธีการสอนบรรยายเป็นหลักแล้วใช้วิธีสอนอื่น เช่น การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบสัมมนา การสอนแบบบรรยายประกอบกับการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายพิเศษ เป็นครั้งคราว ฯลฯ ผสมเข้าไปเพื่อให้การเรียนการสอนมีชีวิตชีวาและน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งในการผสมวิธีสอนอาจผสมเป็นรายชั่วโมง รายเดือน หรือรายภาคก็ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชน จึงมี นักการศึกษาสนใจศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิด การเรียนรู้และพัฒนามากที่สุด ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ คือ ผู้สอน วิธีสอน สื่อในการสอน เนื้อหาวิชา ผู้เรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่าง ผู้เรียนด้วยกัน การสอนเป็นศิลปะอย่างหนึ่งของผู้สอนแต่ละคนซึ่งมีความชำนาญและเทคนิคแตกต่างกันไป ผลการศึกษาในเรื่องแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) ได้ให้ข้อคิดที่สำคัญกับผู้สอนว่า ผู้สอนไม่ควรใช้วิธีสอนวิธีใดวิธีหนึ่ง เพราะผู้เรียนมีความแตกต่างกันทั้งด้านความสามารถ ความถนัด อารมณ์ ทัศนคติ ความชอบ ความต้องการซึ่งเป็นองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด (Cognitive Factor) และองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ (Non - Cognitive Factor หรือ Affective Factor) ในอดีตนักศึกษามักมุ่งสนใจองค์ประกอบทางด้านสติปัญญามากกว่ามีอิทธิพลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ แต่ในระยะหลังได้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัย เกี่ยวกับองค์ประกอบทางด้านอารมณ์มากขึ้น ซึ่งได้พบว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเรียนและ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนด้วยไม่น้อย ผู้สอนที่ให้ความสนใจกับองค์ประกอบทั้ง 2 อย่างก็สามารถเพิ่มพูน ประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนได้ (อัจฉรา ธรรมาภรณ์. 2530 : 37) ใน การวิจัยเรื่องแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยว กับแบบการเรียนรู้ โดยจำแนกสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ตอนคือ การเรียนการสอนในระดับ อุดมศึกษา และแนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้

การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

การเรียนการสอนเป็นกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชารวมทั้งเป็นกระบวนการที่ชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดปัญญา สามารถ

พัฒนาความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนและสังคมได้ (นิภา แก้วศรีงาม. 2529 : 1) การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกัน เมื่อมีการสอนจะต้องมีการเรียนซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน (สันต์ ธรรมบำรุง. 2526 : 6) ลักษณะการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาที่จะให้ได้ผลสูงสุด มีองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องคือ หลักสูตร อาจารย์ผู้สอนและรูปแบบการสอน นักศึกษา และการวัดผลประเมินผลการศึกษา (ลำพอง บุญช่วย. 2524 : 1)

ลักษณะหลักสูตร

หลักสูตรเป็นหัวใจของการเรียนการสอน ความสำเร็จของการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับหลักสูตร เป็นประการสำคัญ เพราะในหลักสูตรมีรายละเอียดเกี่ยวกับความมุ่งหมายในการผลิตบัณฑิต โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตและเนื้อหาวิชาซึ่งอาจารย์ผู้สอนที่จะทำการสอนให้ได้ดีนั้น จำต้องทำความเข้าใจหลักสูตรเสียก่อน (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2524 : 20) การกำหนดหลักสูตรเป็นการชี้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของสถาบัน ซึ่งหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. 2525 ของทบวงมหาวิทยาลัย (2528 : 9 - 10) มีเกณฑ์มาตรฐาน สรุปได้ดังนี้

1. โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วยหมวดวิชาต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
 - 1.2 หมวดวิชาเฉพาะด้าน ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต หากจำแนกวิชาเฉพาะด้านออกเป็นวิชาเอกและวิชาโท วิชาเอกต้องไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และวิชาโทต้องไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต
 - 1.3 หมวดวิชาเลือกเสรี ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
2. จะต้องมีความหมายหน่วยกิตรวมกันไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต และอย่างมากไม่เกิน 150 หน่วยกิต ให้ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน 8 ปีการศึกษาสำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลาและอย่างมากไม่เกิน 12 ปีการศึกษาสำหรับหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา ทั้งนี้ให้นับจากวันที่เปิดภาคการศึกษาแรกที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตรนั้น
3. ระยะเวลาการศึกษา 8 ภาคการศึกษาปกติ เป็นระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดยในหนึ่งปีการศึกษาแบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ หนึ่งภาคการศึกษามีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า

15 สัปดาห์

จากการศึกษาแนวการจัดหลักสูตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ม.ป.ป. : 1 - 3) มหาวิทยาลัยได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรไว้อย่างกว้าง ๆ คือ นักศึกษาทุกคณะต้องเรียนไม่ต่ำกว่า 140 หน่วยกิต จึงจะจบหลักสูตรและประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ ดังนี้

1. วิชาพื้นฐานทั่วไป ประกอบด้วยวิชาในหมวดสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ หมวดวิชาละไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิตและรวมกันทุกหมวดไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

2. วิชาเฉพาะด้าน ประกอบด้วย วิชาเอก วิชาแกนและวิชาชีพ มีจำนวนไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

3. วิชาเลือกและ/หรือวิชาโท มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

โครงสร้างของหลักสูตรดังกล่าวแล้วข้างต้น เป็นเกณฑ์กลางในการจัดหลักสูตรของแต่ละคณะ ดังนั้นโครงสร้างของหลักสูตรแต่ละคณะจึงแตกต่างกันเล็กน้อย

สำหรับหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ.2521 มีความมุ่งหมายในการผลิตบัณฑิต ดังนี้

1. มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ความสันทัดจัดเจนในทางวิชาการ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพ และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. มุ่งให้บัณฑิตรู้จัก เข้าใจสภาพและคิดวางแผนแก้ปัญหาของสังคมไทยให้มากที่สุด

องค์ประกอบของหลักสูตร หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์ ประกอบด้วยแผนการศึกษา 3 แผนด้วยกันคือ แผนที่ 1 เป็นกลุ่มวิชาการปกครอง แผนที่ 2 เป็นกลุ่มวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และแผนที่ 3 เป็นกลุ่มวิชาการบริหารรัฐกิจ ทั้ง 3 แผน นักศึกษาจะต้องสอบได้ครบตามกำหนด คือ สอบได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 145 หน่วยกิต โดยสอบได้ตามหมวดวิชาดังนี้ คือ แผนที่ 1 ประกอบด้วย วิชาพื้นฐานทั่วไป จำนวน 52 หน่วยกิต วิชาเอก จำนวน 60 หน่วยกิต วิชาโท จำนวน 18 หน่วยกิต และวิชาเลือกเสรี จำนวน 15 หน่วยกิต สำหรับแผนที่ 2 ประกอบด้วยวิชาพื้นฐานทั่วไป จำนวน 64 หน่วยกิต วิชาเอก จำนวน 60 หน่วยกิต วิชาโท จำนวน 12 หน่วยกิต และวิชาเลือกเสรี จำนวน 9 หน่วยกิต ส่วนแผนที่ 3 ประกอบด้วย

วิชาพื้นฐานทั่วไป จำนวน 52 หน่วยกิต วิชาเอก จำนวน 60 หน่วยกิต วิชาโท จำนวน 18 หน่วยกิต และวิชาเลือกเสรี จำนวน 15 หน่วยกิต (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2529 : 1 - 3) ในเรื่องของหลักสูตร พงศ์สันต์ ศรีสมทพันธ์ และปิยนุช เงินคล้าย (2529 : 171 - 173) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการสำรวจภาวะว่างงานและความสำคัญของหลักสูตรที่มีส่วนช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จ : ศึกษาเฉพาะกรณีบัณฑิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง รุ่นที่ 11 พบว่า บัณฑิตรัฐศาสตร์ส่วนใหญ่ มีอายุประมาณ 23 - 27 ปี มีผลการเรียนในระดับพอใช้ ภูมิสำเนาส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯ ร้อยละ 26.8 รองลงมาเป็นภาคกลางและภาคใต้ร้อยละ 22.3 และ 21.9 ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมการมาเรียน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่การเข้าเรียนทุกครั้งเต็มเวลา มาเป็นครั้งคราวและไม่เคยเข้าเรียนเลย นอกจากนี้ยังพบว่า ทั้งอายุ ภูมิสำเนา และพฤติกรรมการมาเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระยะเวลาในการศึกษากับผลการเรียนแตกต่างกัน

ลักษณะคณาจารย์ผู้สอนและรูปแบบการสอน

การสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น อาจารย์จะต้องมีความรู้วิชาการดี มีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน มีความสามารถในการสอน มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความรักในตัวผู้เรียน รักการสอนโดยเฉพาะวิชาที่สอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 43 - 45) มีการเตรียมการสอน กำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนอย่างชัดเจน และสนับสนุนให้มีการอภิปรายกลุ่ม (อุทุมพร ทองอุไทย. 2523 : 5) นอกจากนี้ โรมีเน่ (Romine. 1974 : 139 - 143) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพโดยรวบรวมความคิดเห็นของนักศึกษาและคณาจารย์มหาวิทยาลัยโคโลราโด สหรัฐอเมริกา พบว่า อาจารย์ที่สอนดีมีบุคลิกลักษณะและกระบวนการสอนดังนี้

1. บุคลิกลักษณะของอาจารย์ อาจารย์ควรมีความกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน มีความสนใจที่จะสอนและเป็นกันเองกับนักศึกษา
2. การเตรียมการสอน อาจารย์ควรเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้นักศึกษาทราบวัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียนรวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ
3. การเสนอเนื้อหา อาจารย์ควรอธิบายให้ชัดเจน กระตุ้นให้นักศึกษาได้คิด มีการนำเทคนิคการสอนและสื่อการสอนมาใช้ให้เหมาะสม
4. การประเมินผล อาจารย์ควรประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อเสริมแรงทางการเรียน

เช่น แจ้งผลการสอบให้นักศึกษาทราบโดยเร็ว และให้กำลังใจนักศึกษา

รูปแบบการสอนในระดับอุดมศึกษาที่ทำให้เกิดผลดีแก่นักศึกษาสูงสุด ตามที่ ไพบูลย์ สีนลารัตน์ (2523 : 86) กาญจนา บุญรมย์ (2523 : 147) สมบัติ แสงรุ่งเรือง (2524 : 73 - 76) และรุ่งทิภา จักรกร (2527 : 77 - 80) ได้รวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ใหญ่ ๆ ซึ่งเน้นผู้เรียน ผู้สอนและกิจกรรมสื่อการสอนเป็นศูนย์กลาง ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบที่เน้นตัวผู้สอน เช่น การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบอภิปรายโดยอาจารย์ เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย

2. รูปแบบที่เน้นเนื้อหา เช่นการสอนแบบบรรยายและใช้เอกสารประกอบการสอน การสอนแบบท่องจำ

3. รูปแบบที่เน้นการใช้สื่อการสอนเป็นหลักเช่นการสอนทางไปรษณีย์ วิทยุ โทรทัศน์

4. รูปแบบที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน เช่น การสอนแบบสัมมนา การสอนแบบ อภิปรายกลุ่ม การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

5. รูปแบบที่เน้นสุขภาพจิตของผู้เรียน เช่น การศึกษาเฉพาะรายกรณี

6. รูปแบบที่เน้นตัวผู้เรียน เช่น การสอนแบบวิทยาศาสตร์ การสอนแบบปจฺจาวลิศนา การสอนแบบการค้นพบด้วยตนเอง การสอนแบบรายบุคคล

7. รูปแบบที่เน้นประสบการณ์จำลอง เช่น การสอนแบบปฏิบัติการ การเล่นเกมสหรือ การสอนแบบเล่นปนเรียน การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง

8. รูปแบบที่เน้นประสบการณ์จริง เช่น การปฏิบัติงานจริง การศึกษานอกสถานที่

9. การสอนเป็นคณะ (Team Teaching)

การสอนที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้น ผู้สอนจำเป็นต้องใช้วิธีการสอน หลาย ๆ แบบ ทั้งนี้เพราะการสอนแต่ละครั้งประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมายหลาย ๆ ประการ เช่น การให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สอน ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ มีทัศนคติที่พึงปรารถนา และให้ทัศนากทักษะ จุดมุ่งหมายแต่ละประการจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องอาศัยวิธีการสอนแต่ละแบบที่เหมาะสม ปัญหาในการสอนที่สำคัญปัญหาหนึ่งคือการใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเพียงวิธีเดียวซึ่งวิธีการสอนแบบบรรยายเหมาะสมกับการถ่ายทอดความรู้ ให้ข้อมูลแต่เป็นวิธีที่ไม่ส่งเสริม

พัฒนาการด้านทักษะและทัศนคติ ทั้งยังไม่ส่งเสริมการคิด การแสดงออกและการแก้ปัญหาอีกด้วย อย่างไรก็ตามผู้สอนมักใช้วิธีสอนแบบบรรยายเพียงวิธีเดียวและหวังว่าจะทำให้บรรลุจุดหมายของการสอนด้านเจตนิสัยและทักษะนิสัยได้ด้วยซึ่งเป็นการเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นการที่ให้ผู้เรียนได้รับความรู้ มีคุณสมบัติและทัศนคติตามความมุ่งหมายของหลักสูตรและการสอน ผู้สอนควรศึกษาวิธีการสอนทุกวิธีแล้วพิจารณาตัดสินใจเลือกใช้วิธีสอนที่สอดคล้องกับจุดหมายของการสอน

(ลุมิตรา คุณานุกร. 2520 : 136 - 137) นอกจากนี้ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 85)

ได้เสนอข้อคิดเกี่ยวกับเทคนิคการสอนในระดับอุดมศึกษาไว้ว่า ผู้สอนจะต้องมีความรัก ความเชื่อมั่น และศรัทธาในวิชาที่สอน มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี การอธิบายเป็นขั้นตอนตามลำดับพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ มีความรักและเห็นอกเห็นใจผู้เรียน ให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้เรียนอย่างจริงใจ คอยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเอง ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รวมทั้งควรรับฟังการวิจารณ์ข้อติชมเพื่อปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ นอกเหนือจากรูปแบบการสอนหรือวิธีสอนหรือเทคนิคการสอนแล้ว การสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง ดังที่ ประสาท บัณฑิตกุล (2517 : 19) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้สอนควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการคิดและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ให้ได้กระทำ ได้พูด หรือสื่อความหมายให้มากที่สุดและให้กระทำกิจกรรมที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถ

จากการศึกษาด้านหลักสูตรและการสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (2530 : 54) มหาวิทยาลัยอำนวยการศึกษาด้วยวิธีประสานงานด้านวิชาการระหว่างสาขาวิชา (Interdisciplinary System) คือ ให้บริการทางการสอนร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัย คณะหรือภาควิชาใดมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาใดก็อำนวยการศึกษาและวิจัยในสาขานั้นแก่นักศึกษาทุกคนทั้งมหาวิทยาลัย ทั้งนี้คณะหรือภาควิชาต่าง ๆ จะไม่เปิดสอนกระบวนวิชาซ้ำกัน และคณะกรรมการพัฒนาการเรียนการสอน (2528 : 49) กล่าวไว้ว่า ในการสอนนั้น มหาวิทยาลัยรามคำแหงใช้ตำราเป็นสื่อการสอนหลัก โดยอาจารย์แต่ละคนจะแต่งตำราประกอบการสอนในกระบวนวิชาที่คณะนั้น ๆ เปิดสอน วิธีการสอนหลักที่ใช้คือการบรรยาย ซึ่งอาจจะเป็นการบรรยายโดยผู้สอนโดยตรงในชั้นเรียนหรือการบรรยายผ่านทางสื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์วงจรปิด วิทยุ โทรทัศน์ การบรรยายสรุป ณ ศูนย์บริการทางวิชาการส่วนภูมิภาค เป็นต้น เนาวรัตน์ แสงโชติไกร (2516 : 63 - 65) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมกล้องกับอาจารย์ผู้สอนทำงาน

ไม่สอดคล้องกัน จักรภาพไม่ทันการเขียนกระดานดำของอาจารย์ อาจารย์ส่วนใหญ่เขียนตัวอักษรเล็กเกินไป การจัดที่นั่งในห้องเรียนแออัดเกินไป มีเสียงรบกวนจากภายนอกและไม่มีการประเมินผลการเรียนว่า การเรียนทางโทรทัศน์วงจรปิดได้ผลดีอย่างไร นอกจากนี้ วัฒนา เกียรติสมบูรณ์ (2516 : 120) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อการใช้ โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานและการใช้โทรทัศน์วงจรปิด เพื่อการศึกษาคือ ไม่มีเครื่องมือติดต่อโต้ตอบ ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ทำให้ขาดการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งกันและกัน

ลักษณะนักศึกษา

ลักษณะทั่วไปของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาคือผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีอายุประมาณ 17 - 20 ปี ซึ่งนับว่าอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายหรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้น โดยธรรมชาติแล้วจะเป็นผู้ที่มี อารมณ์รุนแรง มีอุดมคติสูง ทนไม่ได้ต่อความไม่ยุติธรรมของสังคม (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 40) มีความสามารถทางพุทธิปัญญาสูง มีความอดทน มีความรับผิดชอบ มีความเป็นตัวของตัวเอง ชอบความเป็นอิสระ มีความหวังและความตั้งใจสูง สนใจสังคมและสิ่งแวดล้อม สนใจ การเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการคิดประดิษฐ์ และมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนสูง (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2524 : 217 - 218)

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 43) ได้กล่าวถึงสภาพนักศึกษาในมหาวิทยาลัย สหรัฐอเมริกาซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับสภาพนักศึกษาปัจจุบันของประเทศไทย คือ ในชั้นปีที่ 1 นักศึกษารู้สึกตื่นเต้นสนใจต่อทุกสิ่งในมหาวิทยาลัย มีความตั้งใจในการเรียนและอยากปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม มหาวิทยาลัย พร้อมทั้งจะสนิทสนมและเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ ในชั้นปีที่ 2 นักศึกษารู้สึกไม่ค่อยพอใจ อาจารย์ เริ่มมีความคิดเห็นขัดแย้งและเป็นปฏิปักษ์ต่อมหาวิทยาลัยรู้สึกว่าเป็นผู้ใหญ่ขึ้น ในชั้นปีที่ 3 นักศึกษามักจะลงเบเจียบ ชอบอยู่กับกลุ่มเพื่อนมากกว่า ไม่ค่อยสนใจต่อสังคมมหาวิทยาลัยและการเรียน เริ่มคิดที่จะมีเพื่อนต่างเพศที่สนิทสนมจะเป็นคู่รักต่อไป ในชั้นปีที่ 4 นักศึกษาไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ส่วนมากจะเริ่ม สนใจเกี่ยวกับการงาน การศึกษาต่อและความก้าวหน้าในอนาคต ฆวนทวินซ์ วงษ์พานิช (2523 : 45 - 47) ได้ศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางการเรียน ในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการในวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

พบว่า นอกจากอาจารย์ต้องทราบถึงลักษณะของนักศึกษาแล้ว อาจารย์ควรทราบถึงองค์ประกอบอื่นของนักศึกษาด้วย เพราะการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงไม่ได้ขึ้นอยู่กับหลักสูตรและอาจารย์เท่านั้น องค์ประกอบต่าง ๆ ของนักศึกษาก็มีส่วนสำคัญได้แก่ องค์ประกอบด้านสติปัญญา (Intellectual Factors) และองค์ประกอบด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา (Non - intellectual Factors) เช่น เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การปรับตัวกับเพื่อน และระยะเวลาที่จบการเรียนครั้งสุดท้ายก่อนเข้ามาเรียนต่างมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับที่ทราเวอร์ส (Travers. 1958 : 396) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา เช่น สภาพทางบ้าน ความสนใจ ความมุ่งมั่น การปรับตัว ทักษะที่มีต่อสถาบัน ต่อวิชาที่เรียน และต่ออาจารย์ที่สอน ต่างก็มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โบวแมน (Bowman. 1965 : 8) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียวแต่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านที่ไม่ใช่สติปัญญาด้วย เช่น ลักษณะของนักศึกษา ทักษะของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ต่อวิชาการ วิธีสอนของอาจารย์ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและระหว่างนักศึกษาด้วยกัน ส่วนอนาสตาซี (Anastasi. 1961 : 142) ได้ให้ความเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียวแต่ต้องอาศัยองค์ประกอบด้านอื่น ๆ รวมอยู่ด้วยเช่น ความตั้งใจในการเรียน การปรับตัว และทัศนคติ เป็นต้น แมดดอกซ์ (Maddox. 1965 : 9) ได้กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางชีวปัญญาและความสามารถทางสมองร้อยละ 50-60 ขึ้นอยู่กับความพยายามและวิธีการศึกษาที่มีประสิทธิภาพร้อยละ 30-40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ร้อยละ 10-15

เมื่อประมวลองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดังกล่าวแล้วจะเห็นว่า องค์ประกอบทั้ง 2 ด้าน คือ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญาและองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาต่างมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 54 - 55) ได้แบ่งลักษณะการเรียนของนักศึกษาตามสติปัญญาไว้ 4 ประเภท คือ

1. ประเภทเฉลียวฉลาดและไว นักศึกษาประเภทนี้มีความมั่นใจในตนเองสูง มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทั้งโดยการอ่านและฟังการอภิปรายทางวิชาการ มีความสนใจทุกอย่าง เรียนรู้ได้เร็ว ในการเรียนการสอนเพียงแต่อาจารย์บอกถึงหัวข้อก็สามารถ

เข้าใจเนื้อหาวิชาและอธิบายในหัวข้อต่าง ๆ นั้นได้เป็นอย่างดี นักศึกษาประเภทนี้มีเพียงร้อยละ 5 ของนักศึกษาทั้งหมด

2. ประเภทฉลาด นักศึกษาประเภทนี้มีความพร้อมในการศึกษา มีความคิดเชิงเหตุผล สามารถเรียนได้ดีทุกวิชา ลักษณะนักศึกษาประเภทนี้เมื่ออาจารย์บอกถึงหัวข้อที่จะสอนและอธิบายเพิ่มเติมเพียงเล็กน้อยก็เข้าใจสาระที่สอนได้เป็นอย่างดี นักศึกษาประเภทนี้มีเพียงร้อยละ 15 ของนักศึกษาทั้งหมด

3. ประเภทปานกลาง นักศึกษาประเภทนี้มีความพร้อมบางประการ เช่น พร้อมด้านพื้นฐานความรู้ แต่ไม่พร้อมเรื่องการเงิน หรือพร้อมเรื่องการเงินแต่ไม่พร้อมเรื่องวิธีการศึกษาระดับอุดมศึกษา ไม่เข้าใจวิธีการจดคำบรรยาย จับประเด็นไม่เป็น ขาดการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง หรือบางกรณีไม่พร้อมด้านพื้นฐานความรู้ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษามาแล้ว ลักษณะนักศึกษาประเภทนี้อาจารย์จำเป็นต้องบอกถึงหัวข้อที่จะสอน อธิบายสาระแต่ละหัวข้ออย่างชัดเจนพร้อมยกตัวอย่างประกอบ นักศึกษาประเภทนี้มีประมาณร้อยละ 70 ของนักศึกษาทั้งหมด

4. ประเภทอ่อน นักศึกษาประเภทนี้เรียนรู้ค่อนข้างช้า อาจารย์จำเป็นต้องบอกถึงหัวข้อที่สอน อธิบายแต่ละหัวข้ออย่างชัดเจนพร้อมยกตัวอย่างประกอบและอธิบายซ้ำหลาย ๆ ครั้ง บอกเหตุผลที่สอน ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรวมทั้งให้ทำแบบฝึกหัดประกอบ ส่วนใหญ่มักจะเข้าเรียนสม่ำเสมอแต่ไม่เคยสอบได้คะแนนดี นักศึกษาประเภทนี้มีประมาณร้อยละ 10 ของนักศึกษาทั้งหมด

ลักษณะการเรียนของนักศึกษามีหลายประเภทดังกล่าวแล้ว จึงเป็นเหตุให้การจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาประสบปัญหา กล่าวคือ ถ้าอาจารย์สอนเร็วไปนักศึกษาประเภทปานกลางและประเภทอ่อนจะตามไม่ทัน ถ้าสอนช้าไปประเภทเฉลียวฉลาดและไวกับประเภทฉลาดก็จะเบื่อหน่ายในการสอนอาจารย์จำเป็นต้องยึดประเภทปานกลางเป็นหลักและให้งานทำเพิ่มเติม เมื่อสอนเสร็จแล้วอาจมอบหมายให้ประเภทเฉลียวฉลาดและไวและประเภทฉลาดช่วยแนะนำประเภทอ่อนในการทำแบบฝึกหัดต่อไป

ในสถานการณ์การเรียนการสอนที่กระทำอยู่ ตัวนักศึกษาเองมีปัญหาดังกล่าว เช่น ขาดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ไม่เตรียมศึกษามาบทเรียนมาล่วงหน้า ไม่ตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ขาดระเบียบวินัย มักยึดมั่นในค่านิยมกลุ่มหรือสถาบัน เข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมมากเกินไป และมีปัญหา

การปรับตัว (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2524 : 11) และจากการวิจัยของทวีป ศิริวิวัฒน์ (2526 : 53 - 54) เรื่องการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม พบว่า นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้มากที่สุดคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 86.19 ไม่สามารถเข้าใจบางวิชา นักศึกษาร้อยละ 81.43 อยากรู้วิธีการเรียนที่ได้ผลดีกว่าที่เป็นอยู่ และนักศึกษาร้อยละ 75.71 ไม่สนใจเรียนบางวิชา ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 88.15 อยากทดสอบความถนัดของตนเอง นักศึกษาร้อยละ 84.44 ไม่สามารถเข้าใจบางวิชา นักศึกษาร้อยละ 83.70 ไม่สนใจเรียนบางวิชา และนักศึกษาร้อยละ 72.59 อยากรู้วิธีการเรียนที่ได้ผลดีกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่ประสบคือเรื่องเนื้อหาวิชาและวิธีการเรียนที่แตกต่างไปจากการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ก็มีปัญหาเช่นเดียวกันและส่วนใหญ่ต้องการทราบความถนัดของตนเพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาเลือกอาชีพหลังจากสำเร็จการศึกษา จากปัญหาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ประสงค์กล่าวหาอาจารย์ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในจัดการเรียนการสอนควรจะปรับกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษาและควรจัดให้มีโครงการแนะแนววิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียน

ทองเรียน อมรัชกุล (2525 : 34 - 35 อ้างอิงมาจาก Clark and Trow. 1973 : 41 - 43) ได้เสนอประเภทนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามแนวความคิดของคลาร์คและโทรว์ โดยยึดองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา ทางด้านวิชาการของนักศึกษาและการแสดงออกซึ่งเจตจำนงที่มีต่อมหาวิทยาลัยเป็นกลุ่มวัฒนธรรมย่อย 4 กลุ่มคือ

1. กลุ่มอาชีพ (Vocational Subculture) นักศึกษากลุ่มนี้เห็นว่าการเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นการเตรียมตัวเพื่ออาชีพของตนในอนาคต โดยปกติไม่ชอบศึกษาทางวิชาการ และเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยมากนัก ยกเว้นกิจกรรมที่มีรายได้

2. กลุ่มที่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย (Collegiate Subculture) หรือกลุ่มกิจกรรม นักศึกษากลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีความจงรักภักดีต่อมหาวิทยาลัย ไม่ค่อยสนใจวิชาการ ชอบเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร ชอบรวมกลุ่มทำให้มีเพื่อนสนิทเป็นจำนวนมาก

3. กลุ่มต่อต้านรุกราน (Non - Conformist Subculture) นักศึกษากลุ่มนี้เป็นคนที่มีสติปัญญาดีแต่ไม่ค่อยสนใจในเรื่องการประกอบอาชีพ ไม่ชอบร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ไม่เห็นด้วยต่อการบริหารมหาวิทยาลัย นักศึกษากลุ่มนี้รวมถึงพวกฮิปปี้ (Hippies) พวกชอบใช้ชีวิตสนุกสนาน (Bohemians) พวกชอบเล่นการเมือง (Political Activists) พวกก่อกบฏ (Rebels) พวกวางเฉย (Apathetic Students) และพวกแปลกแยก (Alienated Students)

4. กลุ่มนักวิชาการ (Academic Subculture) นักศึกษากลุ่มนี้มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ชอบศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ชอบเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ มีผลการเรียนดี มีเป้าหมายที่จะศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

สำหรับในประเทศไทย สรรเสริญ อุทัยเฉลิม (2514 : 183 - 184) ได้แบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทมาเรียนเพื่อหาความรู้เพียงอย่างเดียว ประเภทมาเรียนเพื่อหาความรู้สำหรับตนเองและทำประโยชน์ให้แก่สังคม นักศึกษาประเภทนี้มักใช้เวลาว่างทำประโยชน์ให้แก่สังคม และประเภทแสวงหาแนวความคิดใหม่ นักศึกษาประเภทนี้พยายามหาความรู้ใหม่ชอบแสดงออกซึ่งความคิดใหม่ ๆ แปลก ๆ และ เตือนใจ ชิวภักดี (2516 : 110 - 111)

ได้จำแนกลักษณะของนักศึกษาตามความมุ่งหวังในการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ออกเป็น 2 ประเภท คือ นักศึกษาที่เข้ามาเรียนเพราะต้องการเรียน และนักศึกษาที่เข้ามาเรียนเพราะความจำเป็น

ลักษณะการใช้ชีวิตของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา อนุช อาภาภิรม (2517 : 18)

ได้แบ่งลักษณะการใช้ชีวิตของนักศึกษาไว้ 3 ประเภท คือ ประเภทไม่เอาไหน นักศึกษาประเภทนี้เรียนเพื่อให้จบการศึกษาเท่านั้น ไม่สนใจสิ่งแวดล้อม มีประมาณร้อยละ 80 ส่วนประเภทนักกิจกรรม นักศึกษาประเภทนี้ชอบเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภท ไม่ค่อยสนใจการเรียน มีประมาณร้อยละ 10 และประเภทร่อนวิชา นักศึกษาประเภทนี้ชอบคิดค้นและเสนอทฤษฎีต่าง ๆ เสมอ ชอบช่วยเหลือสังคม โดยเฉพาะบุคคลที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม มีประมาณร้อยละ 10 นอกจากนี้ ไพฑูรย์ สีนลาวัฒน์ (2526 : 98) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2525 ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทุกชั้นปีทั้ง 14 คณะ จำนวน 1,952 คน โดยศึกษาลักษณะการใช้ชีวิตของนักศึกษาตามกลุ่มต่าง ๆ กัน 7 กลุ่ม คือ กลุ่มกิจกรรม กลุ่มก้าวหน้า กลุ่มเก็บตัว กลุ่มสมาคม กลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ กลุ่มวิชาการและกลุ่มวิชาชีพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดรูปแบบ

การใช้ชีวิตของนักศึกษาทั้ง 7 กลุ่ม พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปี และคณะวิชาต่างกัน มีความสนใจ ความชอบในการใช้ชีวิตแตกต่างกัน นักศึกษาส่วนใหญ่มีแนวโน้มไปในทางกลุ่มก้าวหน้า รองลงมาคือกลุ่มวิชาชีวะและกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ ส่วนกลุ่มเก็บตัวมีน้อย

ลักษณะของนักศึกษาทั้งของต่างประเทศและของไทยที่ได้จำแนกเป็นกลุ่ม ๆ ที่แตกต่างกันดังกล่าวแล้วสามารถบ่งชี้ได้ว่านักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้หรือมีแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนเป็นเรื่องสำคัญมากที่อาจารย์จะต้องคำนึงถึงลักษณะของนักศึกษาประกอบ ด้วยจึงจะทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้มีประสิทธิภาพ (สงัด อุทรานันท์. 2529 : 30) ซึ่งตรงกับแนวคิดของเคมพ์ (Kemp. 1971 : 15) ที่ว่าอาจารย์จำเป็นต้องรู้จักนักศึกษาก่อน การรู้จักนักศึกษาจะเป็นผลดีต่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. ช่วยให้การกำหนดจุดประสงค์ของการสอนมีความเหมาะสมกับนักศึกษา
2. ช่วยให้การกำหนดเนื้อหาสาระที่จะสอนเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักศึกษา
3. ช่วยในการแบ่งกลุ่มนักศึกษาหรือมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและความสนใจของนักศึกษาแต่ละคน
4. ช่วยให้อาจารย์ทราบว่าในระหว่างการเรียนการสอนควรช่วยเหลือนักศึกษากลุ่มใดหรือคนใดเป็นพิเศษเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้ทันผู้อื่น

ลักษณะการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดผลและการประเมินผลนั้นนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนทุกวิชา และทุกระดับชั้น ทั้งนี้เพราะว่าการวัดผลและประเมินผลจะช่วยทำให้อาจารย์สามารถตรวจสอบความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาและเป็นการประเมินผลการสอนของอาจารย์อีกด้วย (อุทุมพร ทองอุไทย. 2518 : 85) ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการเรียนให้นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ และอาจจะนำไปใช้ในการวิจัยเนื้อหาทางพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนต่อไปได้ ซึ่งหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนมี 4 วิธี ได้แก่การเปรียบเทียบกับนักศึกษาทั้งชั้น การเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ การพิจารณาความสามารถและความพยายามของแต่ละ

บุคคล และโดยอาศัยผลรวมของทุกวิธีประกอบกัน การวัดผลในระดับมหาวิทยาลัยมักจะต้องอาศัยข้อสอบเป็นสำคัญ ข้อสอบที่มีคุณภาพจะต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 3 ประการดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) คือ สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการจะวัดได้อย่างเที่ยงตรง สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการเรียนได้

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง คะแนนที่ได้สามารถวัดความรู้ความสามารถของนักศึกษาได้อย่างแท้จริง

3. ความประหยัด (Economy) หมายถึง ประหยัดเวลา สามารถตรวจให้คะแนนได้ง่าย (เลียมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และเอนกกุล กรินสง. 2522 : 200 - 201)

จากการศึกษาด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยจัดให้มีการวัดผลสำหรับกระบวนวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนไว้ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง การวัดผลอาจทำในระหว่างภาคการศึกษาก็ได้ เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาหนึ่ง ๆ จะมีการสอบไล่ในแต่ละกระบวนวิชา แต่บางกระบวนวิชาอาจไม่มีสอบไล่ตอนปลายภาคการศึกษาก็ได้ ซึ่งมหาวิทยาลัยจะแจ้งให้ทราบไว้ในประกาศกระบวนวิชาที่เปิดสอน เมื่อได้ประเมินผลกระบวนวิชาใดเป็นครั้งสุดท้ายแล้วถือว่ากระบวนวิชานั้นสิ้นสุดลง ในปี พ.ศ.2530 มหาวิทยาลัยได้กำหนดระเบียบมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยการสอบซ่อม พ.ศ.2530 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาให้ปฏิบัติตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยเปิด กล่าวคือ นักศึกษาที่สอบตกหรือขาดสอบวิชาใดในภาคปกติหรือภาคฤดูร้อน สามารถใช้สิทธิสอบซ่อมได้ การพิจารณากำหนดการประเมินผลของแต่ละกระบวนวิชาใช้ระบบการให้อักษรระดับคะแนน (Letter Grade) ได้แก่ จี พี และเอฟ (G,P, และ F) ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อแสดงคุณภาพการเรียนของนักศึกษาในแต่ละกระบวนวิชาเรียงลำดับตั้งแต่คุณภาพสูงสุด จี (G) ถึงคุณภาพต่ำสุด (F) ดังนี้

อักษรระดับคะแนน จี (G : Good) = ดี มีแต่มีระดับคะแนน = 4

อักษรระดับคะแนน พี (P : Pass) = ได้ มีแต่มีระดับคะแนน = 2.25

อักษรระดับคะแนน เอฟ (F : Failure) = ตก ไม่มีแต่มีระดับคะแนน

กระบวนวิชาที่นักศึกษาสอบได้อักษรระดับคะแนน G และ P เท่านั้นจึงจะนับหน่วยกิตของกระบวนวิชานั้นเป็นหน่วยกิตสะสม

แต้มระดับคะแนนเฉลี่ย (Cumulative Grade Point Average หรือ G.P.A.)

ให้คำนวณดังนี้

$$\frac{(G \times 4) + (P \times 2.25)}{\text{จำนวนหน่วยกิตสะสมที่นักศึกษาสอบได้ทั้งหมด}} = \text{แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม}$$

(มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2530 : 55 - 56)

แนวความคิดเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความสนใจศึกษา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน ผลการศึกษาค้นคว้าเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า นักศึกษามีความแตกต่างกันมากทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม เชื้อชาติ ปัญญาและความถนัด อาจารย์ควรจะยอมรับและทำความเข้าใจในลักษณะดังกล่าวของนักศึกษาแต่ละคน เพราะนักศึกษาแต่ละคนเรียนได้ดีในสภาพที่แตกต่างกัน อีกทั้งมีแบบการเรียนรู้แตกต่างกันไปเฉพาะตัว แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาย่อมเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของนักศึกษาด้วย (Dunn. 1981 : 645)

ความหมายของแบบการเรียนรู้

ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ไว้มากหลายความหมายด้วยกัน แต่ที่เด่น ๆ คือ ลักษณะและวิธีการที่นักศึกษาชอบใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ (อัจฉรา ธรรมาภรณ์. 2530 : 32) เป็นวิธีการที่นักศึกษาชอบใช้ในการแก้ปัญหา การคิดหรือการเรียนรู้ที่แต่ละคนชอบ บางครั้งอาจเรียกว่าแบบการคิด (Cognitive Styles) (Page, Thomas and Marshall. 1977 : 203) ลักษณะนิสัยของนักศึกษาในการแก้ปัญหาหรือการคิดหรือการเรียนรู้ (Rowntree. 1981 : 155) ทอร์กู๊ด (Torgrude. 1980 : 1435 - A) ได้ให้ความหมายของแบบการเรียนรู้ในวิจัยเรื่องบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยทางการเรียนของนักศึกษาว่า เป็นความชอบในการแสดงออกซึ่งวิธีการเรียน การไตร่ตรองในสิ่งที่ป็นรูปธรรมและนามธรรม อีกทั้งทัศนคติหรือคุณภาพของนักศึกษาในการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอน อาจเป็นผลให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของ

นักศึกษาแตกต่างกันไปได้ (Ostmoen and others. 1984 : 27) และทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ วิธีสอนของอาจารย์และสัมพันธภาพกับเพื่อน (Cranston and McCort. 1985 : 136) แบบการเรียนรู้จึงหมายรวมถึง ลักษณะและวิธีการที่นักศึกษาแต่ละคนชอบใช้ในการเรียนรู้ การคิด หรือการแก้ปัญหาในการเรียนรวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ สิ่งแวดล้อมทางการเรียนและสัมพันธภาพกับเพื่อนซึ่งอาจเป็นผลให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาแตกต่างกัน

แบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไปมีความสามารถทางพุทธิปัญญา (Cognitive or Mental Ability) อยู่ในระดับสูงกว่าบุคคลในวัยเดียวกันอยู่บ้าง โดยเฉพาะมีความกระตือรือร้นและอุดมการณ์สูง (ไพฑูริย์ สินลารัตน์. 2524 : 41) นักศึกษาแต่ละคนมีแบบการเรียนรู้เป็นของตนเอง นักการศึกษาหลายคนได้จัดแบ่งแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาไว้แตกต่างกัน เช่น แบนด์ท์และคนอื่น ๆ (อัจฉรา ภาณุรัตน์. 2529 : 11 - 15 อ้างอิงมาจาก Bandt and others. 1974 : 42 - 48) ได้แบ่งแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาตามบุคลิกภาพและการแสวงหาความรู้ไว้ 12 แบบ ด้วยกันคือ

1. แบบนักสืบ (The Detective) นักศึกษาประเภทนี้มีความขยันหมั่นเพียรศึกษาเนื้อหาวิชาอย่างละเอียด แต่ไม่สามารถจัดระบบเนื้อหาที่สัมพันธ์กันเข้าเป็นหมวดหมู่ เพื่อทำให้เข้าใจง่ายขึ้น นอกจากนี้ นักศึกษามีจุดอ่อนคือไม่สามารถทำข้อสอบประเภทที่ถามลึกซึ้ง ได้ดีกว่าการถามความจำในเนื้อหา

2. แบบผู้ชำนาญเฉพาะ (The Technician) นักศึกษาประเภทนี้เป็นพวกที่มีความสามารถสูงโดยเฉพาะในเรื่องของการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ

3. แบบนักไฟสันติ (The Pacifist) นักศึกษาประเภทนี้ชอบความสงบ เข้าเรียนเป็นประจำ จะจดบันทึกทุกข้อความที่อาจารย์สอน แต่ไม่สามารถจำข้อความหรือสิ่งที่จดได้ ดังนั้นนักศึกษาจึงได้รับความรู้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

4. แบบนักคิด (The Idea Man) นักศึกษาประเภทนี้พยายามตั้งทฤษฎีเป็นของตัวเอง มักตั้งคำถามที่ท้าทายในชั้นเรียน และชอบสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับอาจารย์หลังเลิกเรียนแล้ว ชอบศึกษาเนื้อหาวิชาอย่างลึกซึ้งตามลำพัง

5. แบบโดดเดี่ยว (The Isolationist) นักศึกษาประเภทนี้มีความรู้มาก สามารถรายงานแนวความคิดของนักทฤษฎีที่สำคัญได้ แต่ไม่สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของนักทฤษฎีแต่ละคนได้

6. แบบนักปรับปรุง (The Revisionist) นักศึกษาประเภทนี้มีแนวความคิดและค่านิยมเป็นของตนเองในการเรียนหรือการกระทำสิ่งต่าง ๆ จะมองภาพรวมของสิ่งนั้น ๆ ก่อน ที่จะศึกษาในรายละเอียดเพื่อที่จะเลือกปฏิบัติในแนวทางที่ดีกว่า ทำให้นักศึกษาประสบความลำบากในการเรียนอยู่เสมอ

7. แบบมายา (The Shadow) นักศึกษาประเภทนี้เป็นผู้ที่ขยันขันแข็งในการท่องตำราเพื่อสอบ มักปิดบังความรู้เพื่อมิให้เพื่อนรู้ถึงความพร้อมในการเตรียมตัวสอบ

8. แบบปิดบัง (The Mask) นักศึกษาประเภทนี้มีความพร้อมในการเรียนการสอบเป็นอย่างมาก แต่มักจะเปิดเผยให้เพื่อนเห็นว่าตนเองไม่มีความพร้อมในการสอบทั้งนี้เพื่อต้องการให้เพื่อน ๆ อ่านหนังสือน้อยลงเป็นผลให้ตนเองมีผลการเรียนดีกว่าคนอื่น ๆ

9. แบบนักปฏิบัติ (The Pragmatist) นักศึกษาประเภทนี้ชอบการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติและนักศึกษาก็เลือกวิชาที่เรียนอย่างรอบคอบเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10. แบบนักสร้างสรรค์ (The Innovator) นักศึกษาประเภทนี้มีเป้าหมายในการเรียนรู้ชอบการวิจารณ์และศึกษาเนื้อหาวิชาอย่างลึกซึ้ง มีความคิดที่เป็นอิสระและยืดหยุ่น ไม่ชอบการเรียนรู้โดยการท่องจำและระลึกได้

11. แบบหลงตา (The Illusionist) นักศึกษาประเภทนี้มักใช้เวลาส่วนมากเพื่อการเรียนรู้ ชอบเรียนร่วมกับเพื่อน แต่ความเป็นจริงได้รับความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาวิชาเพียงเล็กน้อย เพราะเรียนแบบท่องจำ

12. แบบนักโทษทางปัญญา (The Cognitive Prisoner) นักศึกษาประเภทนี้ชอบการเรียนรู้แบบท่องจำเฉพาะประเด็นสำคัญเท่านั้น ไม่คำนึงถึงความเข้าใจในเนื้อหาวิชาอย่างแท้จริง ทำให้เกิดปัญหาในการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน เพราะมีความรู้อยู่ในวงจำกัด

กอสมา, เบลล์ และวิลเลียมส์ (Kozma, Belle and Williams. 1979 : 78-81 citing Mann and others. 1970) ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาตามบุคลิกภาพออกเป็น 8 แบบคือ

1. แบบสงบเงียบ (The Silent Students) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบสงบเงียบ มีลักษณะเป็นคนไม่ค่อยพูด มักจะเงียบเฉยทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีน้อย
2. แบบปฏิปักษ์ (The Snipers) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบปฏิปักษ์มีลักษณะเป็นคนมองโลกในแง่ร้าย มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ มีแนวโน้มที่จะเป็นปฏิปักษ์กับอาจารย์ และหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับอาจารย์
3. แบบอิสระ (The Independents) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบอิสระมีลักษณะเป็นคนที่ มีสติปัญญาดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความรับผิดชอบ รักอิสระ สามารถเข้าใจความสัมพันธ์ของวัตถุประสงคกับเนื้อหาวิชาที่เรียนและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. แบบแสวงหาความสนใจ (The Attention Seekers) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบแสวงหาความสนใจมีลักษณะเป็นคนชอบสังคม มักสร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อน ๆ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสนทนา การแสดงตัว เล่าเรื่องตลกเพื่อเรียกร้องความสนใจและการยอมรับจากเพื่อน เพราะต้องการปิดบังเพื่อนเกี่ยวกับการเรียนของตนเอง
5. แบบยินยอม (The Compliant Students) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบยินยอม มีลักษณะเป็นคนที่มีความกระตือรือร้น ตั้งใจเรียน ชอบเข้าชั้นเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดีและประสบผลสำเร็จเป็นที่พึงพอใจของอาจารย์และเพื่อน ๆ
6. แบบวิตกกังวล (The Anxious Dependent Students) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบวิตกกังวล มีลักษณะเป็นคนที่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียนสูง รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถในการเรียน ประกอบกับแรงกดดันจากผู้ปกครองเป็นผลให้นักศึกษามีความกลัวและวิตกกังวลเกี่ยวกับผลการเรียนของตนอยู่เสมอ
7. แบบวีรบุรุษ (The Heroes) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบวีรบุรุษ มีลักษณะเป็นคนที่เรียนเก่ง จะมีผลงานประเภทสร้างสรรค์และมีแนวคิดปฏิรูป มีความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง พยายามแสดงออกซึ่งเอกลักษณ์ของตนเอง
8. แบบท้อใจ (The Discouraged Workers) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบท้อใจ มีลักษณะเป็นคนที่ไม่มีความพึงพอใจในตนเอง เมื่อเกิดความผิดพลาดมักจะลงโทษตัวเอง ตำหนิตัวเอง

ว่าไม่ดี มีทัศนคติต่อตนเองในทางลบเป็นผลให้เกิดความท้อแท้และชอบแยกตัวเองออกจากผู้อื่น

หากพิจารณาความคล้ายคลึงของแนวคิดเกี่ยวกับการจำแนกแบบการเรียนรู้ของแบนด์ท์และคนอื่น ๆ และแมนน์ และคนอื่น ๆ ในด้านการแสวงหาความรู้ของนักศึกษานพบว่า

1. แบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานกันระหว่างแบบนักสืบ แบบผู้ชำนาญเฉพาะ และแบบมாயาของแบนด์ท์ และคนอื่น ๆ มีความคล้ายคลึงกับแบบการเรียนรู้แบบอิสระของแมนน์ และคนอื่น ๆ
2. แบบการเรียนรู้แบบนักปฏิบัติของแบนด์ท์และคนอื่น ๆ มีความคล้ายคลึงกับแบบการเรียนรู้แบบแสวงหาความสนใจของแมนน์และคนอื่น ๆ แบบการเรียนรู้แบบนักไฝ่สันติของแบนด์ท์และคนอื่น ๆ คล้ายคลึงกับแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างแบบยินยอมและแบบสงบเงียบของแมนน์และคนอื่น ๆ
3. แบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานกันระหว่างแบบนักปรับปรุงกับนักสร้างสรรค์ของแบนด์ท์และคนอื่น ๆ มีความคล้ายคลึงกับแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานกันระหว่างแบบวิตกกังวลกับแบบวิรบุรุษของแมนน์และคนอื่น ๆ

กอซมา, เบลล์ และวิลเลียมส์ (Kozma, Belle and Williams. 1979 : 86-87 citing Grasha and Reichman. 1975 : 89-93) ได้แบ่งแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาตามเกณฑ์บุคลิกภาพและการแสวงหาความรู้ออกเป็น 6 แบบ คือ

1. แบบอิสระ (Independent) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบอิสระ มีลักษณะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถตัดสินใจได้ว่าเนื้อหาวิชาตอนใดสำคัญ ชอบคิดและชอบกระทำในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีความตั้งใจในการเรียน มักศึกษาเรื่องที่จะเรียนก่อนเข้าฟังคำบรรยายเสมอ และใช้เวลาส่วนมากในการศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วยตนเอง
2. แบบแข่งขัน (Competitive) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบแข่งขัน มีลักษณะเป็นคนชอบแข่งขันกับเพื่อนเพื่อที่จะทำคะแนนให้ได้ดีกว่าเพื่อน ๆ อันจะทำให้อาจารย์สนใจหรือชมเชย มักคิดว่าการเรียนเป็นเสมือนการแข่งขันซึ่งจะต้องมีแพ้หรือชนะ และนักศึกษารู้สึกว่าตนเองต้องชนะเสมอ
3. แบบมีส่วนร่วม (Participant) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบมีส่วนร่วม มีลักษณะเป็นคนที่มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน มีความเอาใจใส่ในการเรียน มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ ชอบเข้าชั้นเรียน ชอบนั่งใกล้อาจารย์ผู้สอน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนมากที่สุด แต่จะมีส่วนร่วมน้อยในกิจกรรมที่อยู่นอกเหนือจากวิชาที่เรียน

4. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบหลีกเลี่ยง มีลักษณะเป็นคนที่ มีจุดมุ่งหมายในการเรียนเพื่อความสำเร็จในการศึกษามีได้คำนึงถึงความรู้ที่จะได้รับ เอาใจใส่และสนใจในการเรียนน้อย รวมทั้งไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

5. แบบร่วมมือ (Collaborative) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบร่วมมือ มีลักษณะเป็นคนที่ ชอบทำงานร่วมเป็นกลุ่ม ชอบการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันกับอาจารย์และเพื่อน ๆ ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนเสมอ ชอบการเรียนในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้มีการอภิปราย เพื่อให้มีความเข้าใจเรื่องที่เรียนได้ดียิ่งขึ้นและชอบช่วยเหลือเพื่อนเกี่ยวกับการเรียน

6. แบบพึ่งพา (Dependent) นักศึกษาที่เลือกเรียนแบบพึ่งพามีลักษณะเป็นคนที่คิดว่า อาจารย์เป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ รู้สึกว่าเนื้อหาวิชาในตำราและคำบรรยายถูกต้อง ชอบให้อาจารย์เน้นเนื้อหาตอนที่สำคัญและขอข้อสอบที่ออกตรงตามตำราหรือที่อาจารย์สอน ไม่ค่อยชอบการอภิปรายในชั้นเรียน นาน ๆ ครั้งที่จะศึกษาเนื้อหาวิชาที่อยู่นอกเหนือตำรา

ประโยชน์ คุณต์กาญจนกุล (2525 : 104 - 109) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแบบการเรียน ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามตัวแปรระดับชั้นปี สาขาวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 750 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดแบบการเรียนของกรรชาและไรซ์แมน พบว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชอบแบบการเรียน 4 แบบ คือ นิสิตส่วนใหญ่ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือมาก ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพาและแบบอิสระอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และนิสิตไม่ชอบแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงและแบบแข่งขัน นิสิตที่มีระดับชั้นปีต่างกันชอบแบบการเรียนแบบพึ่งพาแตกต่างกันคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ชอบแบบการเรียนแบบพึ่งพามากกว่านิสิตชั้นปีอื่น ๆ นิสิตชั้นปีที่ 4 ชอบแบบการเรียนแบบพึ่งพาน้อย นิสิตในสาขาวิชาต่างกันชอบแบบการเรียนแบบอิสระ แบบพึ่งพาและแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกัน นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วมมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ การศึกษาวิจัยที่คล้ายคลึงกันของอุไรรัตน์ ศรีสวย (2526 : 65 - 67) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนกับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปีและวิชาเอกของนักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดแบบการเรียนของกรรชาและไรซ์แมน พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร

ชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก ชอบแบบการเรียนรู้แบบฟังพาด แบบอิสระและแบบแข่งขันอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และนักศึกษาไม่ชอบแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่ต่างกันชอบแบบการเรียนรู้ทุกแบบไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่ศึกษาในวิชาเอกต่างกันชอบแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงและแบบฟังพาดแตกต่างกัน คือ นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทยชอบแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงน้อยที่สุด และนักศึกษาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไปชอบแบบการเรียนรู้แบบฟังพาดมากที่สุด ส่วนลักษณะ มินะนันท์ และรุจิเรศ ธนรักษ์ (2527 : 40 - 46) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ตามตัวแปรภูมิสำเนา ระดับชั้นปีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 275 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดแบบการเรียนรู้ของกรราและไรซ์แมน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม รองลงมาชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แบบฟังพาด แบบอิสระอยู่ในเกณฑ์ปานกลางและไม่ชอบแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันและแบบหลีกเลี่ยง นักศึกษาที่มีภูมิสำเนาอยู่ในกรุงเทพ ฯ และต่างจังหวัดชอบแบบการเรียนรู้ทุกแบบไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกันชอบแบบการเรียนรู้แต่ละแบบแตกต่างกัน คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชอบแบบการเรียนรู้แบบฟังพาดมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชอบแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงและแบบแข่งขันมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ชอบแบบการเรียนรู้แบบอิสระมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 นอกจากนี้ กอบกาญจน์ ตรีประสิทธิ์ (2529 : 90 - 100) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในสถาบันการศึกษามหาวิทยาลัย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยตามตัวแปรสถาบัน ระดับชั้นปีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 725 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดแบบการเรียนรู้ของกรราและไรซ์แมน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แบบฟังพาด แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกันชอบแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน 5 แบบ คือ แบบหลีกเลี่ยงแบบร่วมมือ แบบฟังพาด แบบแข่งขันและแบบมีส่วนร่วม นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันชอบแบบการเรียนรู้แต่ละแบบไม่แตกต่างกัน

กิลด์ (Guild. 1980 : 1033 - A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแบบการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยแมสซาชูเซต (University of Massachusetts) เพื่อที่จะให้อาจารย์นำแบบการเรียนรู้

มาใช้ประโยชน์ในการสอนในชั้นเรียน พบว่า

1. นักศึกษามีแนวทางในการเรียนแตกต่างกันซึ่งอาจจะจัดเป็นลักษณะแบบการเรียนของแต่ละคน
2. คุณลักษณะของแบบการเรียนสามารถประเมินและจำแนกได้
3. คุณลักษณะของแบบการเรียนมีผลต่อบุคคลในทิศทางที่ต่างกันและมีปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อแบบการเรียนของบุคคล
4. ทฤษฎีแบบการเรียน มีความสำคัญในการที่จะนำมาใช้สำหรับการเรียนการสอนในชั้นเรียน
5. แบบการสอนที่ดีจะมีผลต่อแบบการเรียนและผลของการเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแบบการเรียนของนักศึกษาทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย ปรากฏว่าแบบการเรียนของนักศึกษาซึ่งมีหลายรูปแบบ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่อาจารย์ควรให้ความสนใจ การที่อาจารย์ผู้สอนได้ทราบถึงแบบการเรียนที่นักศึกษาชอบก็จะเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนจัดสภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน ก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาสูงขึ้น รวมทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางที่ดีต่อวิชาที่เรียนและสถาบันด้วย แบบการเรียนของนักศึกษาที่นิยมศึกษากันมี 6 แบบ คือ แบบอิสระ แบบฟังพา แบบหลีกเลี่ยงแบบร่วมมือ แบบมีส่วนร่วมและแบบแข่งขัน

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่เรียนชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีทัศนคติต่อแบบการเรียนแตกต่างกัน
2. นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีพฤติกรรมการมาเรียนเป็นประจำ มาเรียนเป็นบางครั้ง และไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัย มีทัศนคติต่อแบบการเรียนแตกต่างกัน
3. นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อแบบการเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแบบการเรียนของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามสาระดังนี้ คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการหาคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 38,772 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 380 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 แต่เพื่อให้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากับ 30 คน เพื่อความเหมาะสมในการใช้สถิติจึงได้เพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน จากนั้นจึงเทียบสัดส่วนจำนวนนักศึกษาแต่ละชั้นปีเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่แท้จริง แล้วดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นปี ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี (จำนวนหน่วยกิตที่สอบได้)	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชั้นปีที่ 1 (ไม่เกิน 35 หน่วยกิต)	23,609	244
ชั้นปีที่ 2 (36 - 70 หน่วยกิต)	7,917	82
ชั้นปีที่ 3 (71 - 105 หน่วยกิต)	4,293	44
ชั้นปีที่ 4 (106 หน่วยกิตขึ้นไป)	2,953	30
รวม	38,772	400

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่คณะต่อแบบการเรียนรู้ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's Scale) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา ลักษณะของนักศึกษา และแนวความคิดเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้จากตำรา เอกสาร วารสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแบบสอบถามแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา
2. ศึกษาข้อความในแบบสอบถามแบบการเรียนรู้ของกราชาและไรซ์แมนที่กอซมา, เบลล์ และวิลเลียมส์รวบรวมไว้ (Kozma, Belle and Williams. 1979 : 89 - 95 citing Grasha and Reichman. 1975) แล้วนำมาพัฒนาปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ข้อคำถามจำนวน 60 ข้อ
3. นำแบบสอบถามแบบการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาปรับปรุงแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในคำภาษาและความถูกต้องในด้านเนื้อหา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. นำแบบสอบถามแบบการเรียนที่อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรง (Face validity) ในด้านเนื้อหา ความเข้าใจ และการใช้ภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวน 5 คน คือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร สิ้นสิริ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2. รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 3. อาจารย์ ดร.สมสุข จีระนิจิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 4. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ชิตพงศ์ สำนักทดสอบและประเมินผล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 5. รองศาสตราจารย์ ดร.บรรพต วีระลัย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
5. นำแบบสอบถามแบบการเรียนของนักศึกษาที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 40 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งเป็น ชั้นปีละ 10 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้ร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ แล้วใช้ t - test วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก

6. เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ซึ่งถือว่ามีความอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์สูงเอาไว้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่าได้ข้อคำถาม 60 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 1.75 ถึง 10.78 (ภาคผนวก ค)

7. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 (ภาคผนวก ค)

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ต่อลักษณะและวิธีการต่าง ๆ ในการเรียนที่นักศึกษาตัดสินใจเลือกชอบและเห็นว่ามิมีผลดีต่อการเรียน ซึ่งแบ่งเป็นแบบการเรียน 6 แบบ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 60 ข้อ โดยแต่ละแบบมีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ สลับที่ปะปนกัน นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ไม่สามารถทราบชื่อของแบบการเรียนแต่ละแบบ และข้อคำถามแต่ละข้อว่าเป็นแบบการเรียนแบบใด ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 ลำดับข้อของแบบสอบถามแบบการเรียนแต่ละแบบ

แบบการเรียน	ลำดับข้อของแบบสอบถามแบบการเรียน
แบบอิสระ	1, 7, 13, 19, 25, 31, 37, 43, 49, 55
แบบหลักเลียง	2, 8, 14, 20, 26, 32, 38, 44, 50, 56
แบบร่วมมือ	3, 9, 15, 21, 27, 33, 39, 45, 51, 57
แบบพึ่งพา	4, 10, 16, 22, 28, 34, 40, 46, 52, 58
แบบแข่งขัน	5, 11, 17, 23, 29, 35, 41, 47, 53, 59
แบบมีส่วนร่วม	6, 12, 18, 24, 30, 36, 42, 48, 54, 60

ลักษณะของแบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การตรวจให้คะแนนแต่ละข้อพิจารณาจากคำตอบของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

เห็นด้วยมาก	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยมาก	ให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Form) ให้นักศึกษาระบุความคิดเห็นต่อวิธีสอนของอาจารย์ซึ่งนักศึกษาชอบมากที่สุด พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการอภิปรายผลและเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอนในคณะรัฐศาสตร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในช่วงสัปดาห์ 1 ปีการศึกษา 2531 ระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม - 24 พฤศจิกายน 2531 และรับคืนด้วยตนเอง ปรากฏว่าได้รับคืนตามจำนวน ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป ได้รับคืนและสมบูรณ์ จำแนกตามชั้นปี พฤติกรรมการมาเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปร	จำนวนแบบสอบถาม		ร้อยละ
	ส่งไป	ได้รับคืนและสมบูรณ์	
ชั้นปี			
ชั้นปีที่ 1	244	233	95.49
ชั้นปีที่ 2	82	79	96.34
ชั้นปีที่ 3	44	40	90.91
ชั้นปีที่ 4	30	30	100.00
รวม	400	382	95.50
พฤติกรรมการมาเรียน			
มาเรียนเป็นประจำ	191	187	97.91
มาเรียนเป็นบางครั้ง	103	94	91.26
ไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัย	106	101	95.28
รวม	400	382	95.50

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวนแบบสอบถาม		ร้อยละ
	ส่งไป	ได้รับคืนและสมบูรณ์	
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	142	134	94.37
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	258	248	96.12
รวม	400	382	95.50

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดปรากฏว่าได้ 382 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามมาจำแนกตามตัวแปรและตรวจสอบให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือกที่กำหนดไว้
3. นำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์โดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส-เอกซ์ (Statistical Package for Social Sciences - Version X) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที-เทสต์ ค่าเอฟ-เทสต์ และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ ส่วนแบบสอบถามปลายเปิดนำมาตรวจสอบและแจกแจงความถี่ตามจำนวนของผู้ตอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียนแต่ละแบบตามความมุ่งหมายในข้อ 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ โดยใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะตั้งแต่ 3.67 - 5.00 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยมากกับแบบการเรียนรู้นั้น หรือชอบแบบการเรียนรู้นั้นมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะตั้งแต่ 2.33 - 3.66 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยปานกลางกับแบบการเรียนรู้นั้น หรือชอบแบบการเรียนรู้นั้นปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะตั้งแต่ 1.00 - 2.32 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยน้อยกับแบบการเรียนรู้นั้น หรือไม่ชอบแบบการเรียนรู้นั้น

2. เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามความมุ่งหมายในข้อ 2 ผู้วิจัยได้ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นการตรวจสอบสมมติฐานข้อ 3 โดยใช้ ที-เทสต์ (t-test) ส่วนการเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบตามตัวแปรชั้นปี พฤติกรรมการมาเรียนตามความมุ่งหมายในข้อ 2 ผู้วิจัยได้ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นการตรวจสอบสมมติฐานข้อ 1, 2 โดยใช้เอฟ-เทสต์ (F-test) เมื่อพบว่าผลการทดสอบตามตัวแปรที่ได้มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้สถิติเด้นไทส์ คิว สแตติสติก (Studentized q-Statistic) ตามวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) ส่วนแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยแจกแจง ความถี่ตามจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของแบบการเรียนแต่ละแบบ ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(Ferguson. 1981 : 49)

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบการเรียนแต่ละแบบ ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(Ferguson. 1981 : 68)

2. การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อแบบการเรียนแต่ละแบบ ตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่าง

ระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
n_1, n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ

(Ferguson. 1981 : 182)

3. การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อ
 แบบการเรียนแต่ละแบบตามตัวแปรชั้นปี พฤติกรรมการมาเรียน เพื่อทดสอบนัยสำคัญของ
 ความแตกต่างระหว่างค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F -Distribution

MS_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

(Winer. 1971 : 110)

เมื่อพบว่าผลการทดสอบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้สถิติเด้นไทซ์ คิว สแตติสติก (Studentized q -statistic) ตามวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) ใช้สูตร

$$q = \sqrt{\frac{MS_w}{\tilde{n}}}$$

เมื่อ q แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน Studentized q - Statistic

MS_w แทน ค่าความแปรปรวน (Mean Square) ภายในกลุ่ม

$\tilde{n}$ แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

(Winer. 1971 : 210 - 218)

4. ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

4.1 หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้ t -test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละข้อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

$\bar{X}_H$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูง

$\bar{x}_L$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มต่ำ
s_H^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
s_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
n_H	แทน	จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนในกลุ่มสูง
n_L	แทน	จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนในกลุ่มต่ำ

(Edwards. 1957 : 152)

4.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient) ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{K}{K - 1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ
$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

(Cronbach. 1971 : 161)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
q	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน q-Statistic
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ตามความมุ่งหมายข้อ 1 ที่ว่า "เพื่อศึกษาทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ" ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรขึ้นปี พฤติกรรมการมาเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ตามความมุ่งหมายข้อ 2 ที่ว่า "เพื่อเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ" ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1 เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามตัวแปรชั้นปีและพฤติกรรมการมาเรียนโดยใช้สถิติ F -test ทดสอบ

2 เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สถิติ t -test ทดสอบ

ตอนที่ 3 การคิดค่าความถี่ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ต่อวิธีสอนของอาจารย์ พร้อมเหตุผลประกอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การคิดค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยส่วนรวมที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรชั้นปี พฤติกรรมการมาเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังแสดงในตาราง 4 - 7

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ โดยส่วนรวมที่มีต่อแบบการเรียนแต่ละแบบ

แบบการเรียน	นักศึกษา (N = 382)	
	$\bar{X}$	S
แบบอิสระ	3.62	0.42
แบบพึ่งพา	3.57	0.45
แบบหลักเลียง	3.57	0.58
แบบร่วมมือ	3.83	0.50
แบบมีส่วนร่วม	4.05	0.44
แบบแข่งขัน	3.40	0.63

ตาราง 4 แสดงว่าแบบการเรียนที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมชอบมากที่สุดได้แก่ แบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.05$, $S = 0.44$) และแบบร่วมมือ ($\bar{X} = 3.83$, $S = 0.50$) ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชอบปานกลาง

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรชั้นปี

แบบการเรียนรู้	นักศึกษาชั้นปีที่ 1 (N = 233)		นักศึกษาชั้นปีที่ 2 (N = 79)		นักศึกษาชั้นปีที่ 3 (N = 40)		นักศึกษาชั้นปีที่ 4 (N = 30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
แบบอิสระ	3.59	0.41	3.71	0.46	3.68	0.36	3.59	0.49
แบบพึ่งพา	3.57	0.43	3.60	0.49	3.60	0.48	3.45	0.48
แบบหลีกเลี่ยง	3.59	0.55	3.53	0.65	3.52	0.69	3.63	0.51
แบบร่วมมือ	3.82	0.51	3.79	0.49	3.96	0.48	3.81	0.52
แบบมีส่วนร่วม	4.07	0.42	4.04	0.48	4.07	0.49	3.87	0.40
แบบแข่งขัน	3.44	0.63	3.41	0.57	3.46	0.54	3.02	0.78

ตาราง 5 แสดงว่าแบบการเรียนรู้ที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ชอบมากที่สุดได้แก่
แบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.07$, $S = 0.42$) และแบบร่วมมือ ($\bar{X} = 3.82$, $S = 0.51$)
ส่วนแบบการเรียนรู้อื่น ๆ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ชอบปานกลาง

แบบการเรียนรู้ที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ชอบมากที่สุดได้แก่ แบบมีส่วนร่วม
($\bar{X} = 4.04$, $S = 0.48$) แบบร่วมมือ ($\bar{X} = 3.79$, $S = 0.49$) และแบบอิสระ
($\bar{X} = 3.71$, $S = 0.46$) ส่วนแบบการเรียนรู้อื่น ๆ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 2
ชอบปานกลาง

แบบการเรียนที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ชอบมากที่สุดได้แก่ แบบมีส่วนร่วม
 $(\bar{X} = 4.07, S = 0.49)$ แบบร่วมมือ $(\bar{X} = 3.96, S = 0.48)$ และแบบอิสระ
 $(\bar{X} = 3.68, S = 0.36)$ ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 3
 ชอบปานกลาง

แบบการเรียนที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ชอบมากที่สุดได้แก่ แบบมีส่วนร่วม
 $(\bar{X} = 3.87, S = 0.40)$ แบบร่วมมือ $(\bar{X} = 3.81, S = 0.52)$ ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ
 นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ชอบปานกลาง

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนแต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมการมาเรียน

แบบการเรียน	นักศึกษามาเรียนเป็นประจำ (N = 187)		นักศึกษามาเรียนเป็นบางครั้ง (N = 94)		นักศึกษาไม่เคยมาเรียน (N = 101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
แบบอิสระ	3.59	0.42	3.65	0.45	3.67	0.41
แบบฟังพา	3.53	0.45	3.61	0.44	3.60	0.46
แบบหลักเลียง	3.70	0.56	3.43	0.56	3.46	0.59
แบบร่วมมือ	3.83	0.49	3.78	0.53	3.86	0.50
แบบมีส่วนร่วม	4.10	0.41	4.00	0.45	4.00	0.46
แบบแข่งขัน	3.43	0.61	3.44	0.64	3.30	0.64

ตาราง 6 แสดงว่าแบบการเรียนที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มาเรียนเป็นประจำชอบมากที่สุดได้แก่ แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.10$, $S = 0.41$) แบบร่วมมือ ($\bar{X} = 3.83$, $S = 0.49$) และแบบหลักเลียง ($\bar{X} = 3.70$, $S = 0.56$) ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มาเรียนเป็นประจำชอบปานกลาง

แบบการเรียนที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มาเรียนเป็นบางครั้งชอบมากที่สุดได้แก่ แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.00$, $S = 0.45$) และแบบร่วมมือ ($\bar{X} = 3.78$, $S = 0.53$) ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มาเรียนเป็นบางครั้งชอบปานกลาง

แบบการเรียนที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่ไม่เคยมาเรียนชอบมากที่สุดแก่ แบบการเรียน
แบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.00$, $S = 0.46$) แบบร่วมมือ ($\bar{X} = 3.86$, $S = 0.50$)
และแบบอิสระ ($\bar{X} = 3.67$, $S = 0.41$) ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่ไม่เคยมาเรียนชอบปานกลาง

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนแต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบการเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N = 134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N = 248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
แบบอิสระ	3.65	0.44	3.61	0.41
แบบฟังพา	3.55	0.46	3.58	0.45
แบบหลีกเลี่ยง	3.64	0.59	3.54	0.57
แบบร่วมมือ	3.84	0.52	3.82	0.50
แบบมีส่วนร่วม	4.10	0.46	4.02	0.42
แบบแข่งขัน	3.37	0.63	3.41	0.63

ตาราง 7 แสดงว่าแบบการเรียนที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงชอบมากที่สุดได้แก่ แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.10$, $S = 0.46$) และแบบร่วมมือ ($\bar{X} = 3.84$, $S = 0.52$) ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงชอบปานกลาง

แบบการเรียนที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำชอบมากที่สุดได้แก่แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.02$, $S = 0.42$) และแบบร่วมมือ ($\bar{X} = 3.82$, $S = 0.50$) ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำชอบปานกลาง

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรชั้นปี พฤติกรรมการมาเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังแสดงในตาราง 8, 10 และ 12 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนรู้เป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ ดังแสดงในตาราง 9 และ 11

ตาราง 8 เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ
จำแนกตามตัวแปรขึ้นปี

แบบการเรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบอิสระ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.91	0.30	1.70
	ภายในกลุ่ม	378	67.06	0.18	
	รวม	381	67.97		
แบบพหุพหุ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.55	0.18	0.89
	ภายในกลุ่ม	378	76.85	0.20	
	รวม	381	77.40		
แบบหลักเฉียง	ระหว่างกลุ่ม	3	0.45	0.15	0.44
	ภายในกลุ่ม	378	128.46	0.34	
	รวม	381	128.91		
แบบร่วมมือ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.82	0.27	1.08
	ภายในกลุ่ม	378	96.08	0.25	
	รวม	381	96.90		
แบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.07	0.36	1.88
	ภายในกลุ่ม	378	71.74	0.19	
	รวม	381	72.81		

ตาราง 8 (ต่อ)

แบบการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบแข่งขัน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.77	1.59	4.15 *
	ภายในกลุ่ม	378	144.97	0.38	
	รวม	381	149.74		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อแบบการเรียนแบบแข่งขันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า "นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่เรียนชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีทัศนคติต่อแบบการเรียนแบบแข่งขันแตกต่างกัน" ส่วนแบบการเรียนแบบอื่น ๆ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์ ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันเป็นรายคู่ จำแนกตามตัวแปรชั้นปี

ระดับชั้นปี		ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 3
	$\bar{X}$	3.02	3.41	3.44	3.46
ชั้นปีที่ 4	3.02	-	0.39		
ชั้นปีที่ 2	3.41	0.39 [*]	-		
ชั้นปีที่ 1	3.44	0.42 [*]		-	
ชั้นปีที่ 3	3.46	0.44 [*]			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 9 แสดงว่านักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 มีทักษะต่อแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ชอบแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4

ตาราง 10 เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ
จำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมการเรียนรู้

แบบการเรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบอิสระ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.57	0.29	1.61
	ภายในกลุ่ม	379	67.40	0.18	
	รวม	381	67.97		
แบบพึ่งพา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.49	0.25	1.21
	ภายในกลุ่ม	379	76.91	0.20	
	รวม	381	77.40		
แบบหลักเดียว	ระหว่างกลุ่ม	2	6.32	3.16	9.78*
	ภายในกลุ่ม	379	122.58	0.32	
	รวม	381	128.91		
แบบร่วมมือ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.31	0.16	0.62
	ภายในกลุ่ม	379	96.59	0.25	
	รวม	381	96.90		
แบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.93	0.46	2.44
	ภายในกลุ่ม	379	71.89	0.19	
	รวม	381	72.81		

ตาราง 10 (ต่อ)

แบบการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบแข่งขัน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.27	0.63	1.62
	ภายในกลุ่ม	379	148.47	0.39	
	รวม	381	149.74		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีพฤติกรรมการมาเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อแบบการเรียนแบบหลักเลียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า "นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีพฤติกรรมการมาเรียนเป็นประจำ มาเรียนเป็นบางครั้งและไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัย มีทัศนคติต่อแบบการเรียนแบบหลักเลียงแตกต่างกัน" ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการมาเรียนต่างกัน โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์ ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ทดสอบความแตกต่างระหว่างทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนรู้
แบบหลักเลียงเป็นรายคู่ จำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมการมาเรียน

พฤติกรรมการมาเรียน ของนักศึกษา		มาเรียนเป็นบางครั้ง ไม่เคยมาเรียน มาเรียนเป็นประจำ		
	$\bar{x}$	3.43	3.46	3.70
มาเรียนเป็นบางครั้ง	3.43	-	0.03	
ไม่เคยมาเรียน	3.46		-	
มาเรียนเป็นประจำ	3.70	0.27 [*]	0.24 [*]	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 แสดงว่านักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มาเรียนเป็นประจำมีทักษะต่อแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียงแตกต่างจากนักศึกษาที่มาเรียนเป็นบางครั้งและนักศึกษาที่ไม่เคยมาเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มาเรียนเป็นประจำชอบแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียงมากกว่านักศึกษาที่มาเรียนเป็นบางครั้งและนักศึกษาที่ไม่เคยมาเรียน

ตาราง 12 เปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ
จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน $\alpha = 0.05$

แบบการเรียนรู้	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N = 134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N = 148)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
แบบอิสระ	3.65	0.44	3.61	0.41	0.76
แบบฟังนา	3.55	0.46	3.58	0.45	-.66
แบบหลักเลียง	3.64	0.59	3.54	0.57	1.72
แบบร่วมมือ	3.84	0.52	3.82	0.50	0.45
แบบมีส่วนร่วม	4.10	0.46	4.02	0.42	1.62
แบบแข่งขัน	3.37	0.63	3.41	0.63	-.57

ตาราง 12 แสดงว่านักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีทัศนคติต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า "นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน"

ตอนที่ 3 การคิดค่าความถี่ความคิดเห็นของนักศึกษาและรัฐศาสตร์ต่อวิธีสอนของอาจารย์
พร้อมเหตุผลประกอบ ดังแสดงในตาราง 13 - 14

ตาราง 13 สรุปความคิดเห็นของนักศึกษาและรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมต่อวิธีสอนของอาจารย์
พร้อมเหตุผลประกอบ

ความคิดเห็นของนักศึกษาและรัฐศาสตร์และเหตุผล	ความถี่ของผู้ตอบ
1. ชอบการสอนแบบบรรยายมากที่สุดเพราะว่าได้บันทึกตาม ที่อาจารย์สอน มีการยกตัวอย่างประกอบทำให้เข้าใจ เนื้อหาได้ดีกว่าอ่านตำราด้วยตนเอง เมื่อไม่เข้าใจ ตอนใดก็สามารถถามได้ อาจารย์เน้นเนื้อหาที่สำคัญ โดยเฉพาะแนวข้อสอบ เป็นการประหยัดเวลา ในการดูตำรา และเป็นประโยชน์ในการสอบไล่	33
2. ชอบการสอนแบบบรรยายประกอบกับการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมา บรรยายพิเศษเป็นครั้งคราวมากที่สุดเพราะว่าผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ โดยตรง ทำให้นักศึกษา ได้รับความรู้ในหัวข้อที่บรรยายกว้างขวางขึ้น ได้รับความรู้ และประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยเฉพาะความรู้ที่เป็นเหตุการณ์ ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต นอกจากนี้ทำให้นักศึกษามี ความกระตือรือร้นในการเรียนมากกว่าการฟังคำบรรยาย จากอาจารย์หรือจากการอ่านตำราด้วยตนเอง.....	35

ตาราง 13 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และเหตุผล	ความถี่ของผู้ตอบ
3. ชอบการสอนแบบบรรยายประกอบการใช้โทรทัศน์วงจรปิดมากที่สุด เพราะว่ามันสามารถเห็นและได้ยินเสียงผู้บรรยายรวมทั้งมีแผนผังประกอบคำอธิบาย ทำให้เข้าใจเนื้อหาวิชาได้มากขึ้น	36
4. ชอบการสอนแบบอภิปรายมากที่สุด เพราะว่าเป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ฝึกทักษะการคิด ฟัง แสดงเหตุผล ทำให้นักศึกษามีความกล้าในการแสดงออก นอกจากนี้เป็นการนำสิ่งที่ค้นคว้ามาถกเถียงกัน ทำให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น	83
5. ชอบการสอนแบบสัมมนามากที่สุดเพราะว่าเป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและระหว่างนักศึกษาด้วยกัน อันเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี	71
6. ชอบการสอนแบบการศึกษานอกสถานที่มากที่สุดเพราะว่าเป็นการสอนที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์นอกเหนือจากตำรา การที่ได้ศึกษาจากของจริงทำให้เข้าใจเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นผลดีในการสมัครงานต่อไป	19

ตาราง 13 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และเหตุผล	ความถี่ของผู้ตอบ
7. ชอบการสอนหลาย ๆ แบบผสมผสานมากที่สุด เพราะว่า เป็นการสอนที่ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้หลายรูปแบบ ได้รับ ประสบการณ์การเรียนรู้หลาย ๆ แบบ ซึ่งจะเป็นการดีกว่า การเรียนการสอนแบบใดแบบหนึ่ง นอกจากนี้เป็นการ เปลี่ยนบรรยากาศในการเรียนซึ่งเป็นสิ่งจูงใจ ในการเรียนรู้มากขึ้น	105
รวม	382

ตาราง 13. แสดงว่านักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมจำนวน 105 คน ชอบการสอนหลาย ๆ แบบผสมผสานกันมากที่สุด รองลงมาได้แก่การสอนแบบอภิปรายจำนวน 83 คน การสอนแบบสัมมนาจำนวน 71 คน การสอนแบบบรรยายประกอบการใช้โทรทัศน์วงจรปิดจำนวน 36 คน การสอนแบบบรรยาย ประกอบกับการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 35 คน การสอนแบบบรรยายจำนวน 33 คน และการสอนแบบการศึกษานอกสถานที่จำนวน 19 คน ตามลำดับ

ตาราง 14 สรุปความคิดเห็นของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ จำแนกตามชั้นปีต่อวิธีสอนของอาจารย์ พร้อมเหตุผลประกอบ

ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ และเหตุผล	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1	นักศึกษา ชั้นปีที่ 2	นักศึกษา ชั้นปีที่ 3	นักศึกษา ชั้นปีที่ 4
	ความถี่ ของผู้ตอบ	ความถี่ ของผู้ตอบ	ความถี่ ของผู้ตอบ	ความถี่ ของผู้ตอบ
1. ชอบการสอนแบบบรรยายมากที่สุดเพราะว่า ได้บันทึกตามที่อาจารย์สอนมีการยกตัวอย่าง ประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีกว่าอ่านตำรา ด้วยตนเอง เมื่อไม่เข้าใจตอนใดก็สามารถ ถามได้ อาจารย์เน้นเนื้อหาที่สำคัญโดยเฉพาะ แนวข้อสอบ เป็นการประหยัดเวลาในการดู ตำราและเป็นประโยชน์ในการสอบได้	26	5	1	1
2. ชอบการสอนแบบบรรยายประกอบกับการเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายพิเศษเป็นครั้งคราว มากที่สุดเพราะว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้และ ประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ โดยตรง ทำให้ นักศึกษาได้รับความรู้ในหัวข้อที่บรรยายกว้าง- ขวางขึ้น ได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยเฉพาะความรู้ที่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน และ แนวโน้มในอนาคต นอกจากนี้ทำให้นักศึกษา มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากกว่าการฟัง				

ตาราง 14 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ และเหตุผล	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1	นักศึกษา ชั้นปีที่ 2	นักศึกษา ชั้นปีที่ 3	นักศึกษา ชั้นปีที่ 4
	ความถี่ ของผู้ตอบ	ความถี่ ของผู้ตอบ	ความถี่ ของผู้ตอบ	ความถี่ ของผู้ตอบ
คำบรรยายจากอาจารย์หรือจากการอ่านตำรา ด้วยตนเอง	21	7	5	2
3. ชอบการสอนแบบบรรยายประกอบการใช้โทรทัศน์ วงจรปิดมากที่สุดเพราะว่านักศึกษาสามารถเห็น และได้ยินเสียงผู้บรรยายรวมทั้งมีแผนผังประกอบ คำอธิบาย ทำให้เข้าใจเนื้อหาวิชาได้มากขึ้น...	27	6	2	1
4. ชอบการสอนแบบอภิปรายมากที่สุดเพราะว่า เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยน ความรู้ซึ่งกันและกัน ผักกาดชะกาดคิด ฟัง แสดงเหตุผล ทำให้นักศึกษามีความกล้าในการ แสดงออก นอกจากนี้เป็นการนำสิ่งที่ค้นคว้ามา ถกเถียง ทำให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น	40	22	10	11
5. ชอบการสอนแบบสัมมนามากที่สุดเพราะว่า เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและระหว่าง				

ตาราง 14 (ต่อ)

ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ และเหตุผล	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1	นักศึกษา ชั้นปีที่ 2	นักศึกษา ชั้นปีที่ 3	นักศึกษา ชั้นปีที่ 4
	ความถี่ ของผู้ตอบ	ความถี่ ของผู้ตอบ	ความถี่ ของผู้ตอบ	ความถี่ ของผู้ตอบ
นักศึกษาด้วยกัน อันเป็นการส่งเสริม ความสัมพันธ์อันดีซึ่งจะส่งผลให้เกิด การเรียนรู้ที่ดี	34	21	9	7
6. ขอบการสอนแบบการศึกษานอกสถานที่มาก ที่สุด เพราะว่าเป็นการสอนที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์นอกเหนือจากตำรา การที่ได้ ศึกษาจากของจริงทำให้เข้าใจเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นผลดีในการสมัครงานต่อไป ...	7	4	6	2
7. ขอบการสอนหลาย ๆ แบบผสมผสานมาก ที่สุด เพราะว่าเป็นการสอนที่ทำให้นักศึกษา ได้รับความรู้หลายรูปแบบ ได้รับประสบการณ์ การเรียนรู้หลาย ๆ แบบซึ่งจะเป็นการดีกว่า การเรียนการสอนแบบใดแบบหนึ่ง นอกจากนี้ เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียน ซึ่ง เป็นสิ่งที่สนใจในการเรียนรู่มากขึ้น	78	14	7	6
รวม	233	79	40	30

ตาราง 14 แสดงว่านักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1 จำนวน 78 คน ชอบการสอนหลาย ๆ แบบผสมผสานมากที่สุด รองลงมาได้แก่การสอนแบบอภิปราย จำนวน 40 คน การสอนแบบสัมมนา จำนวน 34 คน การสอนแบบบรรยายประกอบการใช้โทรทัศน์วงจรปิด จำนวน 27 คน การสอนแบบบรรยาย จำนวน 26 คน การสอนแบบบรรยายประกอบการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายพิเศษเป็นครั้งคราว จำนวน 21 คน และการสอนแบบการศึกษานอกสถานที่ จำนวน 7 คน

นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 2 จำนวน 22 คน ชอบการสอนแบบอภิปรายมากที่สุด รองลงมาได้แก่การสอนแบบสัมมนา จำนวน 21 คน การสอนหลาย ๆ แบบผสมผสาน จำนวน 14 คน การสอนแบบบรรยายประกอบการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายพิเศษเป็นครั้งคราว จำนวน 7 คน การสอนแบบบรรยายประกอบการใช้โทรทัศน์วงจรปิด จำนวน 6 คน การสอนแบบบรรยาย จำนวน 5 คน และการสอนแบบการศึกษานอกสถานที่ จำนวน 4 คน

นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 3 จำนวน 10 คน ชอบการสอนแบบอภิปรายมากที่สุด รองลงมาได้แก่การสอนแบบสัมมนา จำนวน 9 คน การสอนหลาย ๆ แบบผสมผสาน จำนวน 7 คน การสอนแบบการศึกษานอกสถานที่ จำนวน 6 คน การสอนแบบบรรยายประกอบการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายพิเศษเป็นครั้งคราว จำนวน 5 คน การสอนแบบบรรยายประกอบการใช้โทรทัศน์วงจรปิด จำนวน 2 คน และการสอนแบบบรรยาย จำนวน 2 คน

นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 4 จำนวน 11 คน ชอบการสอนแบบอภิปรายมากที่สุด รองลงมาได้แก่การสอนแบบสัมมนา จำนวน 7 คน การสอนหลาย ๆ แบบผสมผสาน จำนวน 6 คน การสอนแบบบรรยายประกอบการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายพิเศษเป็นครั้งคราว จำนวน 2 คน การสอนแบบการศึกษานอกสถานที่ จำนวน 2 คน การสอนแบบบรรยายประกอบการใช้โทรทัศน์วงจรปิด จำนวน 1 คน และการสอนแบบบรรยาย จำนวน 1 คน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียน 6 แบบ คือ แบบอิสระ แบบพึ่งพา แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ แบบมีส่วนร่วม และแบบแข่งขัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งกำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 382 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบการเรียนของนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาปรับปรุงจากแบบสอบถามแบบการเรียนของกราชาและไรซ์แมน ให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อแบบการเรียน 6 แบบ คือ แบบอิสระ แบบพึ่งพา แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ แบบมีส่วนร่วม และแบบแข่งขัน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 60 ข้อ โดยแบบการเรียนแต่ละแบบมีจำนวนข้อคำถามแบบละ 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้นักศึกษาระบุความคิดเห็นต่อวิธีสอนของอาจารย์ซึ่งนักศึกษาชอบมากที่สุด พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการอภิปรายผล และเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอนในคณะรัฐศาสตร์

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 400 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 382 ฉบับ คิดเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ร้อยละ 95.50 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียนแต่ละแบบ โดยพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียนแต่ละแบบตามตัวแปรชั้นปีและพฤติกรรมการมาเรียนโดยใช้ F-test
3. เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียนแต่ละแบบตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ t-test
4. ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบการเรียนแต่ละแบบเป็นรายคู่ เมื่อพบว่าทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนแต่ละแบบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้สถิติเค็นไทร์ คิว สเตติสติก (Studentized q-Statistic) ตามวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)
5. ศึกษาความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อวิธีสอนของอาจารย์ ผู้วิจัยได้พิจารณาจากค่าความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียนแต่ละแบบมีดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมที่มีต่อแบบการเรียนแต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรชั้นปี พฤติกรรมการมาเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า

1. นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก ส่วนแบบการเรียนอื่น ๆ นักศึกษาชอบปานกลาง

2. นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก ส่วนแบบการเรียนรู้อื่น ๆ นักศึกษาชอบปานกลาง นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือและแบบอิสระมาก ส่วนแบบการเรียนรู้อื่น ๆ นักศึกษาชอบปานกลาง

3. นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มาเรียนเป็นประจำชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือและแบบหลักเลียงมาก ส่วนแบบการเรียนรู้แบบอื่น ๆ นักศึกษาชอบปานกลาง นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มาเรียนเป็นบางครั้งชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก ส่วนแบบการเรียนรู้แบบอื่น ๆ นักศึกษาชอบปานกลาง นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่ไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัย ชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือและแบบอิสระมาก ส่วนแบบการเรียนรู้อื่น ๆ นักศึกษาชอบปานกลาง

4. นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก ส่วนแบบการเรียนรู้อื่น ๆ นักศึกษาชอบปานกลาง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ จำแนกตามตัวแปรขึ้นปี พฤติกรรมการมาเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ที่มีต่อแบบการเรียนรู้ในแต่ละแบบ พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีทัศนะต่อแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแบบการเรียนรู้แบบอื่น ๆ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ชอบแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีพฤติกรรมการมาเรียนต่างกันที่มีต่อแบบการเรียนรู้ในแต่ละแบบ พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีพฤติกรรมการมาเรียนต่างกันมีทัศนะต่อแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแบบการเรียนรู้อื่น ๆ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อทดสอบ

ความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่มาเรียนเป็นประจำชอบแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียงมากกว่า นักศึกษาที่มาเรียนเป็นบางครั้งและนักศึกษาที่ไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัย

3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่มีต่อแบบการเรียนรู้ในแต่ละแบบ พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทักษะต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 สรุปความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมต่อวิธีสอนของอาจารย์ พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมชอบการสอนหลาย ๆ แบบผสมผสานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การสอนแบบอภิปรายและการสอนแบบสัมมนา เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละชั้นปี พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ชอบการสอนหลาย ๆ แบบผสมผสานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การสอนแบบอภิปราย และการสอนแบบสัมมนา นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ชอบการสอนแบบอภิปรายมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การสอนแบบสัมมนา

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก อาจเป็นเพราะ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งเป็นวัยที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนสูง ความสัมพันธ์ดังกล่าวแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ทางอารมณ์กับความสัมพันธ์ทางสติปัญญา (ไพฑูริย์ สินลารัตน์. 2514 : 48) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประกอบ บุปรัตน์ (2523 : 11) ที่ว่านักศึกษาวัยดังกล่าวเป็นวัยที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนสูง เป็นระยะที่นักศึกษาต้องการความรัก ความจริงใจ ความเข้าใจ ความร่วมมือ ความช่วยเหลือจากผู้อื่น และต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน และประกอบกับธรรมชาติของวิชาทางรัฐศาสตร์มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของการเมือง การปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการบริหารรัฐกิจ ซึ่งการเรียนสาขาดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการอภิปราย วิเคราะห์ปัญหา เหตุการณ์ปัจจุบันทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ถกเถียงปัญหาต่าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และระหว่างนักศึกษาด้วยกัน

เพื่อให้เกิดความรู้กว้างขวางและกระจ่างชัดในเรื่องนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น อีกทั้งการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับอาจารย์ สามารถช่วยให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ (มุกดา ศรียงค์. 2529 : 225) นอกจากนี้การศึกษาในสังคมปัจจุบันต้องการฝึกทักษะให้นักศึกษาได้รู้จักการทำงานร่วมกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่คณะ ซึ่งกิจกรรมลักษณะนี้เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษารับผิดชอบในการทำงานเป็นกลุ่ม และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด อันจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์จึงชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม และแบบร่วมมือมาก ซึ่งผลการวิจัยของอุไรรัตน์ ศรีสวย (2526 : 62) ก็พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูกรุงเทพมหานครชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก

การที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมชอบแบบการเรียนแบบอิสระปานกลาง อาจเป็นเพราะแม้ว่านักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ซึ่งกำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น โดยธรรมชาติเป็นวัยที่ต้องการความเป็นอิสระก็ตาม แต่เนื่องจากขนบธรรมเนียมประเพณีไทย การจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยม จึงทำให้นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ยังคงต้องการปรึกษาอาจารย์ เพื่อน หรือ รุ่นพี่อยู่บ้าง อีกทั้งนักศึกษาค้นเคยกับวิธีสอนของอาจารย์คณะรัฐศาสตร์ส่วนใหญ่ได้แก่ วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบบรรยายประกอบการใช้โทรทัศน์วงจรปิดและสื่อการสอนทางไกล ซึ่งเป็นการสอนที่ยึดอาจารย์เป็นศูนย์กลาง ทำให้นักศึกษาเคยชินกับการรับความรู้จากอาจารย์ ประกอบกับลักษณะข้อสอบวิชาต่าง ๆ ของคณะรัฐศาสตร์ส่วนใหญ่มักออกข้อสอบในตำราและคำบรรยายในชั้นเรียน ทำให้นักศึกษามีความรู้สึกว่าไม่จำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่เรียน การที่นักศึกษาไม่นิยมค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติม เนื่องจากนักศึกษาคิดว่าเนื้อหาในตำราและคำบรรยายที่อาจารย์สอนเพียงพอสำหรับการเตรียมตัวสอบ และอาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ได้มอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม นอกจากนี้ปริมาณนักศึกษาในชั้นเรียนมีมากและห้องเรียนขนาดใหญ่ ทำให้การบรรยายในแต่ละวิชาไม่มีการตั้งคำถามให้นักศึกษาตอบ นักศึกษาจึงคิดว่าตนเองไม่จำเป็นต้องอ่านตำรามาก่อนเข้าฟังคำบรรยาย ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชอบแบบการเรียนแบบอิสระเพียงปานกลางเท่านั้น ซึ่งผลการวิจัยของกอบกาญจน์ ทรัพย์ประสิทธิ์ (2529 : 91 - 92) ก็พบว่า นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษายาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยชอบแบบการเรียนแบบอิสระปานกลาง

การที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมชอบแบบการเรียนแบบหลักเลียงปานกลาง อาจเป็นเพราะนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์เริ่มเป็นผู้ใหญ่ มีความรับผิดชอบจึงไม่ต้องการหลักเลียงเข้าชั้นเรียน ถ้าไม่จำเป็น ประกอบกับนักศึกษาเห็นประโยชน์ของการเข้าชั้นเรียนและการตั้งใจเรียนว่าจะทำให้มีโอกาสสอบผ่านแต่ละกระบวนวิชาตามหลักสูตรได้ง่ายขึ้น การไม่ตั้งใจเรียนอาจทำให้สอบไม่ผ่านหรือเรียนสำเร็จช้ากว่าที่ควร อีกทั้งการเข้าชั้นเรียนทำให้ทุ่นระยะเวลาในการดูตำราเตรียมสอบ เนื่องจากอาจารย์ส่วนใหญ่มักเน้นเนื้อหาส่วนที่สำคัญ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสอบ และในภาวการณ์ที่มีการว่างงานของบัณฑิตสาขาสังคมศาสตร์โดยเฉพาะบัณฑิตรัฐศาสตร์ประสบปัญหาการว่างงานสูง จึงทำให้นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มีความตั้งใจเรียนเพื่อให้การเรียนมีประสิทธิภาพ สามารถเข้าสู่ตลาดงานได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ค่านิยมของสังคมไทยที่เน้นเรื่องประกาศนียบัตรและปริญญาบัตร จึงทำให้นักศึกษามีความตั้งใจเรียนให้สำเร็จเพื่อที่จะให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของสังคม ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชอบแบบการเรียนแบบหลักเลียงปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยของกอบกาญจน์ ทรัพย์สิทธิ์ (2529 : 103) ก็พบว่า นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษายาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชอบแบบการเรียนแบบหลักเลียงปานกลาง

การที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมชอบแบบการเรียนแบบพึ่งพาปานกลาง อาจเป็นเพราะแม้ว่านักศึกษาคณะรัฐศาสตร์กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งเป็นวัยที่ชอบความเป็นอิสระ มีความเชื่อมั่น อยากกระทำการต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบก็ตาม (สุโท เจริญสุข. 2520 : 3) แต่เนื่องจากนักศึกษาบางส่วนยังไม่ได้ทำงานหรือบางส่วนเรียนไม่ทันเพื่อน รวมทั้งวิทยาการมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ยังคงต้องการพึ่งพาอาจารย์ เพื่อน หรือ รุ่นพี่อยู่บ้าง และประกอบกับระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ทำให้นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มีความเป็นอิสระในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองสูงเพื่อให้การเรียนได้ผลดียิ่งขึ้น เพราะนอกจากการเรียนในตำรา ฟังคำบรรยายจากอาจารย์แล้ว นักศึกษาต้องสนใจติดตามข้อมูลข่าวสารทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมจากสื่อมวลชนอยู่เสมอเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์หาคำตอบโดยใช้หลักทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ นอกจากนี้การที่นักศึกษายาบาลหันมาพึ่งตนเองมากยิ่งขึ้น อันเป็นการเตรียมพร้อมก่อนที่จะออกไปสู่สังคมภายนอก ซึ่งต้องพึ่งตนเองเป็นหลัก สอดคล้องกับปรัชญา

ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ว่า "ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน" ซึ่งผลการวิจัยของกอบกาญจน์ ตรีประสิทธิ์ (2529 : 102) ก็พบว่า นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชอบแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาปานกลาง

การที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมชอบแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันปานกลาง อาจเป็นเพราะระบบการวัดผลและประเมินผลการเรียนของมหาวิทยาลัยรามคำแหงส่วนใหญ่วัดผลปลายภาคและกำหนดการประเมินผลแต่ละกระบวนวิชาในระบบอักษรระดับคะแนน จี (สอบได้คะแนนร้อยละ 75 - 100) ดี (สอบได้คะแนนร้อยละ 60 - 74) และเอฟ (สอบได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความสามารถของนักศึกษาตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้โดยไม่คำนึงถึงคะแนนของนักศึกษาคนอื่น ๆ จึงทำให้นักศึกษาต้องแข่งขันกับตนเองมากกว่าการแข่งขันกับเพื่อน ประกอบกับการเรียนการสอนของคณะรัฐศาสตร์ส่วนใหญ่ไม่มีการอภิปรายในชั้นเรียนและประเมินผลระหว่างเรียน ทำให้นักศึกษาไม่กระตือรือร้นในการเรียนและไม่คิดที่จะแข่งขันกับเพื่อนในหัวข้อที่เรียนอีกทั้งการแข่งขันทำให้เกิดความเครียด ความกระวนกระวายใจมากกว่าความสำเร็จในการเรียน นอกจากนี้ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มีความแตกต่างกันอย่างหลากหลายไม่ว่าจะเป็นพื้นฐานการศึกษา สติปัญญา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความสนใจ แรงจูงใจ สถานภาพทางสังคม ฯลฯ ความแตกต่างด้านภูมิหลังดังกล่าวทำให้นักศึกษามีความรู้สึกว่าไม่จำเป็นต้องแข่งขันการเรียนกับเพื่อนก็ได้ จึงทำให้นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชอบแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันเพียงปานกลางเท่านั้น

2. การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบตามตัวแปรขึ้นปี พฤติกรรมการมาเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่เรียนขึ้นปีแตกต่างกัน ที่มีต่อแบบการเรียนรู้ในแต่ละแบบ ตามสมมติฐานข้อ 1 พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่เรียนขึ้นปีต่างกัน มีทัศนคติต่อแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาขึ้นปีที่ 1, 2 และ 3 ชอบแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันมากกว่านักศึกษาขึ้นปีที่ 4 อาจเป็นเพราะนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ขึ้นปีที่ 1, 2 และ 3 ยังเป็นห่วงเรื่องเรียนมากจึงต้องขยันเรียนเพื่อทำคะแนนเฉลี่ยให้สูง ๆ ซึ่งจะส่งผลดีแก่นักศึกษาทั้งในการสมัครงานและการศึกษาต่อ ส่วนนักศึกษา

ชั้นปีที่ 4 ชอบแบบการเรียนแบบแข่งขันน้อยกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 อาจเป็นเพราะ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนมากจะเริ่มสนใจเกี่ยวกับการงาน การศึกษาต่อและความก้าวหน้าในอนาคต (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 43) และในสภาพความเป็นจริงนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนมากสนใจที่จะให้จบการศึกษาเพื่อจะได้ออกไปประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อมากกว่า จึงไม่สนใจที่จะแข่งขันการเรียนกับเพื่อน นอกจากนี้ยังมีสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองหันเหความสนใจทางการเรียนอีกมาก จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4

ชอบแบบการเรียนแบบแข่งขันน้อยกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ซึ่งผลการวิจัยของลักษณี มินะนันท์ และรุจิเรศ ฐนรักษ์ (2527 : 54) ก็พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชอบแบบการเรียนแบบแข่งขันแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชอบแบบการเรียนแบบแข่งขันมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 และผลการวิจัยของกอบกาญจน์ ครุประสิทธิ์ (2529 : 84) ก็พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชอบแบบการเรียน แบบแข่งขันแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชอบแบบการเรียนแบบแข่งขันมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบการเรียนแต่ละแบบ พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก อาจเป็นเพราะ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพิ่งเข้าสู่การเรียนในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีบรรยากาศที่แตกต่างจากการเรียนในระดับมัธยม เป็นเหตุให้นักศึกษามีความเป็นห่วงและวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียน จึงทำให้นักศึกษามีความตื่นตัว และมีความกระตือรือร้นในการเรียนมาก จึงต้องการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนมีประสิทธิภาพ ดังที่วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 43) ได้กล่าวไว้ว่า ในชั้นปีที่ 1 นักศึกษารู้สึกตื่นเต้นสนใจต่อทุกสิ่งในมหาวิทยาลัย มีความตั้งใจในการเรียนและอยากปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งจะสนิทสนมและเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ อีกทั้งการเรียนในชั้นเรียน ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจเนื้อหาวิชาได้กระจ่างมากขึ้น ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก อาจเป็นเพราะ วิชาที่เรียนในชั้นปีที่ 4 เป็นวิชาทางรัฐศาสตร์ ซึ่งเนื้อหาวิชาส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและระหว่างนักศึกษาด้วยกันมาก อีกทั้งปริมาณนักศึกษาในชั้นเรียนมีไม่มากทำให้นักศึกษาสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือและแบบอิสระมาก

อาจเป็นเพราะ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีวุฒิภาวะและประสบการณ์ในการเรียนมากขึ้น จึงชอบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน กับอาจารย์และเพื่อน ๆ เพื่อให้มีความเข้าใจในเรื่องที่เรียนได้กระจ่างขึ้น นอกจากนี้การมอบหมายงาน ให้นักศึกษาได้ไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองย่อมทำให้นักศึกษามีความเป็นอิสระในการเรียนรู้ จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือและแบบอิสระมาก

2.2 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีพฤติกรรมการมาเรียน แตกต่างกันที่มีต่อแบบการเรียนในแต่ละแบบ ตามสมมติฐานข้อ 2 พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มี พฤติกรรมการมาเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อแบบการเรียนแบบหลักเลียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มาเรียนประจำชอบแบบการเรียนแบบหลักเลียงมากกว่านักศึกษาที่ มาเรียนเป็นบางครั้ง และนักศึกษาที่ไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัย อาจเป็นเพราะ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มาเรียนเป็นประจำรู้สึกเบื่อหน่ายสภาพแวดล้อมในห้องเรียนบางห้องที่ไม่เหมาะสม เช่น อากาศร้อน อบอ้าว ห้องใหญ่เกินไป จึงไม่สนใจในการเข้าชั้นเรียน อีกทั้งนักศึกษาที่มาเรียนเป็นประจำจะทราบ ว่าวิชาใดที่สำคัญควรเข้าเรียนหรือไม่ หากเห็นว่าไม่สำคัญก็จะไม่เข้าชั้นเรียน และส่วนใหญ่อาจารย์ มักสอนตามตำราทำให้นักศึกษาคิดว่าการอ่านตำราด้วยตนเองโดยไม่ต้องมาฟังคำบรรยายในชั้นเรียน ก็สามารถสอบผ่าน นอกจากนี้ระบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่มีการตรวจสอบ เวลาเรียน นักศึกษาจะเข้าชั้นเรียนหรือไม่ก็ได้ แม้ว่านักศึกษาไม่ได้เข้าชั้นเรียนแต่ก็ยังมียกยติสอบ ส่วนนักศึกษาที่มาเรียนเป็นบางครั้งและนักศึกษาที่ไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัยชอบแบบการเรียน แบบหลักเลียงน้อยกว่านักศึกษาที่มาเรียนเป็นประจำ อาจเป็นเพราะ โอกาสเข้าฟังคำบรรยายของ นักศึกษาที่มาเรียนเป็นบางครั้งและนักศึกษาที่ไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัยมีน้อยอยู่แล้ว ดังนั้น เมื่อมีโอกาสเข้าฟังคำบรรยายในชั้นเรียนก็จะตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่ อีกทั้งนักศึกษาคาดหวังว่า อาจารย์คงเน้นเนื้อหาสำคัญแต่ละเรื่องซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสอบแต่ละกระบวนวิชาให้ผ่าน

เมื่อพิจารณาคำคะแนนเฉลี่ยของแบบการเรียนแต่ละแบบ พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ที่มาเรียนเป็นประจำชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือและแบบหลักเลียงมาก อาจเป็นเพราะ การเรียนการสอนในบางวิชา หากนักศึกษาที่มาเรียนเป็นประจำเห็นว่าอาจารย์สอนดีและเป็นวิชาที่ น่าสนใจนักศึกษาก็จะตั้งใจเรียน อยากมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน แต่หากการเรียนการสอนวิชาใด

นักศึกษาที่มาเรียนเป็นประจำเห็นว่าวิชานั้นไม่สำคัญ อาจารย์สอนไม่น่าสนใจนักศึกษาก็จะเกิดความเบื่อหน่ายและไม่ค่อยสนใจเรียนหรือหลีกเลี่ยงการเข้าชั้นเรียน ส่วนนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มาเรียนเป็นบางครั้งชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก อาจเป็นเพราะ นักศึกษาที่มาเรียนเป็นบางครั้งไม่ค่อยมีเวลามาเรียนลมาเสมอ ดังนั้นเมื่อมีเวลามาเรียนจึงมีความตั้งใจเรียนและให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ สำหรับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่ไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัยชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือและแบบอิสระมาก อาจเป็นเพราะ นักศึกษาที่ไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มีงานทำแล้ว มีความเป็นผู้ใหญ่ มีประสบการณ์มาก มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และการศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาด้วยตนเองอยู่แล้ว จึงชอบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันและการมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระมาก

2.3 ผลการเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่มีต่อแบบการเรียนในแต่ละแบบ ตามสมมติฐานข้อ 3 พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนะต่อแบบการเรียนแต่ละแบบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาคิดว่าแบบการเรียน หรือวิธีการเรียนของนักศึกษาเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งในหลายองค์ประกอบที่ส่งผลให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ดังที่โบวแมน (Bowman, 1965 : 8) กล่าวไว้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับวิธีสอนของอาจารย์ ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อวิชาการ สิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน นอกจากนี้ผลการวิจัยของพูนทรัพย์ วงษ์พานิช (2523 : 45 - 47) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังขึ้นอยู่กับเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาที่จบการศึกษาคั้งสุดท้ายก่อนเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย และการปรับตัวกับเพื่อน ซึ่งคล้ายคลึงกับผลการวิจัยของลักษณิ มีนะนันท์ และ รุจิเรศ ธนรักษ์ (2527 : 51) ที่พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำชอบแบบการเรียนแบบต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและการวิจัยของกอบกาญจน์ ครุประสิทธิ์ (2529 : 103 - 104) ก็พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำชอบแบบการเรียนแบบต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบการเรียนรู้แต่ละแบบ พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสูงและต่ำชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก อาจเป็นเพราะ นักศึกษาต้องการที่จะอภิปราย ถกเถียง วิเคราะห์ปัญหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับอาจารย์และเพื่อน ๆ เพื่อให้ตนเองมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้นซึ่งจะส่งผลให้การเรียนมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการได้ฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ทำให้มีความรู้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ นักศึกษาคิดว่าแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือเป็นแบบการเรียนรู้ที่ทำให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จในการเรียนมากกว่าแบบการเรียนรู้อื่น ๆ ก็เป็นได้ จึงทำให้นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสูงและต่ำชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก

3. การพิจารณาความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ต่อวิธีการสอนของอาจารย์แต่ละแบบ พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมและนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ชอบการสอนหลาย ๆ แบบผสมผสานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การสอนแบบอภิปรายและการสอนแบบสัมมนา อาจเป็นเพราะ ในสภาพความเป็นจริงการสอนที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้น อาจารย์จำเป็นต้องใช้วิธีการสอนหลาย ๆ แบบผสมผสาน ซึ่งการสอนแบบอภิปราย การสอนแบบสัมมนาก็เป็นวิธีสอนหนึ่งของการสอนหลาย ๆ แบบผสมผสาน ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมและนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ชอบการสอนหลาย ๆ แบบผสมผสานมากที่สุด ซึ่งตรงกับหลักวิชาที่สุมิตร คุนานุภกร (2520 : 136) กล่าวว่าไว้ว่าการสอนแต่ละครั้งประกอบด้วยจุดมุ่งหมายหลาย ๆ ประการ จุดมุ่งหมายแต่ละประการจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องอาศัยวิธีการสอนแต่ละแบบที่เหมาะสม ส่วนนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ชอบการสอนแบบอภิปรายมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การสอนแบบสัมมนาซึ่งสอดคล้องกับแบบสอบถามปลายปิดที่ว่า นักศึกษาชอบแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก อาจเป็นเพราะ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีวุฒิภาวะและประสบการณ์มากขึ้นจึงต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมาก นอกจากนี้ การเรียนวิชาต่าง ๆ ในชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 เริ่มเข้าสู่การเรียน วิชาทางรัฐศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ การเรียนวิชาดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพสูงนั้นจะต้องเปิดโอกาสให้ นักศึกษาได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันให้มากขึ้น ซึ่งการสอนแบบอภิปรายและการสอนแบบสัมมนาเป็นวิธีสอนที่สามารถส่งเสริมบรรยากาศดังกล่าว จึงทำให้นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ชอบการสอนแบบอภิปรายมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4 ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมแบบร่วมมือและแบบอิสระมาก นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก แสดงว่า นักศึกษาชอบการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันมาก จึงเสนอว่า ในการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ควรนำวิธีการสอนแบบอภิปราย การสอนแบบสัมมนามาดำเนินการสอน สลับกับการสอนแบบบรรยาย หรือการสอนแบบบรรยายประกอบการใช้โทรทัศน์วงจรปิด เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และระหว่างนักศึกษาด้วยกัน ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เพราะการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ย่อมทำให้นักศึกษาเกิดความเชื่อมั่น ความไว้วางใจซึ่งกันและกันอันเป็นการสร้างเสริมแรงจูงใจให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ขึ้น และในขณะเดียวกันอาจารย์ควรมอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียนด้วย เพื่อเป็นการฝึกทักษะในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งวิชาการต่าง ๆ นอกเหนือจากความรู้ในชั้นเรียนและในตำราเพราะนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ชอบแบบการเรียนแบบอิสระมาก สำหรับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1 อาจารย์ควรใช้การสอนหลาย ๆ แบบผสมผสานแทนการสอนแบบใดแบบหนึ่ง เพราะการสอนวิธีนี้ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ประสบการณ์การเรียนหลาย ๆ แบบ และเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียนจึงเป็นสิ่งจูงใจในการเรียนรู่มากขึ้น นอกจากนี้การที่นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ชอบแบบการเรียนแบบแข่งขัน ในการเรียนการสอนอาจารย์ควรกระตุ้นให้นักศึกษาแข่งขันกับตนเองเพื่อเพิ่มคะแนนเฉลี่ยให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น อันเป็นการเตรียมตัวเข้าสู่ตลาดงานหรือการศึกษาต่อ

2. ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มาเรียนเป็นประจำชอบแบบการเรียนแบบหลักเลียงมากกว่านักศึกษาที่มาเรียนเป็นบางครั้งและนักศึกษาที่ไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัย จึงเสนอว่า คณะรัฐศาสตร์ควรสร้างสถานแวดล้อมทางวิชาการ ทางการเรียนการสอนที่ประทับใจนักศึกษา ให้นักศึกษาได้เลือกวิธีเรียนได้ตามความสนใจ ความถนัด ตามความต้องการ และจัดประสบการณ์ที่มีคุณค่าทางการศึกษาเพื่อเป็นการจูงใจให้นักศึกษาเข้าชั้นเรียนและกระตุ้นให้นักศึกษา

มีความตั้งใจในการเรียนมากขึ้น นอกจากนี้อาจารย์ควรมีการประเมินผลการเรียนระหว่างเรียนด้วย เพื่อลดพฤติกรรมการเรียนแบบหลีกเลี่ยงให้น้อยลง

3. ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันชอบแบบการเรียนแต่ละแบบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า แบบการเรียนหรือวิธีการเรียนของนักศึกษาเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งในหลายองค์ประกอบที่ส่งผลให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งตรงกับที่แมดดอกซ์ (Maddox. 1965 : 9) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางเชาวน์ปัญญา ความสามารถทางสมองร้อยละ 50-60 ขึ้นอยู่กับความพยายามและวิธีการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ร้อยละ 30-40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ร้อยละ 10-15 และโบวแมน (Bowman. 1965 : 8) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับวิธีสอนของอาจารย์ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อวิชาการ สิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จึงเสนอว่า ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเพื่อให้ศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นนั้น คณะรัฐศาสตร์ควรมีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณภาพตามหลักวิชาและมีการกำหนดตารางเวลาพบที่แน่นอน เพื่อที่จะให้นักศึกษาสามารถเข้าพบขอคำปรึกษาในการเรียนได้ตามตารางเวลาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ควรจัดให้มีชั่วโมงแนะนำเทคนิคการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการจัดให้มีโครงการเตรียมสอบแบบเข้มเพื่อสรุปบทบทเรียนวิชาต่าง ๆ ก่อนสอบตามความเหมาะสม ซึ่งเป็นการเตรียมพร้อมในการสอบอันจะส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์โดยส่วนรวมชอบแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือมาก จึงเสนอว่า ควรมีการวิจัยเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้นักศึกษาได้เลือกแบบที่ชอบมากที่สุดและในขณะเดียวกันควรมีการวิจัยเรื่อง วิธีสอนของอาจารย์คณะรัฐศาสตร์ที่เหมาะสม เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการสอนของอาจารย์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนที่นักศึกษาชอบและเหมาะสมกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งจะเป็นผลให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของคณะรัฐศาสตร์ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด-ศรีเดชา, 2528.

กอบกาญจน์ ตรีประสิทธิ์. การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2529. อัดสำเนา.

กาญจนา บุญรัมย์. "เขาบอกวิชากันอย่างใดในสถาบันอุดมศึกษาไทย." ใน รายงานการสัมมนาเรื่องบทบาทและทิศทางการอุดมศึกษาไทย. หน้า 139 - 153. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

กุลวดี เรืองเดช. พฤติกรรมการสอนของครูด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการประเมินสภาพการจัดการศึกษาและประเมินแผนการพัฒนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525 - 2529) ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2528.

คณะกรรมการพัฒนาการเรียนการสอน. เทคนิคในการเรียน. กรุงเทพฯ : กิ่งจันทร์การพิมพ์, 2528.

เฉลิมเผ่า อจละนันท์. รายงานการวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการใช้สื่อการสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529. อัดสำเนา.

เตือนใจ ชิวักกดี. "ศักยภาพของคนหนุ่มสาวเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย." ใน เยาวชนไทย. หน้า 110 - 111. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

ทองเรียน อมรัชกุล. การบริหารกิจการนิสิต : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. พิษณุโลก : ภาควิชาแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2525.

ทวีป ศิริวิทย์. รายงานการวิจัยเรื่องการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4

มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526. อัดสำเนา.

นันทนา กบิลกาญจน์. สรุปรายงานการวิจัยสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อัดสำเนา.

นิภา แก้วศรีงาม. "จิตวิทยาการเรียนการสอน," ใน การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดการเรียนการสอนทางไกล. หน้า 1 - 13. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.

เนาวรัตน์ แสงโชติไกร. ปัญหาการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อัดสำเนา.

เนญมาส จินาพันธุ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศศินีย์ ศิริวัฒน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ.2531.

ประกอบ คุปรัตน์. "ขบวนการนักศึกษาในประเทศไทย : ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะบางประการ," ใน อุดมศึกษา 23. หน้า 11 - 15. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ประพันธ์ ภักษา. "การพัฒนาความสามารถในการเรียนการสอน," รามคำแหง. (ฉบับพิเศษ) : 49 - 54 ; กันยายน 2526.

ประสาธน์ นันทวังกูร. "รูปแบบการสอนที่ดี," ศรีนครินทร์สาร. ฉบับปฐมฤกษ์ : 15 - 20 ; มิถุนายน - กันยายน 2517.

ประสาน ไตรรัตน์วรกุล. "การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย," ใน รายงานการสัมมนาเรื่องภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง. หน้า 27 - 37. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2517.

ประโยชน์ คุปต์กาญจนกุล. แบบการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

- พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์ และปิยนุช เงินคล้าย. รายงานผลการวิจัยเรื่องการสำรวจภาวะว่างงานและความสำคัญของหลักสูตรที่มีส่วนช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จ : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยรามคำแหง วันที่ 11. กรุงเทพฯ : ฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529. อัดสำเนา.
- พัฒนา เกียรติสมบุรณ์. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อัดสำเนา.
- บุญทรัพย์ วงษ์พานิช. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับปริญญาตรี (ค.ม.) ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการในวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร. ปริญญา-นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. "การสอนระดับอุดมศึกษา," อุตสาหกรรม. 10 (3 - 4) : 74 - 86 ; กรกฎาคม - ธันวาคม 2524.
- . "ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา," สภาการศึกษาแห่งชาติ. 5 : 47 - 55 ; พฤษภาคม 2514.
- . รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- . "รูปแบบและวิธีการในการสอนระดับอุดมศึกษา," ใน สัมมนาอาจารย์ด้านการเรียนการสอน. หน้า 83 - 89. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.
- . หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- มหาวิทยาลัย, ทบวง. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนตามโครงการผู้ฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2521.
- . ประกาศทบวงมหาวิทยาลัยเรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย, 2528.
- มุกดา ศรียงค์. บุคลิกภาพที่สมบูรณ์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.

รามคำแหง, มหาวิทยาลัย. "การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย," ใน ระเบียบการสมัครเป็น
นักศึกษาและแผนหลักสูตรขึ้นปริญญาตรี 2531 - 2532. หน้า A20 - A27. กรุงเทพฯ :
สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531.

———. ตารางจำนวนนักศึกษาและรัฐศาสตร์จำแนกตามชั้นปี. กรุงเทพฯ : สถาบันบริการ
คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2532.

———. "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2521," ใน ระเบียบการ
สมัครเข้าเป็นนักศึกษาและแผนกำหนดการศึกษาตามหลักสูตรขึ้นปริญญาตรี. หน้า 45 - 47.
กรุงเทพฯ : สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2530.

———. รายนามอาจารย์ของคณะรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2532.

———. หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ.2521.
กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.

———. เอกสารแนวการจัดหลักสูตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ม.ป.ป.

รุ่งทิวา จักรกร. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527.

* ลักษณ์ มีนะนันท์ และรุจิเรศ ธนุรักษ์. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา
พยาบาลโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527. อัดสำเนา.

ลำพอง บุญช่วย. การสอนเชิงระบบ. นนทบุรี : ชัยศิริการพิมพ์, 2524.

วรรณา ปุณณโชติ และวัชร ทรัพย์มี. รายงานผลการวิจัยเรื่องปัญหาของนิสิตนักศึกษาและการให้
บริการคำปรึกษาแนะแนว. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

วัลลภา เทนัสสิน ณ อยู่ธยา. "นิสิตนักศึกษา," ใน การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. หน้า
53 - 57. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

———. บุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสาร คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

- วิมลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. "ลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา," ใน การพัฒนาระบบการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. หน้า 8 - 12. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- วิจิตร ลีนลิริ. "การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา," ใน รายงานการสัมมนาเรื่องบทบาทและทิศทางของการอุดมศึกษาไทย. หน้า 23 - 25. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- ✓ สัจด์ อุทรานนท์. การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : วิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- สมบัติ แสงรุ่งเรือง. สู่การสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.
- สรรเสริญ อุทัยเฉลิม. "มหาวิทยาลัยในทัศนะของข้าพเจ้า," ใน คณมหาวิทยาลัย. หน้า 183 - 184. กรุงเทพฯ : แผนกอิสระสื่อสารมวลชนและประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.
- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักการนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2526.
- สายหยุด จำปาทอง. "การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา," อุดมศึกษาปริทัศน์. 3(4) : 1 - 9 ; กรกฎาคม - สิงหาคม 2531.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. "เครื่องมือประเมินผลการสอน," ใน รายงานเรื่องการฝึกอบรมอาจารย์ใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนครั้งที่ 4. หน้า 33 - 37. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.
- สุโท เจริญสุข. จิตวิทยาวัยรุ่นฉบับมาตรฐาน. ชลบุรี : โอเดียนสโตร์, 2520.
- สุมิตร คุณานุภกร. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง. หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา. พิมพ์โลก : มุลนิธิเอเซีย, 2522.
- อนุช อภาภิรม. นักศึกษากับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2517.

- * อัจฉรา ธรรมาภรณ์. "แบบการเรียนรู้ : องค์ประกอบช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้การสอน," ศึกษาศาสตร์. 4(10) : 31 - 39 ; ตุลาคม 2530.
- * อัจฉรา ภาณุรัตน์. ^{379.17 ค 499 7} วิธีการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยครูวิชาเอกประถมศึกษา. ปริญญาโท ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- อุทุมพร ทองอุไทย. "การประเมินผลการสอนของอาจารย์," ใน การสอนและการวัดผลการศึกษา. หน้า 80 - 86. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- . การประเมินอาจารย์ : วิจัยและเครื่องมือ. กรุงเทพฯ : สมาคมมิตรการนิพนธ์, 2523.
- อรุณรัตน์ ศรีสวย. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนกับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปี และวิชาเอกของนักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- Anastasi, Anne. Psychological testing. 2nd ed. New York : Macmillan, 1961.
- Bowman, Paul H. "Family Role in the Mental Health of School," Mental Health and Achievement. New York : John Wiley and Sons, 1965.
- Cranston, Charles M. and Barclay McCort. "A Learner Analysis Experiment : Cognitive Styles versus Learning Style in Undergraduate Nursing Education," Journal of Nursing Education. 24(4) : 136 - 138 ; April, 1985.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper and Row, 1971.
- ✓Dunn Rita and others. "Learning Styles : Research VS. Opinion," Phi Delta Kappan. 62(9) : 645 - 646 ; May, 1981.
- Edwards, Allen L. Statistical Analysis. 2nd ed. New York : Rinehart, 1957.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in psychology and education. 5th ed. Tokyo : McGraw - Hill, 1981.
- Guild, Patricia. "Learning Styles : Knowledge, Issues and Applications for Classroom Teacher," Dissertation Abstracts International. 41 : 1033 - A, September, 1980.

- Kemp, Jerrold E. Instructional Design : A Plan for Unit and Course Development. California : Fearon/Pitman, 1971.
- Kozma, Robert B., Lawrence W. Belle and George W. Williams. Instructional Techniques in Higher Education. Englewood Cliffs, New Jersey : Educational Technology, 1979.
- Krejcie, Robert V. and Daryley W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Educational and Psychological Measurement. 30 : 607 - 610 ; Autumn, 1970.
- Maddox, Harry. How to Study. London : The English Language Book Society, 1965.
- Mehrens, William A. and Irvin J. Lehmann. Measurement and Evaluation in Education and Psychology. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1973.
- Ostmoe, Patricia M. and others. "Learning Style Preference and Selection of Learning Strategies : Consideration and Implications for Nurse Educators," Journal of Nursing Education. 23(1) : 27 - 30 ; January, 1984.
- Page, Terry G. J.E. Thomas and A.R. Marshall. International Dictionary of Education. New York : The Anchor Press Ltd., 1977.
- Romine, Stephen. "Student and Faculty Perception of an Effecton University Instructional Climate," The Journal of Education Research. 68(3) : 139 - 143 ; November, 1974.
- Rowntree, Derek. A Dictionary of Education. London : Harper and Row, 1981.
- Torgrude, Zona M. "Personal Styles, Educational Characteristics and Career Experiences Associated with Adult Learner Styles in Social Work Education," Dissertation Abstracts International. 41(4) : 1435 - A, October, 1980.
- Travers, Robert Morris W. Educational Measurement. New York : Macmillan, 1958.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. 2nd ed.
New York : McGraw - Hill, 1971.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก

หนังสือแน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

31 ตุลาคม 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

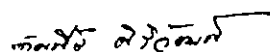
เรียน นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ข้าพเจ้า นางทัศนีย์ ศิริวัฒน์ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ให้ทำการวิจัยเรื่อง แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเป็นปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งผลของการศึกษาวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและสนองตอบความต้องการของนักศึกษา การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาความรู้สึก ความคิดเห็นของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียนรู้ ดังรายละเอียดปรากฏในแบบสอบถามที่แนบมา

ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดสละเวลาตอบแบบสอบถามทุกข้อ คำตอบของท่านจะมีคุณค่าต่อผลการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมาก ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงทุกข้อ แบบสอบถามที่กลับคืนมาจะเก็บเป็นความลับและไม่มีผลต่อการเรียน สำหรับการเสนอผลข้อมูลที่ได้จะกระทำโดยส่วนรวม

ข้าพเจ้าหวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางทัศนีย์ ศิริวัฒน์)

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามแบบการ เรียนของนักศึกษา

แบบสอบถาม

เรื่อง

แบบการเรียนของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความรู้สึก ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อแบบการเรียน ขอความกรุณาทำตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งผลของการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารและคณาจารย์ในการจัดการวางแผน การปรับปรุง และการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูง ตลอดจนสนองตอบความต้องการของนักศึกษา มากยิ่งขึ้น

โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์นำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเติมความหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. รหัสประจำตัวนักศึกษาของท่าน (โปรดระบุ) ถ้าย้ายคณะให้วงเล็บได้ค (0600)
หากจำไม่ได้โปรดระบุ ชื่อ - สกุล

.....

2. จำนวนหน่วยกิตสะสมที่สอบได้ของท่านตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนถึงภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2530 อยู่ในช่วงใด

- ☐ สอบได้หน่วยกิตสะสมไม่เกิน 35 หน่วยกิต
- ☐ สอบได้หน่วยกิตสะสมระหว่าง 36-70 หน่วยกิต
- ☐ สอบได้หน่วยกิตสะสมระหว่าง 71-105 หน่วยกิต
- ☐ สอบได้หน่วยกิตสะสมตั้งแต่ 106 หน่วยกิตขึ้นไป

3. พฤติกรรมการมาเรียนของท่านตรงกับข้อใด

- ☐ ในภาคปกติมาเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงหัวหมากหรือที่วิทยาเขตบางนาเป็นประจำคือ ตั้งแต่ 13 ครั้งขึ้นไป
- ☐ ในภาคปกติมาเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงหัวหมากหรือที่วิทยาเขตบางนาเป็นบางครั้งคือ ต่ำกว่า 13 ครั้ง
- ☐ ไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงเลย

4. ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมทั้งหมดตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนถึงภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530

- ☐ คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป
- ☐ คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50

หากไม่ทราบโปรดระบุจำนวนหน่วยกิตที่สอบได้ระดับคะแนนจี (G).....หน่วยกิต

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบการเรียนของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือตามข้อที่ตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ตัวอย่าง

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มาก 5	เห็นด้วย 4	ไม่ แน่ใจ 3	ไม่ เห็นด้วย 2	ไม่เห็น ด้วยมาก 1
1	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการจัดกิจกรรม ในชั้นเรียนโดยทั่วไปน่าสนใจ	✓				
2	ข้าพเจ้ารู้สึกเฉย ๆ เมื่อขาดเรียน					✓

ข้อที่ 1 ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเห็นด้วยมาก แสดงว่าท่านเห็นด้วยมาก
กับข้อความที่ว่า การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนโดยทั่วไปน่าสนใจ

ข้อที่ 2 ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องไม่เห็นด้วยมาก แสดงว่าท่านไม่เห็นด้วย
มาก กับข้อความที่ว่า รู้สึกเฉย ๆ เมื่อขาดเรียน

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยมาก
		5	4	3	2	1
1	ข้าพเจ้าใช้เวลาส่วนมากศึกษา ค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วยตนเอง					
2	ข้าพเจ้าใช้เวลาในการเอาใจใส่ ในการเรียนน้อย					
3	ความคิดเห็นของเพื่อนช่วยให้ข้าพเจ้า เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น ..					
4	ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ควรกำหนดให้ ชัดเจนว่าคาดหวังอะไรจากนักศึกษา ..					
5	ข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนคนอื่น ๆ ทราบ เมื่อข้าพเจ้าสามารถทำงานหรือ เรียนได้ดี					
6	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะ พยายามมีส่วนร่วมในการเรียนให้มาก เท่าที่จะสามารถทำได้					

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่	ไม่	ไม่เห็น
		มาก		แน่ใจ	เห็นด้วย	ด้วยมาก
		5	4	3	2	1
7	ข้าพเจ้าชอบศึกษาในสิ่งที่ข้าพเจ้า เห็นว่าสำคัญ ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับ สิ่งที่อาจารย์เห็นว่าสำคัญก็ได้					
8	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นความจำใจที่ จะต้องเข้าชั้นเรียนมากกว่าเป็น ความต้องการ					
9	ข้าพเจ้าชอบเตรียมตัวสอบร่วมกับ เพื่อน ๆ					
10	ข้าพเจ้าชอบข้อสอบที่ออกตรงตาม ตำราหรือที่อาจารย์สอน					
11	ข้าพเจ้ารู้สึกว่า ข้าพเจ้าต้องแข่งขัน กับเพื่อน ๆ เพื่อที่จะทำคะแนนให้ได้ดี					
12	ข้าพเจ้าเอาใจใส่ในการเรียนเพราะ ต้องการเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่เรียน ...					
13	ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจได้ว่า เนื้อหาวิชาตอนใดสำคัญ					
14	ถ้าไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาตอนใด ข้าพเจ้าก็จะลืมเสีย					

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยมาก
		5	4	3	2	1
15	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้า คิดว่าอาจารย์ควรจะส่งเสริมสนับสนุน ให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม					
16	ข้าพเจ้ารู้สึกว่เนื้อหาวิชาทั้งในตำรา และการบรรยายถูกต้อง					
17	ข้าพเจ้าชอบอาจารย์ที่ให้ความสนใจ ข้าพเจ้า					
18	ข้าพเจ้ารู้สึกว่สื่อการเรียนการสอน โดยทั่วไปน่าสนใจ					
19	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะ ศึกษาเรื่องที่จะเรียนก่อนเข้าฟัง คำบรรยายเสมอ					
20	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะ ใช้เวลาในการศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติมนอกชั้นเรียนให้น้อยที่สุด					
21	ข้าพเจ้าชอบฟังความคิดเห็นของ เพื่อน ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน					
22	ก่อนจะทำงานที่ได้รับมอบหมาย ข้าพเจ้าพยายามที่จะให้อาจารย์ เห็นชอบเสียก่อน					

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยมาก
		5	4	3	2	1
23	การเรียนให้ได้ดีจำเป็นต้องแข่งขันกับ เพื่อนเพื่อให้อาจารย์สนใจ					
24	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนในชั้นเรียน ให้ผลคุ้มค่ากับเวลา					
25	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้า รู้สึกว่าการมอบหมายงานให้นักศึกษา มากเกินไปทำให้นักศึกษาไม่มีเวลา พัฒนาความคิดของตนเอง					
26	เนื้อหาวิชาบางวิชาที่เรียนไม่น่าสนใจ					
27	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้า ชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็น กลุ่มมากกว่าทำตามลำพัง					
28	ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์เป็นผู้รู้ดีที่สุด ว่านักศึกษาควรศึกษาอะไร					
29	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนเมื่อมีการ อภิปราย ข้าพเจ้ารู้สึกว่าต้องแข่งขัน กับเพื่อน ๆ เพื่อให้ความคิดเห็นของ ข้าพเจ้าเป็นที่ยอมรับ					
30	ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นที่จะศึกษา หาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน					

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยมาก
		5	4	3	2	1
31	บ่อยครั้งที่ความคิดของข้าพเจ้า เกี่ยวกับปัญหาในเนื้อหาวิชาดีพอ ๆ กับตำราของอาจารย์					
32	ข้าพเจ้าไม่พยายามที่จะศึกษา ในชั้นเรียน					
33	ข้าพเจ้าชอบสนทนากับเพื่อน ๆ นอกชั้น เรียนเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือประเด็น ปัญหาที่เสนอในชั้นเรียนเสมอ					
34	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้า พยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายตาม ข้อเสนอแนะของอาจารย์อย่างดีที่สุด					
35	ข้าพเจ้าจะพอใจมาก ถ้าสามารถตอบ ปัญหาหรือคำถามได้ก่อนเพื่อน ๆ					
36	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเจ้าจะสามารถ เรียนรู้ได้อย่างแท้จริงในชั้นเรียน					
37	ข้าพเจ้าไม่ชอบให้อาจารย์กำหนด ว่าจะต้องเรียนอะไรบ้าง					
38	ข้าพเจ้าคิดว่ากิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนโดยทั่วไปน่าเบื่อ					

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยมาก
		5	4	3	2	1
39	ข้าพเจ้ารู้สึกที่นักศึกษาและอาจารย์ ควรมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันเพื่อเปิด โอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน					
40	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้า คิดที่จะทำงานที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาเฉพาะที่อยู่ในตำรา และคำบรรยายของอาจารย์					
41	ข้าพเจ้าจะรู้สึกพอใจเมื่อทราบว่า เรียนได้ดีกว่าเพื่อน ๆ					
42	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะ ทำงานที่ได้รับมอบหมายในวิชาที่เรียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจหรือไม่ ..					
43	ข้าพเจ้าชอบการเรียนในชั้นเรียนที่ อนุญาตให้นักศึกษา ศึกษาหัวข้อที่สนใจ					
44	ข้าพเจ้าเรียนเนื้อหาวิชาเพียงเพื่อ ความสำเร็จในการศึกษาเท่านั้น					
45	ข้าพเจ้าชอบการเรียนในชั้นเรียนที่ ส่งเสริมให้มีการอภิปรายในเนื้อหาวิชา					

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่	ไม่	ไม่เห็น
		มาก		แน่ใจ	เห็นด้วย	ด้วยมาก
		5	4	3	2	1
46	ข้าพเจ้าคิดว่าการอภิปรายในชั้นเรียน มากเกินไปทำให้อาจารย์ไม่สามารถ สอนเนื้อหาวิชาได้ครบถ้วนตามหลักสูตร					
47	ข้าพเจ้าพอใจเมื่อทราบว่าทำคะแนน สอบได้ดีกว่าเพื่อน ๆ					
48	ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับ มอบหมายให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้					
49	ในชั้นเรียน ถ้าข้าพเจ้าเลือกได้ หัวข้อที่สนใจ ข้าพเจ้าจะค้นคว้า ด้วยตัวเองมากยิ่งขึ้น					
50	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะ นั่งในที่ซึ่งอาจารย์ไม่สามารถสังเกต เห็นได้ชัดเจน					
51	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้ในชั้นเรียน ที่ดีควรเกิดจากความร่วมมือระหว่าง อาจารย์และนักศึกษา					
52	นาน ๆ ครั้งที่ข้าพเจ้าจะพยายาม ศึกษาเนื้อหาวิชาที่ไม่อยู่ในตำรา					

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่	ไม่	ไม่เห็น
		มาก		แน่ใจ	เห็นด้วย	ด้วยมาก
		5	4	3	2	1
53	ข้าพเจ้าช่วยเหลือหรืออธิบายความรู้ให้เพื่อนฟังเมื่อรู้สึกว่าจะไม่ทำให้ข้าพเจ้าเสียเปรียบ					
54	ในชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะนั่งที่ซึ่งสามารถได้ยินอาจารย์สอนและมองเห็นสิ่งที่อาจารย์เขียนบนกระดานดำได้ชัดเจน					
55	ข้าพเจ้ามีความคิดเป็นของตนเองเกี่ยวกับการเรียน					
56	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าชอบอาจารย์ที่ไม่เรียกให้ข้าพเจ้าตอบคำถาม					
57	ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบที่จะช่วยเหลือเพื่อน ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้เนื้อหาวิชา					
58	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ควรเน้นเนื้อหาวิชาที่ข้าพเจ้าจำเป็นต้องเรียน					
59	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีกว่าเพื่อน ๆ					
60	ข้าพเจ้าจะอ่านงานที่ได้รับมอบหมายจนเข้าใจเนื้อหาวิชา					

ตอนที่ 3 โปรดแสดงความคิดเห็นต่อวิธีการสอนของอาจารย์ว่าท่านชอบแบบใดมากที่สุด
พร้อมเหตุผลประกอบ

การสอนแบบบรรยาย เพราะว่า.....
.....

การสอนแบบบรรยายประกอบกับการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายพิเศษเป็นครั้งคราว
เพราะว่า
.....

การสอนแบบบรรยายประกอบการใช้โทรทัศน์วงจรปิด เพราะว่า
.....

การสอนแบบอภิปราย เพราะว่า
.....

การสอนแบบสัมมนา เพราะว่า
.....

การศึกษานอกสถานที่ เพราะว่า
.....

การสอนหลาย ๆ แบบผสมผสาน เพราะว่า
.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ค

ตารางค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

1. ตารางค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายแบบและเป็นรายข้อของ
แบบการเรียนแต่ละแบบ

ลำดับข้อ	แบบการเรียน	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ลำดับข้อ	แบบการเรียน	ค่าอำนาจจำแนก (t)
	1. แบบอิสระ	0.61		3. แบบร่วมมือ	0.66
1		2.90	3		1.87
7		3.04	9		3.16
13		2.25	15		2.90
19		1.75	21		2.09
25		2.87	27		4.33
31		2.74	33		3.88
37		4.38	39		1.75
43		2.74	45		4.33
49		4.00	51		2.55
55		2.59	57		3.54
	2. แบบหลีกเลี่ยง	0.58		4. แบบพึ่งพา	0.80
2		2.70	4		2.40
8		3.96	10		5.46
14		3.60	16		4.64
20		2.90	22		2.36
26		2.56	28		4.90

ลำดับข้อ	แบบการเรียน	ค่าอำนาจจำแนก (๕)	ลำดับข้อ	แบบการเรียน	ค่าอำนาจจำแนก (๕)
32		3.04	34		2.71
38		4.04	40		2.55
44		3.48	46		2.98
50		5.79	52		2.56
56		5.06	58		3.74
	5. <u>แบบแข่งขัน</u>	0.79		6. <u>แบบมีส่วนร่วม</u>	0.72
5		3.02	6		2.70
11		5.12	12		1.77
17		4.31	18		3.31
23		3.97	24		10.78
29		3.49	30		3.84
35		4.31	36		4.64
41		4.33	42		2.61
47		4.67	48		3.66
53		2.13	54		4.71
59		2.82	60		3.13

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.86

ภาคผนวก ง

ตารางค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะ
ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แต่ละแบบเป็นรายข้อ

ตาราง 15 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบอิสระ

แบบการเรียนแบบอิสระ		(N = 382)	
		$\bar{X}$	S
1	ข้าพเจ้าใช้เวลาส่วนมากศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่เรียนด้วยตนเอง	4.07	0.89
7	ข้าพเจ้าชอบศึกษาในสิ่งที่ข้าพเจ้าเห็นว่าสำคัญ ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับสิ่งที่อาจารย์เห็นว่าสำคัญก็ได้	3.76	1.07
13	ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจได้ว่าเนื้อหาวิชาตอนใดสำคัญ	3.61	0.87
19	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะศึกษาเรื่อง ที่จะเรียนก่อนเข้าฟังคำบรรยายเสมอ	3.86	0.94
25	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการมอบหมายงานให้ นักศึกษามากเกินไปทำให้นักศึกษาไม่มีเวลาพัฒนาความคิดของตนเอง	2.86	1.16
31	บ่อยครั้งที่ความคิดของข้าพเจ้าเกี่ยวกับปัญหาในเนื้อหาวิชาดีพอ ๆ กับตำราของอาจารย์	3.26	0.93
37	ข้าพเจ้าไม่ชอบให้อาจารย์กำหนดว่าจะต้องเรียนอะไรบ้าง	2.70	1.09
43	ข้าพเจ้าชอบการเรียนในชั้นเรียนที่อนุญาตให้นักศึกษา ศึกษาหัวข้อที่สนใจ	3.97	0.93
49	ในชั้นเรียน ถ้าข้าพเจ้าเลือกได้หัวข้อที่สนใจ ข้าพเจ้าจะค้นคว้า ด้วยตัวเองมากยิ่งขึ้น	4.16	0.80
55	ข้าพเจ้ามีความคิดเป็นของตนเองเกี่ยวกับการเรียน	3.98	0.85
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม		3.62	0.42

ตาราง 16 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบฟังพา

แบบการเรียนแบบฟังพา		(N = 382)	
		$\bar{X}$	S
4	ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าคาดหวังอะไร จากนักศึกษา	3.89	1.07
10	ข้าพเจ้าชอบข้อสอบที่ออกตรงตามตำราหรือที่อาจารย์สอน	4.10	1.02
16	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเนื้อหาวิชาทั้งในตำราและการบรรยายถูกต้อง	3.51	0.84
22	ก่อนจะทำงานที่ได้รับมอบหมาย ข้าพเจ้าพยายามที่จะให้อาจารย์ เห็นชอบเสียก่อน	3.45	1.03
28	ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์เป็นผู้รู้ดีที่สุดว่านักศึกษาควรศึกษาอะไร	3.21	1.17
34	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์อย่างดีที่สุด	4.16	0.72
40	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าคิดที่จะทำงานที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาเฉพาะที่อยู่ในตำราและคำบรรยายของอาจารย์	3.14	1.17
46	ข้าพเจ้าคิดว่า การอภิปรายในชั้นเรียนมากเกินไปทำให้อาจารย์ ไม่สามารถสอนเนื้อหาวิชาได้ครบถ้วนตามหลักสูตร	3.27	1.07
52	นาน ๆ ครั้งข้าพเจ้าจะพยายามศึกษาเนื้อหาวิชาที่ไม่อยู่ในตำรา	3.21	1.11
58	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ควรเน้นเนื้อหาวิชา ที่ข้าพเจ้าจำเป็นต้องเรียน	3.76	1.09
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม		3.57	0.45

ตาราง 17 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยว

แบบการเรียนแบบหลักเลี้ยว		(N = 382)	
		$\bar{X}$	S
2	ข้าพเจ้าใช้เวลาในการเอาใจใส่ในการเรียนน้อย	3.31	1.21
8	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นความจำใจที่จะต้องเข้าชั้นเรียนมากกว่า เป็นความต้องการ	3.77	1.25
14	ถ้าไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาตอนใดข้าพเจ้าก็จะลืมเสีย	3.96	0.99
20	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะใช้เวลาในการศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียนให้น้อยที่สุด	3.66	1.03
26	เนื้อหาวิชาบางวิชาที่เรียนไม่น่าสนใจ	2.93	1.22
32	ข้าพเจ้าไม่พยายามที่จะศึกษาในชั้นเรียน	3.95	0.98
38	ข้าพเจ้าคิดว่ากิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนโดยทั่วไปน่าเบื่อ	3.41	1.04
44	ข้าพเจ้าเรียนเนื้อหาวิชาเพียงเพื่อความสำเร็จในการศึกษาเท่านั้น	3.70	1.15
50	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะนั่งในที่ซึ่งอาจารย์ ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน	3.80	1.04
56	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าชอบอาจารย์ที่ไม่เรียก ให้ข้าพเจ้าตอบคำถาม	3.24	1.07
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม		3.57	0.58

ตาราง 18 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ		(N = 382)	
		X̄	S
3	ความคิดเห็นของเพื่อนช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น	3.68	1.09
9	ข้าพเจ้าชอบเตรียมตัวสอบร่วมกับเพื่อน ๆ	3.10	1.24
15	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ควรส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม	3.69	1.13
21	ข้าพเจ้าชอบฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	3.94	0.84
27	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นกลุ่มมากกว่าทำตามลำพัง	3.44	1.12
33	ข้าพเจ้าชอบสนทนากับเพื่อน ๆ นอกชั้นเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือประเด็นปัญหาที่เสนอในชั้นเรียนเสมอ	3.59	1.00
39	ข้าพเจ้ารู้สึกที่นักศึกษาและอาจารย์ควรมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการเรียนการสอน	4.42	0.77
45	ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้มีการอภิปรายในเนื้อหาวิชา	3.87	0.94
51	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ดีควรเกิดจากความร่วมมือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา	4.56	0.66

ตาราง 18 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	(N = 382)	
	$\bar{X}$	S
57 ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบที่จะช่วยเหลือเพื่อน ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้เนื้อหาวิชา	3.98	0.74
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.83	0.50

ตาราง 19 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม

แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม		(N = 382)	
		$\bar{X}$	S
6	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามมีส่วนร่วมในการเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้	4.19	0.80
12	ข้าพเจ้าเอาใจใส่ในการเรียนเพราะต้องการเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่เรียน	4.20	0.79
18	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนการสอนโดยทั่วไปน่าสนใจ	3.79	1.00
24	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนในชั้นเรียนให้ผลคุ้มค่ากับเวลา	3.98	0.92
30	ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	4.07	0.79
36	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณครูจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างแท้จริงในชั้นเรียน	3.50	1.02
42	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายในวิชาที่เรียนไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจหรือไม่	3.67	0.95
48	ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้	4.31	0.67
54	ในชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะนั่งที่ซึ่งสามารถได้ยินอาจารย์สอนและมองเห็นสิ่งที่อาจารย์เขียนบนกระดานดำได้ชัดเจน	4.48	0.67
60	ข้าพเจ้าจะอ่านงานที่ได้รับมอบหมายจนเข้าใจเนื้อหาวิชา	4.28	0.69
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม		4.05	0.44

ตาราง 20 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน

แบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน		(N = 382)	
		$\bar{X}$	S
5	ข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนคนอื่น ๆ ทราบเมื่อข้าพเจ้าสามารถทำงานหรือเรียนได้ดี	3.21	1.21
11	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการแข่งขันกับเพื่อน ๆ เพื่อที่จะทำคะแนนให้ได้ดี	3.60	1.24
17	ข้าพเจ้าชอบอาจารย์ที่ให้ความสนใจกับข้าพเจ้า	3.52	1.10
23	การเรียนให้ได้ดีจำเป็นต้องแข่งขันกับเพื่อนเพื่อให้อาจารย์สนใจ	2.49	1.14
29	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนเมื่อมีการอภิปราย ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการแข่งขันกับเพื่อน ๆ เพื่อให้ความคิดเห็นของข้าพเจ้าเป็นที่ยอมรับ	3.24	1.13
35	ข้าพเจ้าจะพอใจมาก ถ้าสามารถตอบปัญหาหรือคำถามได้ก่อนเพื่อน ๆ	3.63	1.08
41	ข้าพเจ้าจะรู้สึกพอใจเมื่อทราบว่าเรียนได้ดีกว่าเพื่อน ๆ	3.85	1.03
47	ข้าพเจ้าพอใจเมื่อทราบว่าทำคะแนนสอบได้ดีกว่าเพื่อน ๆ	3.84	1.05
53	ข้าพเจ้าช่วยเหลือหรืออธิบายความรู้ให้เพื่อนฟังเมื่อรู้สึกว่าไม่ทำให้ข้าพเจ้าเสียเปรียบ	2.86	1.21
59	ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีกว่าเพื่อน ๆ	3.75	0.94
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม		3.40	0.63

ตาราง 21 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบอิสระ จำแนกตามตัวแปรชั้นปี

แบบการเรียนแบบอิสระ	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1 ข้าพเจ้าใช้เวลาส่วนมาก ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชา ที่เรียนด้วยตนเอง	4.00	0.89	3.97	0.99	4.33	0.76	4.43	0.57
7 ข้าพเจ้าชอบศึกษาในสิ่ง ที่ข้าพเจ้าเห็นว่าสำคัญ ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับสิ่งที่ อาจารย์เห็นว่าสำคัญก็ได้	3.73	1.05	3.87	1.09	3.75	1.10	3.77	1.14
13 ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจ ได้ว่าเนื้อหาวิชาตอนใด สำคัญ	3.52	0.83	3.75	0.93	3.75	0.87	3.75	0.91
19 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะศึกษาเรื่อง ที่จะเรียนก่อนเข้าฟัง คำบรรยายเสมอ	3.84	0.91	3.96	0.97	4.05	0.93	3.53	1.01

ตาราง 21 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบอิสระ	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
25 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการ มอบหมายงานให้ นักศึกษามากเกินไปทำ ให้นักศึกษาไม่มีเวลา พัฒนาความคิดของตนเอง	2.89	1.14	2.96	1.22	2.63	1.10	2.70	1.26
31 บ่อยครั้งที่ความคิดของ ข้าพเจ้าเกี่ยวกับปัญหา ในเนื้อหาวิชาดีพอ ๆ กับตำราของอาจารย์	3.21	0.91	3.44	0.98	3.48	0.82	2.87	1.01
37 ข้าพเจ้าไม่ชอบให้อาจารย์ กำหนดว่าจะต้องเรียน อะไรบ้าง	2.64	1.04	2.91	1.17	2.70	1.20	2.63	1.10
43 ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ ในชั้นเรียนที่อนุญาตให้ นักศึกษา ศึกษาหัวข้อ ที่สนใจ	3.96	0.89	4.01	0.97	3.98	1.14	3.97	0.93

ตาราง 21 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบอิสระ	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
49 ในชั้นเรียน ถ้าข้าพเจ้า เลือกได้หัวข้อที่สนใจ ข้าพเจ้าจะค้นคว้า ด้วยตัวเองมากยิ่งขึ้น	4.20	0.76	4.08	0.76	4.15	1.03	4.13	0.86
55 ข้าพเจ้ามีความคิดเป็น ของตนเองเกี่ยวกับการ การเรียน	3.93	0.84	4.09	0.85	3.95	0.96	4.10	0.76
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.59	0.41	3.71	0.46	3.68	0.36	3.59	0.49

ตาราง 22 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง จำแนกตามตัวแปรขึ้นปี

แบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
2 ข้างเจ้าใช้เวลาในการ เอาใจใส่ในการเรียนน้อย	3.35	1.20	3.30	1.23	3.20	1.22	3.13	1.25
8 ข้างเจ้ารู้สึกว่าเป็นความ จำใจที่จะต้องเข้าชั้นเรียน มากกว่าเป็นความต้องการ	3.74	1.30	3.85	1.19	3.63	1.17	4.00	1.14
14 ถ้าไม่เข้าใจเนื้อหาวิชา ตอนใดข้างเจ้าก็จะลืมเสีย	3.98	0.94	4.00	1.10	3.70	1.07	4.07	1.01
20 ถ้าข้างเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้างเจ้าจะใช้เวลาใน การศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมนอกชั้นเรียน ให้น้อยที่สุด	3.63	1.04	3.70	1.00	3.68	1.10	3.87	0.94
26 เนื้อหาวิชาบางวิชาที่เรียน ไม่น่าสนใจ	2.91	1.20	2.95	1.28	3.08	1.21	2.87	1.36
32 ข้างเจ้าไม่พยายามที่จะ ศึกษาในชั้นเรียน	4.00	0.96	3.90	1.05	3.85	1.03	3.83	0.88

ตาราง 22 (ต่อ)

แบบการเรียนแบบหลักเลียง	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
38 ข้าพเจ้าคิดว่ากิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนโดยทั่วไปน่าเบื่อ	3.48	1.00	3.19	1.14	3.45	1.04	3.40	1.04
44 ข้าพเจ้าเรียนเนื้อหาวิชาเพียงเพื่อความสำเร็จในการศึกษาเท่านั้น	3.77	1.09	3.52	1.33	3.63	1.13	3.73	1.11
50 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนข้าพเจ้าจะนั่งในที่ซึ่งอาจารย์ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน	3.82	1.03	3.82	1.11	3.75	1.10	3.60	0.86
56 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนข้าพเจ้าชอบอาจารย์ที่ไม่เรียกให้ข้าพเจ้าตอบคำถาม	3.24	1.06	3.03	1.17	3.28	1.06	3.77	0.73
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.59	0.55	3.53	0.65	3.52	0.69	3.63	0.51

ตาราง 23 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำแนกตามตัวแปรขึ้นปี

แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
3 ความคิดเห็นของเพื่อน ช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจ เนื้อหาวิชาที่เรียนได้ดี ยิ่งขึ้น	3.73	1.00	3.70	1.11	3.68	1.25	3.27	1.41
9 ข้าพเจ้าชอบเตรียมตัว สอบร่วมกับเพื่อน ๆ	3.12	1.19	3.10	1.35	3.15	1.31	2.87	1.25
15 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ควร จะส่งเสริมสนับสนุนให้ นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม	3.65	1.15	3.71	1.17	3.85	1.03	3.70	1.09
21 ข้าพเจ้าชอบฟังความคิดเห็น ของเพื่อน ๆ เกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาที่เรียน	3.94	0.82	3.81	0.95	4.00	0.75	4.13	0.82
27 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ได้ รับมอบหมายเป็นกลุ่มมาก กว่าทำตามลำพัง	3.36	1.13	3.38	1.14	3.98	1.00	3.50	1.11

ตาราง 23 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
33 ข้าพเจ้าชอบสนทนากับ เพื่อน ๆ นอกชั้นเรียน เกี่ยวกับความคิดเห็น หรือประเด็นปัญหาที่ เสนอในชั้นเรียนเสมอ	3.59	0.97	3.49	1.06	3.90	0.93	3.37	1.13
39 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณครู และอาจารย์ควรมี สัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เพื่อเปิดโอกาสให้ นักศึกษาแสดงความคิด เห็นเกี่ยวกับปัญหาด้าน การเรียนการสอน	4.40	0.74	4.38	0.81	4.58	0.75	4.47	0.86
45 ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ใน ชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้มี การอภิปรายในเนื้อหาวิชา	3.87	0.89	3.81	1.12	3.80	0.94	4.07	0.83

ตาราง 23 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
51 ข้างหน้าคิดว่า การเรียนรู้ ในชั้นเรียนที่ดีควรเกิดจาก ความร่วมมือระหว่าง อาจารย์และนักศึกษา	4.55	0.64	4.59	0.73	4.53	0.72	4.63	0.61
57 ข้างหน้ามีความรับผิดชอบ ที่จะช่วยเหลือเพื่อน ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ เนื้อหาวิชา	3.97	0.76	3.91	0.77	4.13	0.56	4.10	0.66
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.82	0.51	3.79	0.49	3.96	0.48	3.81	0.52

ตาราง 24 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบพึ่งพา จำแนกตามตัวแปรขึ้นปี

แบบการเรียนแบบพึ่งพา	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
4 ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าคาดหวังอะไรจากนักศึกษา	3.89	1.02	3.68	1.21	4.20	1.07	4.03	1.00
10 ข้าพเจ้าชอบข้อสอบที่ออกตรงตามตำราหรือที่อาจารย์สอน	4.08	1.01	4.25	1.07	4.10	1.01	3.83	0.95
16 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการบรรยายเนื้อหาวิชาทั้งในตำราและการบรรยายถูกต้อง	3.55	0.80	3.43	0.87	3.73	0.93	3.20	0.89
22 ก่อนจะทำงานที่ได้รับมอบหมายข้าพเจ้าพยายามที่จะให้อาจารย์เห็นชอบเสียก่อน	3.43	1.04	3.58	0.97	3.33	1.12	3.40	0.97
28 ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์เป็นผู้รู้ดีที่สุดว่านักศึกษควรศึกษาอะไร	3.15	1.17	3.35	1.23	3.33	1.12	3.10	1.16

ตาราง 24 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบฟังพา	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
34 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าพยายามทำงาน ที่ได้รับมอบหมายตามข้อ เสนอแนะของอาจารย์ อย่างดีที่สุด	4.18	0.67	4.14	0.78	4.13	0.91	4.07	0.64
40 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าคิดที่จะทำงานที่ เป็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหา วิชาเฉพาะที่อยู่ในตำรา และคำบรรยายของอาจารย์	3.14	1.14	3.18	1.28	3.03	1.23	3.20	1.03
46 ข้าพเจ้าคิดว่าการอภิปราย ในชั้นเรียนมากเกินไปทำให้ อาจารย์ไม่สามารถสอน เนื้อหาวิชาได้ครบถ้วน ตามหลักสูตร	3.23	1.07	3.37	1.09	3.23	1.10	3.33	1.03

ตาราง 24 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
52 นาน ๆ ครั้งที่ข้าพเจ้า จะพยายามศึกษาเนื้อหา วิชาที่ไม่อยู่ในตำรา	3.25	1.12	3.22	1.06	3.23	1.19	2.87	1.04
58 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ ควรเน้นเนื้อหาวิชา ที่ข้าพเจ้าจำเป็นต้องเรียน	3.79	1.06	3.80	1.05	3.75	1.15	3.47	1.36
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.57	0.43	3.60	0.49	3.60	0.48	3.45	0.48

ตาราง 25 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบแข่งขัน จำแนกตามตัวแปรชั้นปี

แบบการเรียนแบบแข่งขัน	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
5 ข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนคนอื่น ๆ ทราบเมื่อข้าพเจ้าสามารถทำงานหรือเรียนได้ดี	3.26	1.17	3.15	1.26	3.05	1.22	3.20	1.37
11 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเจ้าต้องแข่งขันกับเพื่อน ๆ เพื่อที่จะทำคะแนนให้ได้ดี	3.72	1.16	3.63	1.24	3.60	1.26	2.63	1.43
17 ข้าพเจ้าชอบอาจารย์ที่ให้ ความสนใจข้าพเจ้า	3.47	1.09	3.63	1.10	3.68	1.14	3.37	1.19
23 การเรียนให้ได้ดีจำเป็นต้องแข่งขันกับเพื่อน เพื่อให้อาจารย์สนใจ	2.54	1.13	2.37	1.12	2.85	1.23	2.03	1.03

ตาราง 25 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
29 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน เมื่อมีการอภิปราย ข้าพเจ้ารู้สึกที่ต้อง แข่งขันกับเพื่อนๆ เพื่อให้ความคิดเห็นของ ข้าพเจ้าเป็นที่ยอมรับ	3.22	1.09	3.35	1.17	3.50	1.20	2.77	1.19
35 ข้าพเจ้าจะพอใจมาก ถ้าสามารถตอบปัญหาหรือ คำถามได้ก่อนเพื่อน ๆ	3.69	1.06	3.58	1.10	3.48	1.15	3.53	1.11
41 ข้าพเจ้าจะรู้สึกพอใจ เมื่อทราบว่าเรียนได้ดี กว่าเพื่อน ๆ	3.91	0.99	3.85	1.05	3.80	0.99	3.37	1.27
47 ข้าพเจ้าพอใจเมื่อทราบว่า ทำคะแนนสอบได้ดีกว่า เพื่อน ๆ	3.95	0.98	3.80	1.14	3.73	0.93	3.30	1.26

ตาราง 25 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
53 ข้างเจ้าช่วยเหลือหรืออธิบายความรู้ให้เพื่อนฟังเมื่อรู้สึกว่าจะไม่ทำให้ข้างเจ้าเสียเปรียบ	2.79	1.18	3.01	1.20	3.03	1.33	2.73	1.34
59 ถ้าข้างเจ้าเข้าชั้นเรียนข้างเจ้าจะพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีกว่าเพื่อน ๆ	3.81	0.92	3.68	0.87	3.88	1.04	3.27	1.05
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.44	0.63	3.41	0.57	3.46	0.54	3.02	0.78

ตาราง 26 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จำแนกตามตัวแปรขึ้นปี

แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
6 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามมี ส่วนร่วมในการเรียน ให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถ ทำได้	4.18	0.81	4.18	0.84	4.40	0.63	4.10	0.76
12 ข้าพเจ้าเอาใจใส่ใน การเรียนเพราะต้องการ เรียนรู้เนื้อหาวิชาที่เรียน	4.20	0.78	4.29	0.80	4.10	0.78	4.13	0.90
18 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียน การสอนโดยทั่วไปน่าสนใจ	3.82	0.96	3.68	1.08	3.88	1.04	3.63	0.96
24 ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนใน ชั้นเรียนให้ผลคุ้มค่ากับเวลา	4.01	0.86	3.96	0.99	4.00	1.06	3.70	0.95
30 ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้น ที่จะศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาที่เรียน	4.07	0.75	4.11	0.86	4.10	0.74	3.93	0.94

ตาราง 26 (ต่อ)

แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
36 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเจ้า จะสามารถเรียนรู้ได้ อย่างแท้จริงในชั้นเรียน	3.53	0.97	3.66	1.05	3.33	1.19	3.10	0.96
42 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะทำงานที่ได้รับ มอบหมายในวิชาที่เรียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่น่า สนใจหรือไม่	3.73	0.89	3.61	1.02	3.73	0.93	3.27	1.14
48 ข้าพเจ้าพยายามทำงาน ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด เท่าที่จะทำได้	4.35	0.60	4.20	0.81	4.33	0.62	4.23	0.82
54 ในชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะนั่ง ที่ซึ่งสามารถได้ยินอาจารย์ สอนและมองเห็นสิ่งที่ อาจารย์เขียนบน กระดานดำได้ชัดเจน	4.47	0.66	4.51	0.66	4.50	0.72	4.43	0.73

ตาราง 26 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 (N=233)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 2 (N=79)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 (N=40)		นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 (N=30)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
60 ข้าพเจ้าจะอ่านงานที่ ได้รับมอบหมายจน เข้าใจเนื้อหาวิชา	4.31	0.66	4.18	0.81	4.38	0.70	4.17	0.59
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	4.07	0.42	4.04	0.48	4.07	0.49	3.87	0.40

ตาราง 27 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบอิสระ จำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมการมาเรียน

แบบการเรียนรู้แบบอิสระ	นักศึกษามาเรียน เป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียน เป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษา ไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1 ข้าพเจ้าใช้เวลาส่วนมาก ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชา ที่เรียนด้วยตนเอง	3.91	0.94	4.09	0.84	4.34	0.77
7 ข้าพเจ้าชอบศึกษาในสิ่ง ที่ข้าพเจ้าเห็นว่าสำคัญ ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับสิ่งที่ อาจารย์เห็นว่าสำคัญก็ได้	3.66	1.05	4.01	10.00	3.72	1.13
13 ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจ ได้ว่าเนื้อหาวิชาตอนใด สำคัญ	3.63	0.86	3.56	0.84	3.60	0.91
19 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะศึกษาเรื่อง ที่จะเรียนก่อนเข้าฟัง คำบรรยายเสมอ	3.90	0.91	3.85	0.96	3.80	0.98

ตาราง 27 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบอิสระ	นักศึกษามาเรียน เป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียน เป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษา ไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
25 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการ มอบหมายงานให้ นักศึกษามากเกินไปทำ ให้นักศึกษาไม่มีเวลาพัฒนา ความคิดของตนเอง	2.80	1.13	2.94	1.23	2.92	1.17
31 บ่อยครั้งที่ความคิดของ ข้าพเจ้าเกี่ยวกับปัญหา ในเนื้อหาวิชาดีพอ ๆ กับตำราของอาจารย์	3.29	0.95	3.27	0.87	3.18	0.97
37 ข้าพเจ้าไม่ชอบให้อาจารย์ กำหนดว่าจะต้องเรียน อะไรบ้าง	2.60	1.09	2.76	1.07	2.83	1.10
43 ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ ในชั้นเรียนที่อนุญาตให้ นักศึกษา ศึกษาหัวข้อที่สนใจ	3.94	0.95	4.06	0.75	3.96	1.05

ตาราง 27 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบอิสระ	นักศึกษามาเรียน เป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียน เป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษา ไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
49 ในชั้นเรียน ถ้าข้าพเจ้า เลือกได้หัวข้อที่สนใจ ข้าพเจ้าจะค้นคว้า ด้วยตัวเองมากยิ่งขึ้น	4.17	0.77	4.05	0.86	4.25	0.79
55 ข้าพเจ้ามีความคิดเป็น ของตนเองเกี่ยวกับการ การเรียน	3.95	0.88	3.89	0.85	4.12	0.78
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.59	0.42	3.65	0.45	3.67	0.41

ตาราง 28 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบหลักเลียง จำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมการมาเรียน

แบบการเรียนแบบหลักเลียง	นักศึกษามาเรียน เป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียน เป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษา ไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
2 ข้าพเจ้าใช้เวลาในการ เอาใจใส่ในการเรียนน้อย	3.69	1.09	2.88	1.22	2.99	1.20
8 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นความ จำใจที่จะต้องเข้าชั้นเรียน มากกว่าเป็นความต้องการ	3.98	1.15	3.53	1.32	3.59	1.33
14 ถ้าไม่เข้าใจเนื้อหาวิชา ตอนใดข้าพเจ้าก็จะลืมเสีย	4.04	1.00	3.97	0.84	3.81	1.09
20 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะใช้เวลาใน การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม นอกชั้นเรียนให้น้อยที่สุด	3.66	1.06	3.60	1.03	3.74	0.97
26 เนื้อหาวิชาบางวิชาที่เรียน ไม่น่าสนใจ	3.00	1.23	2.86	1.28	2.86	1.17
32 ข้าพเจ้าไม่พยายามที่จะ ศึกษาในชั้นเรียน	4.27	0.83	3.82	0.95	3.50	1.05

ตาราง 28 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง	นักศึกษามาเรียน เป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียน เป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษา ไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
38 ชำนาญคิดว่ากิจกรรม ต่าง ๆ ในชั้นเรียน โดยทั่วไปน่าเบื่อ	3.51	1.06	3.32	1.05	3.31	1.00
44 ชำนาญเรียนเนื้อหาวิชา เพียงเพื่อความสำเร้จ ในการศึกษาเท่านั้น	3.83	1.07	3.60	1.15	3.56	1.27
50 ถ้าชำนาญเข้าชั้นเรียน ชำนาญจะนั่งในที่ซึ่ง อาจารย์ไม่สามารถสังเกต เห็นได้ชัดเจน	3.84	1.04	3.65	1.02	3.85	1.05
56 ถ้าชำนาญเข้าชั้นเรียน ชำนาญชอบอาจารย์ที่ ไม่เรียกให้ชำนาญ ตอบคำถาม	3.22	1.07	3.11	1.02	3.40	1.11
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.70	0.56	3.43	0.56	3.46	0.59

ตาราง 29 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบร่วมมือ จำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมการมาเรียน

แบบการเรียนแบบร่วมมือ	นักศึกษามาเรียน เป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียน เป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษา ไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
3 ความคิดเห็นของเพื่อน ช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจ เนื้อหาวิชาที่เรียนได้ดี ยิ่งขึ้น	3.68	1.05	3.70	1.09	3.64	1.17
9 ข้าพเจ้าชอบเตรียมตัว สอบร่วมกับเพื่อน ๆ	3.14	1.24	3.10	1.18	3.03	1.31
15 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ควร จะส่งเสริมสนับสนุนให้ นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม	3.62	1.14	3.63	1.20	3.88	1.04
21 ข้าพเจ้าชอบฟังความคิดเห็น ของเพื่อน ๆ เกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาที่เรียน	3.93	0.81	3.94	0.85	3.96	0.89
27 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ได้ รับมอบหมายเป็นกลุ่มมาก กว่าทำตามลำพัง	3.40	1.20	3.35	1.08	3.59	1.01

ตาราง 29 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	นักศึกษามาเรียนเป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียนเป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษาไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
33 ข้าพเจ้าชอบสนทนากับเพื่อน ๆ นอกชั้นเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือประเด็นปัญหาที่เสนอในชั้นเรียนเสมอ	3.58	1.06	3.64	0.89	3.54	1.01
39 ข้าพเจ้ารู้สึกที่นักศึกษาและอาจารย์ควรมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการเรียนการสอน	4.42	0.82	4.35	0.80	4.50	0.61
45 ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้มีการอภิปรายในเนื้อหาวิชา	3.89	0.95	3.78	0.91	3.91	0.96
51 ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ดีควรเกิดจากความร่วมมือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา	4.61	0.57	4.51	0.70	4.51	0.78

ตาราง 29 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	นักศึกษามาเรียนเป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียนเป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษาไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
57 ช่างเจ้ามีความรับผิดชอบ ที่จะช่วยเหลือเพื่อน ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้เนื้อหา วิชา	4.01	0.74	3.85	0.80	4.07	0.65
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.83	0.49	3.78	0.53	3.86	0.50

ตาราง 30 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบฟังผา จำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมการมาเรียน

แบบการเรียนแบบฟังผา	นักศึกษามาเรียน เป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียน เป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษา ไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
4 ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ควร กำหนดให้ชัดเจนว่าคาดหวัง อะไรจากนักศึกษา	3.76	1.12	4.01	1.04	4.02	0.98
10 ข้าพเจ้าชอบข้อสอบที่ออก ตรงตามตำราหรือที่ อาจารย์สอน	4.05	1.06	4.12	0.97	4.17	1.00
16 ข้าพเจ้ารู้สึกว่เนื้อหาวิชา ทั้งในตำราและการบรรยาย ถูกต้อง	3.57	0.87	3.49	0.77	3.44	0.87
22 ก่อนจะทำงานที่ได้รับ มอบหมาย ข้าพเจ้าพยายาม ที่จะให้อาจารย์ เห็นชอบเสียก่อน	3.43	1.03	3.51	1.07	3.44	0.98
28 ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ เป็นผู้รู้ดีที่สุดว่านักศึกษา ควรศึกษาอะไร	3.22	1.19	3.23	1.20	3.16	1.13

ตาราง 30 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบฟังพา	นักศึกษามาเรียน เป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียน เป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษา ไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
34 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้ายายมาทำงาน ที่ได้รับมอบหมายตามข้อ เสนอนั้นของอาจารย์ อย่างดีที่สุด	4.13	0.70	4.19	0.75	4.18	0.73
40 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าคิดที่จะทำงานที่ เป็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหา วิชาเฉพาะที่อยู่ในตำราและ คำบรรยายของอาจารย์	3.02	1.12	3.23	1.13	3.28	1.28
46 ข้าพเจ้าคิดว่าการอภิปราย ในชั้นเรียนมากเกินไปทำให้ อาจารย์ไม่สามารถสอน เนื้อหาวิชาได้ครบถ้วน ตามหลักสูตร	3.14	1.05	3.44	1.08	3.35	1.08
52 นาน ๆ ครั้งที่ข้าพเจ้า จะพยายามศึกษาเนื้อหา วิชาที่ไม่อยู่ในตำรา	3.24	1.13	3.23	1.06	3.15	1.12

ตาราง 30 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบฟังพา	นักศึกษามาเรียน เป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียน เป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษา ไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
58 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ ควรเน้นเนื้อหาวิชา ที่ข้าพเจ้าจำเป็นต้องเรียน	3.79	1.07	3.64	1.14	3.84	1.10
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.53	0.45	3.61	0.44	3.60	0.46

ตาราง 31 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบแข่งขัน จำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมการมาเรียน

แบบการเรียนแบบแข่งขัน	นักศึกษามาเรียน เป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียน เป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษา ไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
5 ข้างเจ้าชอบให้เพื่อนคนอื่น ๆ ทราบเมื่อข้างเจ้าสามารถทำงานหรือเรียนได้ดี	3.19	1.19	3.21	1.21	3.26	1.25
11 ข้างเจ้ารู้สึกว่า ข้างเจ้าต้องแข่งขันกับเพื่อน ๆ เพื่อที่จะทำคะแนนให้ได้ดี	3.70	1.17	3.93	1.14	3.12	1.33
17 ข้างเจ้าชอบอาจารย์ที่ให้ความสนใจข้างเจ้า	3.59	1.09	3.38	1.17	3.51	1.06
23 การเรียนให้ได้ดีจำเป็นต้องแข่งขันกับเพื่อนเพื่อให้อาจารย์สนใจ	2.49	1.11	2.65	1.18	2.37	1.15
29 ถ้าข้างเจ้าเข้าชั้นเรียนเมื่อมีการอภิปราย ข้างเจ้ารู้สึกว่าต้องแข่งขันกับเพื่อน ๆ เพื่อให้ความคิดเห็นของข้างเจ้าเป็นที่ยอมรับ	3.22	1.08	3.29	1.14	3.24	1.23

ตาราง 31 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน	นักศึกษามาเรียนเป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียนเป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษาไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
35 ข้าพเจ้าจะพอใจมากถ้าสามารถตอบปัญหาหรือคำถามได้ก่อนเพื่อน ๆ	3.68	1.09	3.52	1.06	3.65	1.09
41 ข้าพเจ้าจะรู้สึกพอใจเมื่อทราบว่าเรียนได้ดีกว่าเพื่อน ๆ	3.90	1.02	3.87	1.03	3.72	1.06
47 ข้าพเจ้าพอใจเมื่อทราบว่าทำคะแนนสอบได้ดีกว่าเพื่อน ๆ	3.87	1.04	3.89	0.99	3.75	1.11
53 ข้าพเจ้าช่วยเหลือหรืออธิบายความรู้ให้เพื่อนฟังเมื่อรู้สึกว่าไม่ทำให้ข้าพเจ้าเสียเปรียบ	2.86	1.21	2.95	1.11	2.76	1.31

ตาราง 31 (ต่อ)

แบบการเรียนแบบแข่งขัน	นักศึกษามาเรียน เป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียน เป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษา ไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
59 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามทำงาน ที่ได้รับมอบหมายให้ดีกว่า เพื่อน ๆ	3.79	0.89	3.74	0.92	3.66	1.06
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.43	0.61	3.44	0.64	3.30	0.64

ตาราง 32 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมการมาเรียน

แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม	นักศึกษามาเรียน เป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียน เป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษา ไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
6 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามมี ส่วนร่วมในการเรียนให้มาก เท่าที่จะสามารถทำได้	4.19	0.76	4.26	0.78	4.15	0.89
12 ข้าพเจ้าเอาใจใส่ในการ เรียนเพราะต้องการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาที่เรียน	4.27	0.72	4.13	0.92	4.16	0.80
18 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียน การสอนโดยทั่วไปน่าสนใจ	3.86	0.94	3.79	1.00	3.64	1.08
24 ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนใน ชั้นเรียนให้ผลคุ้มค่ากับเวลา	4.13	0.81	3.89	0.94	3.77	1.04
30 ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้น ที่จะศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาที่เรียน	4.12	0.75	3.96	0.85	4.10	0.79
36 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณครู จะสามารถเรียนรู้ได้ อย่างแท้จริงในชั้นเรียน	3.62	1.00	3.28	0.99	3.50	1.06

ตาราง 32 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	นักศึกษามาเรียนเป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียนเป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษาไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
42 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะทำงานที่ได้รับ มอบหมายในวิชาที่เรียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่น่า สนใจหรือไม่	3.70	0.97	3.63	0.90	3.65	0.96
48 ข้าพเจ้าพยายามทำงาน ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด เท่าที่จะทำได้	4.35	0.61	4.27	0.71	4.27	0.73
54 ในชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะนั่ง ที่ซึ่งสามารถได้ยินอาจารย์ สอนและมองเห็นสิ่งที่ อาจารย์เขียนบน กระดานดำได้ชัดเจน	4.48	0.66	4.50	0.70	4.46	0.67

ตาราง 32 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	นักศึกษามาเรียนเป็นประจำ (N=187)		นักศึกษามาเรียนเป็นบางครั้ง (N=94)		นักศึกษาไม่เคยมาเรียน (N=101)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
60 ข้าพเจ้าจะอ่านงานที่ได้รับมอบหมายจนเข้าใจเนื้อหาวิชา	4.26	0.73	4.33	0.61	4.26	0.70
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	4.10	0.41	4.00	0.45	4.00	0.46

ตาราง 33 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบอิสระ จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบการเรียนรู้แบบอิสระ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1 ข้าพเจ้าใช้เวลาส่วนมาก ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชา ที่เรียนด้วยตนเอง	4.10	0.93	4.05	0.86
7 ข้าพเจ้าชอบศึกษาในสิ่ง ที่ข้าพเจ้าเห็นว่าสำคัญ ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับสิ่งที่ อาจารย์เห็นว่าสำคัญก็ได้	3.76	1.13	3.77	1.03
13 ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจ ได้ว่าเนื้อหาวิชาตอนใด สำคัญ	3.65	0.83	3.58	0.89
19 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะศึกษาเรื่อง ที่จะเรียนก่อนเข้าฟัง คำบรรยายเสมอ	4.01	0.94	3.78	0.93

ตาราง 33 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบอิสระ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
25 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการ มอบหมายงานให้ นักศึกษามากเกินไปทำ ให้นักศึกษาไม่มีเวลาพัฒนา ความคิดของตนเอง	2.91	1.20	2.84	1.14
31 บ่อยครั้งที่ความคิดของ ข้าพเจ้าเกี่ยวกับปัญหา ในเนื้อหาวิชาดีพอ ๆ กับตำราของอาจารย์	3.25	0.90	3.26	0.96
37 ข้าพเจ้าไม่ชอบให้อาจารย์ กำหนดว่าจะต้องเรียน อะไรบ้าง	2.72	1.12	2.69	1.08
43 ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ ในชั้นเรียนที่อนุญาตให้ นักศึกษา ศึกษาหัวข้อที่สนใจ	3.93	0.98	4.00	0.91

ตาราง 33 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบอิสระ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
49 ในชั้นเรียน ถ้าข้าพเจ้า เลือกได้หัวข้อที่สนใจ ข้าพเจ้าจะค้นคว้า ด้วยตัวเองมากยิ่งขึ้น	4.16	0.86	4.16	0.77
55 ข้าพเจ้ามีความคิดเป็น ของตนเองเกี่ยวกับ การเรียน	3.98	0.83	3.98	0.86
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.65	0.44	3.61	0.41

ตาราง 34 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
2 ข้างหน้าใช้เวลาในการ เอาใจใส่ในการเรียนน้อย	3.49	1.22	3.21	1.20
8 ข้างหน้ารู้สึกว่าเป็นความ จำใจที่จะต้องเข้าชั้นเรียน มากกว่าเป็นความต้องการ	3.77	1.32	3.77	1.22
14 ถ้าไม่เข้าใจเนื้อหาวิชา ตอนใดข้างหน้าก็จะลืมเสีย	4.05	1.09	3.92	0.94
20 ถ้าข้างหน้าเข้าชั้นเรียน ข้างหน้าจะใช้เวลาใน การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม นอกชั้นเรียนให้น้อยที่สุด	3.79	1.03	3.60	1.02
26 เนื้อหาวิชาบางวิชาที่เรียน ไม่น่าสนใจ	2.99	1.20	2.90	1.24
32 ข้างหน้าไม่พยายามที่จะ ศึกษาในชั้นเรียน	4.07	0.89	3.89	1.02
38 ข้างหน้าคิดว่ากิจกรรม ต่าง ๆ ในชั้นเรียน โดยทั่วไปน่าเบื่อ	3.45	1.06	3.39	1.04

ตาราง 34 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
44 ข้าพเจ้าเรียนเนื้อหาวิชา เพียงเพื่อความสำเร็จ ในการศึกษาเท่านั้น	3.78	1.13	3.66	1.16
50 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะนั่งในที่ซึ่ง อาจารย์ไม่สามารถสังเกต เห็นได้ชัดเจน	3.81	1.08	3.79	1.02
56 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าชอบอาจารย์ที่ ไม่เรียกให้ข้าพเจ้า ตอบคำถาม	3.24	1.14	3.24	1.04
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.64	0.59	3.54	0.57

ตาราง 35 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบร่วมมือ จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบการเรียนแบบร่วมมือ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
3 ความคิดเห็นของเพื่อน ช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจ เนื้อหาวิชาที่เรียนได้ดี ยิ่งขึ้น	3.60	1.13	3.72	1.06
9 ข้าพเจ้าชอบเตรียมตัว สอบร่วมกับเพื่อน ๆ	3.17	1.32	3.06	1.20
15 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ควร จะส่งเสริมสนับสนุนให้ นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม	3.57	1.22	3.75	1.08
21 ข้าพเจ้าชอบฟังความคิดเห็น ของเพื่อน ๆ เกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาที่เรียน	4.00	0.89	3.90	0.82
27 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ได้ รับมอบหมายเป็นกลุ่มมาก กว่าทำตามลำพัง	3.43	1.13	3.44	1.13

ตาราง 35 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
33 ข้าพเจ้าชอบสนทนากับ เพื่อน ๆ นอกชั้นเรียน เกี่ยวกับความคิดเห็น หรือประเด็นปัญหาที่ เสนอในชั้นเรียนเสมอ	3.63	0.99	3.56	1.02
39 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณศึกษ และอาจารย์ควรมี สัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาด้านการเรียนการสอน	4.52	0.70	4.37	0.79
45 ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ ในชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้มี การอภิปรายในเนื้อหาวิชา	3.91	0.95	3.84	0.94
51 ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้ ในชั้นเรียนที่ดีควรเกิดจาก ความร่วมมือระหว่าง อาจารย์และนักศึกษา	4.60	0.63	4.54	0.68

ตาราง 35 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
57 ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบ ที่จะช่วยเหลือเพื่อน ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้เนื้อหา วิชา	3.97	0.78	3.99	0.71
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.84	0.52	3.82	0.50

ตาราง 36 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนแบบฟังผา จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบการเรียนแบบฟังผา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
4 ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าคาดหวังอะไรจากนักศึกษา	3.88	1.06	3.90	1.08
10 ข้าพเจ้าชอบข้อสอบที่ออกตรงตามตำราหรือที่อาจารย์สอน	4.27	0.81	4.00	1.11
16 ข้าพเจ้ารู้สึกว่เนื้อหาวิชาทั้งในตำราและการบรรยายถูกต้อง	3.54	0.86	3.50	0.83
22 ก่อนจะทำงานที่ได้รับมอบหมายข้าพเจ้าพยายามที่จะให้อาจารย์เห็นชอบเสียก่อน	3.42	1.10	3.47	0.99
28 ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์เป็นผู้รู้ดีที่สุดว่านักศึกษาควรศึกษาอะไร	3.23	1.18	3.20	1.17

ตาราง 36 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
34 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้ายายมทำงาน ที่ได้รับมอบหมาย ตามข้อเสนอแนะของ อาจารย์อย่างดีที่สุด	4.15	0.71	4.17	0.73
40 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าคิดที่จะทำงานที่ เป็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหา วิชาเฉพาะที่อยู่ในตำราและ คำบรรยายของอาจารย์	3.04	1.23	3.19	1.14
46 ข้าพเจ้าคิดว่าการอภิปราย ในชั้นเรียนมากเกินไปทำให้ อาจารย์ไม่สามารถสอน เนื้อหาวิชาได้ครบถ้วน ตามหลักสูตร	3.25	1.11	3.28	1.06
52 นาน ๆ ครั้งที่ข้าพเจ้า จะพยายามศึกษาเนื้อหา วิชาที่ไม่อยู่ในตำรา	3.13	1.14	3.25	1.09

ตาราง 36 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
58 ถ้าข้ามเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้ามเจ้าคิดว่าอาจารย์ ควรเน้นเนื้อหาวิชา ที่ข้ามเจ้าจำเป็นต้องเรียน	3.59	1.18	3.86	1.03
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.55	0.46	3.58	0.45

ตาราง 37 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ที่มีต่อแบบการเรียนแบบแข่งขัน จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบการเรียนแบบแข่งขัน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
5 ข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนคนอื่น ๆ ทราบบเมื่อข้าพเจ้า สามารถทำงานหรือ เรียนได้ดี	3.19	1.22	3.23	1.21
11 ข้าพเจ้ารู้สึกว่า ข้าพเจ้า ต้องแข่งขันกับเพื่อน ๆ เพื่อที่จะทำคะแนนให้ได้ดี	3.71	1.29	3.54	1.21
17 ข้าพเจ้าชอบอาจารย์ที่ให้ ความสนใจข้าพเจ้า	3.36	1.13	3.60	1.08
23 การเรียนให้ได้ดีจำเป็นต้อง แข่งขันกับเพื่อนเพื่อให้ อาจารย์สนใจ	2.40	1.12	2.54	1.15
29 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน เมื่อมีการอภิปราย ข้าพเจ้า รู้สึกว่าต้องแข่งขันกับเพื่อน ๆ เพื่อให้ความคิดเห็นของ ข้าพเจ้าเป็นที่ยอมรับ	3.28	1.14	3.22	1.13

ตาราง 37 (ต่อ)

แบบการเรียนแบบแข่งขัน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
35 ข้าพเจ้าจะพอใจมาก ถ้าสามารถตอบปัญหาหรือ คำถามได้ก่อนเพื่อน ๆ	3.66	1.09	3.62	1.08
41 ข้าพเจ้าจะรู้สึกพอใจ เมื่อทราบว่าเรียนได้ดี กว่าเพื่อน ๆ	3.78	1.07	3.88	1.01
47 ข้าพเจ้าพอใจเมื่อทราบว่า ทำคะแนนสอบได้ดีกว่า เพื่อน ๆ	3.87	1.09	3.83	1.02
53 ข้าพเจ้าช่วยเหลือหรือ อธิบายความรู้ให้เพื่อนฟัง เมื่อรู้สึกว่าไม่ทำให้ข้าพเจ้า เสียเปรียบ	2.83	1.31	2.87	1.16

ตาราง 37 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
59 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามทำงาน ที่ได้รับมอบหมายให้ดีกว่า เพื่อน ๆ	3.66	0.98	3.79	0.92
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.37	0.63	3.41	0.63

ตาราง 38 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
ที่มีต่อแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
6 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามมี ส่วนร่วมในการเรียนให้มาก เท่าที่จะสามารถทำได้	4.20	0.85	4.19	0.77
12 ข้าพเจ้าเอาใจใส่ในการ เรียนเพราะต้องการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาที่เรียน	4.21	0.84	4.20	0.77
18 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียน การสอนโดยทั่วไปน่าสนใจ	3.80	0.99	3.78	1.00
24 ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนใน ชั้นเรียนให้ผลคุ้มค่ากับเวลา	4.10	0.93	3.91	0.91
30 ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้น ที่จะศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาที่เรียน	4.12	0.81	4.05	0.77
36 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียน จะสามารถเรียนรู้ได้ อย่างแท้จริงในชั้นเรียน	3.63	0.95	3.43	1.05

ตาราง 38 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N=134)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N=248)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
42 ถ้าข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะทำงานที่ได้รับ มอบหมายในวิชาที่เรียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่น่า สนใจหรือไม่	3.75	0.94	3.63	0.95
48 ข้าพเจ้าพยายามทำงาน ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด เท่าที่จะทำได้	4.38	0.69	4.27	0.65
54 ในชั้นเรียน ข้าพเจ้าจะนั่ง ที่ซึ่งสามารถได้ยินอาจารย์ สอนและมองเห็นสิ่งที่ อาจารย์เขียนบน กระดานดำได้ชัดเจน	4.54	0.67	4.44	0.67
60 ข้าพเจ้าจะอ่านงานที่ได้รับ มอบหมายจนเข้าใจเนื้อหา วิชา	4.25	0.74	4.29	0.67
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	4.10	0.46	4.02	0.42

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางทัศนีย์ ชี้อสกุล ศิริวัฒน์

เกิดวันที่ 11 เดือนพฤษภาคม

พุทธศักราช 2500

สถานที่เกิด

อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 19/441 ถนนสุขาภิบาล 1 แขวงคลองกุ่ม

เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

นักวิชาการศึกษา 4

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถนนรามคำแหง

แขวงหน้าหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2518 ประกาศนียบัตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช

จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ. 2522 ศศ.บ. (รัฐศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2530 ศศ.บ. (บริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2532 กศ.ม. (การอุดมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร